

INFORMATOR OCHRONY PRACY

kwartalnik Stowarzyszenia Ochrony Pracy

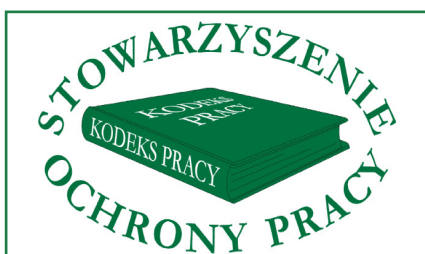
nr 1 (96/97)

styczeń-luty-marzec 2024 r.

POGLĄDY, PRZEPISY, WYJAŚNIENIA, CIEKAWOSTKI

Spis treści:

Z PRAC ZARZĄDU GŁÓWNEGO STOWARZYSZENIA OCHRONY PRACY.....	- str. 3
Życzenia Wielkanocne	- str. 3
Zebrania Zarządu Głównego Stowarzyszenia Ochrony Pracy.....	- str. 4
Spotkanie Prezesa ZG SOP z Przewodniczącym ZZ "Budowlani"	- str. 4
Informacja o kandydacie na Głównego Inspektora Pracy zaproponowanym przez SOP	- str. 5
Dyskutowany komunikat o ogłoszeniu konkursu	- str. 7
Zwiastun Konferencji na 20-lecie SOP	- str. 8
Prośba o patronat medialny „Informatora Ochrony Pracy”	- str. 9
Z DZIAŁALNOŚCI ODDZIAŁÓW STOWARZYSZENIA	
ODDZIAŁ ŚLĄSKO-DĄBROWSKI	- str. 13
Uchwały Zarządu Oddziału Śląsko-Dąbrowskiego Stowarzyszenia Ochrony Pracy	- str. 13
Spotkanie w Zarządzie Regionu Śląskiego NSZZ „Solidarność”80.....	- str. 13
Przyjęcie Deklaracji Współpracy Regionu Śląskiego NSZZ „Solidarność”80 z Oddziałem Śląsko-Dąbrowskim Stowarzyszenia Ochrony Pracy	- str. 14
Udział Oddziału Śląsko-Dąbrowskiego SOP w konsultacjach społecznego projektu tzw. ustawy o sygnalistach	- str. 15
ARTYKUŁY NAUKOWE CZŁONKÓW STOWARZYSZENIA OCHRONY PRACY.....	- str. 17
- Marian A. Liwo, Głos w dyskusji na temat Regulaminu konkursu na prace z zakresu problematyki bezpieczeństwa i higieny pracy	- str. 17
- Marcin Krause: Praca dyplomowa w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy – praca dyplomowa jako praca naukowa	- str. 18
- Piotr Bogdański, Praca przy usuwaniu awarii a obowiązek zapewnienia dobowego odpoczynku pracownika – potrzeba nowelizacji przepisów	- str. 20

STOWARZYSZENIE OCHRONY PRACY

ul. Michała Paca 37 04-386 Warszawa

tel. 022 517 88 06 lub 022 517 88 37

email: zg.sop@sop.org.pl

www.sop.org.pl

Spis treści (c.d.)

- Roman Adler: Gospodarka 4.0 a kształtujące się nowe środowiska pracy (cz. 2).....	- str. 23
CIEKAWY WYDARZENIA - U NAS: m.in., Rada Ochrony Pracy po nowemu?; Rozmowa z dr Leszkiem Rymarowiczem, ... wpłynąć na coraz bardziej konieczne „tu i teraz” zmiany w PIP; Ministerstwo Przemysłu w Katowicach; Nowe wymogi dotyczące inwestycji budowlanych; Zasiłki chorobowe: ulga dla pracodawców – obciążenie dla ZUS, problemy dla pracowników.....	- str. 30-40
NA ŚWIECIE: m. in. Porozumienie w sprawie przepisów poprawy warunków pracy pracowników platform cyfrowych UE; Parlament Europejski zatwierdził AI Act; William Cockburn o misji i najnowszej kampanii EU-OSHA; Światowy Dzień Bezpieczeństwa i Zdrowia w Pracy 2024 pod hasłem „Wpływ zmian klimatycznych na bezpieczeństwo i higienę pracy”.....	- str. 40-46
KONFERENCJE, SYMPOZJA, SZKOLENIA:	- str. 46-49
DO SŁOWNIKA BIOGRAFICZNEGO ZASŁUŻONYCH DLA OCHRONY CZŁOWIEKA W ŚRODOWISKU PRACY - Czesław Kowalczyk	- str. 49
NOWE LUB (Z)NOWELIZOWANE PRZEPISY Z DZIEDZINY OCHRONY PRACY	- str. 51
WSPOMINAMY - Włodzimierz Włodarczyk	- str. 51
ODESZLI - ALE PAMIĘTAMY	- str. 55
(zamiast) KALENDARIUM OCHRONY CZŁOWIEKA W ŚRODOWISKU PRACY	- str. 55
Słowniczek Inspektora BHP: K (cz. 4)	- str. 59

INFORMATOR OCHRONY PRACY - kwartalnik wydawany przez Stowarzyszenie Ochrony Pracy. Konsultanci: Ryszard Celeda i Maciej Sekunda. Wydawca: Stowarzyszenie Ochrony Pracy. Redakcja i skład: Roman Adler, tel. kom. 600 693 590, e-mail: romaquil@op.pl, roman.adler@sop.org.pl

Prenumerata na 2023 r.: roczna – 36 zł + 5% VAT

STOWARZYSZENIE OCHRONY PRACY, Zarząd Główny: Prezes – Grzegorz Juraszek, Wiceprezesi – prof. Marian Liwo, dr Tadeusz Sułkowski, Członkowie ZG – Krzysztof Galbarczyk, Marek Maszewski; adres ZG SOP: 04-386 Warszawa, ul. Michała Paca 37; www.sop.org.pl. Nr rachunku bankowego: 12 1500 1878 1218 7005 7371 0000. Sekretariat: - e-mail: zg.sop@sop.org.pl, tel. 22 517 88 37

Kontakt: wtorki - prezes Grzegorz Juraszek, tel. 22 517 88 06, p.o. sekretarza - Hubert Karski tel. 453 017 277.

Adresy Oddziałów SOP:

- **Dolnośląski** – 50-214 Wrocław, ul. Kaszubska 8 / 4 - Prezes Marcin Paluszek, marcin.paluszek@sop.org.pl, tel. 501 581 309;

- **Kujawsko-Pomorski** – 85-231 Bydgoszcz, ul. Kr. Jadwigi 18 (III p.) – Prezes Sławomir Stocki, slawomir.stocki@sop.org.pl, tel. 604 947 646;

- **Lubelski** - Prezes Ryszard Pietrzyk,

- **Łódzki** - 90-613 Łódź, ul. Gdańska 80 - Prezes Artur Murgrabia, artur.murgrabia@seka.pl, tel. 501 125 703;

- **Mazowiecki** – 03-787 Warszawa, ul. Zabraniecka 80 - Prezes Andrzej Krzywdziński, andrzej.krzywdzinski@sop.org.pl, tel. 501 068 562;

- **Podkarpacki** – 35-242 Rzeszów, ul. Partyzantów 1a - Prezes prof. Marian A. Liwo, marianliwo@wp.pl, tel. 662 010 098;

- **Pomorski** – 80-958 Gdańsk, ul. Wały Piastowskie 1 (XIII p.) – Prezes dr Małgorzata Kochańska, malgorzata.kochanska@sop.org.pl, tel. 501 068 600;

- **Śląsko-Dąbrowski** - 40-081 Katowice, ul. Dąbrówki 16 A – Prezes dr inż. Marcin Krause, marcin.krause@polsl.pl, tel. 517 644383;

- **Wielkopolski** – 61-021 Poznań, ul. Nieszawska 1 - Prezes Roman Jabłoński, roman.jablonski@sop.org.pl, tel. 602 158 187;

- **Zachodniopomorski** – 71-617 Szczecin, ul. Żubrów 3 - Prezes Ewa Urbanek, ewa.urbanek@sop.org.pl, tel. 501 307 262;

Szanowni Państwo,

Członkowie Stowarzyszenia Ochrony Pracy

Z okazji radosnych Świąt Wielkanocnych redakcja „Informatora Ochrony Pracy” życzy Członkiniom i Członkom Stowarzyszenia Ochrony Pracy, Czytelnikom „Informatora...” a także wszystkim, którym leży na sercu ochrona człowieka w środowisku pracy – aby ten rok Dwudziestolecia działalności naszego Stowarzyszenia cieszył nas zdrowiem, sukcesami zawodowymi, osobistymi i rodzinnymi.

Mamy też nadzieję, że rok 20-lecia SOP zamkniemy udanym, setnym numerem „Informatora Ochrony Pracy”.

Niech ożywcze tchnienie budzącej się do życia wiosny i wiara w sens życia da nam siły do dalszej aktywności stowarzyszeniowej!

Działania Zarządu Głównego Stowarzyszenia Ochrony Pracy

Informacja o posiedzeniu ZG Stowarzyszenia Ochrony Pracy 16 stycznia 2024 r.

W dn. 16 stycznia 2024 r. w Warszawie odbyło się posiedzenie ZG SOP, podczas którego Prezes p. Grzegorz Juraszek przedstawił działania podjęte dotąd dla zorganizowania Konferencji jubileuszowej SOP, obejmujące nawiązanie współpracy z Wydziałem Dziennikarstwa, Informacji i Bibliologii Uniwersytetu Warszawskiego.

W dyskusji na temat przygotowania Konferencji dr Marcin Krause – Prezes Oddziału Śląsko-Dąbrowskiego – zgłosił propozycję tematu autorskiego referatu na tę Konferencję. Kwestie związane z pozyskaniem patronów Konferencji poruszyli m. in. p. Marek Maszewski, dr Tadeusz Sułkowski i Prezes SOP.

W sprawie zorganizowania konkursu na najlepsze prace dyplomowe głos zabrali dr T. Sułkowski, p.p. R. Celeda – Honorowy Prezes SOP – i M. Maszewski.

Na temat wystąpienia do resortu pracy swoje propozycje przedstawili p. M. Maszewski i p. R. Celeda.

Spotkanie Prezesa ZG SOP z Przewodniczącym ZZ „BUDOWLANI”

W siedzibie Związku Zawodowego „Budowlani” 8 lutego 2024 r. Prezes Zarządu Głównego Stowarzyszenia Ochrony Pracy Grzegorz Juraszek spotkał się z Przewodniczącym ZZ „Budowlani” Zbigniewem Janowskim.

Podczas spotkania Przewodniczący ZZ „Budowlani” przyjął z rąk Prezesa SOP zaproszenie

do udziału w Konferencji Jubileuszowej z okazji 20-lecia Stowarzyszenia Ochrony Pracy w dniu 2 lipca 2024 r.

Ponadto Z. Janowski zaproponował objęcie Konferencji patronatem medialnym magazynu „Budowlani”, co zostało przez Prezesa SOP z satysfakcją przyjęte.

GJuriRoA

Informacja o posiedzeniu ZG Stowarzyszenia Ochrony Pracy z udziałem Prezesów Oddziałów 13 lutego 2024 r. w trybie hybrydowym

W dniu 13 lutego 2024 r. w Warszawie odbyło się posiedzenie ZG SOP z udziałem zdalnym Prezesów Oddziałów.

Prezes ZG SOP Grzegorz Juraszek otwierając posiedzenie, podziękował Oddziałom za nadesłanie uwag do opiniowanego projektu rozporządzenia w sprawie NDS i NDN. Następnie przekazał informację o niektórych szczegółach organizacyjnych konferencji jubileuszowej SOP, planowanej na dzień 2 lipca b.r., a także o prowadzonych pertraktacjach w sprawie patronatu medialnego nad nią. Wskazał, że w pierwszej kolejności podjęte zostaną kroki zmierzające do pozyskania patronatu honorowego resortu pracy, a ewentualnie w następnej kolejności – CIOP-PIB. Ponadto poinformował o inicjatywach podjętych przez ZG SOP, a mających na celu rekomendowanie kandydatury dr Grzegorza Łyjaka na stanowisko Głównego Inspektora Pracy oraz dr Tadeusza Sułkowskiego jako członka Rady Ochrony Pracy.

W sprawie pozyskania patronatów ministerstw nad Konferencją zabrała głos dr Małgorzata Kochańska – Prezes Oddziału Pomorskiego.

Dr Tadeusz Sułkowski przedstawił założenia do planowanego Konkursu na prace dyplomowe, a P. G. Juraszek zainicjował dyskusję nad jego organizacją. W dyskusji swoje sugestie przedstawili p. Maciej Sekunda, dr Marcin Krause, p. Roman Jabłoński – Prezes Oddziału Wielkopolskiego, dr T. Sułkowski i p. Jarosław Grabowski – Prezes Seka S.A. Podsumowując dyskusję Prezes SOP zachęcił uczestników posiedzenia do podzielenia się swoimi pomysłami w tym zakresie.

W ramach spraw ogólnych, dr M. Krause poinformował o zamiarze podpisania deklaracji współpracy Oddziału Śląsko-Dąbrowskiego SOP i NSZZ Solidarność 80 na szczeblu regionalnym.

oprac. na podst. mater. dostarcz.
przez Huberta Karskiego p.o. sekretarza
Zarządu Głównego SOP

STOWARZYSZENIE OCHRONY PRACY
ul. Michała Paca 37, 04-386 Warszawa,
tel. 22 517 88 37, rec. 22 517 88 88
email: zg.sop@sop.org.pl; www.sop.org.pl

Warszawa, dn. 8 lutego 2024 r.

SOP/3/24/W

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
ul. Wiejska 4/6/8, 00-902 Warszawa

dotyczy: wniosku o powołanie przedstawiciela Stowarzyszenia Ochrony Pracy do składu Rady Ochrony Pracy, przyszłej XII kadencji

Stowarzyszenie Ochrony Pracy - jako organizacja społeczna działająca od 20 lat w środowisku instytucji odpowiedzialnych za stan nadzoru nad warunkami pracy w Polsce - dysponuje wiedzą o merytorycznej wartości kadry pracującej w tym obszarze, a także posiada w swoich szeregach osoby odznaczające się szczególnymi osiągnięciami w dziedzinie ochrony pracy.

Mam zaszczyt zwrócić się do Pana Marszałka z wnioskiem o powołanie do składu Rady Ochrony Pracy przyszłej, XII kadencji, przedstawiciela Stowarzyszenia Ochrony Pracy w osobie Pana dr Tadeusza Sułkowskiego.

Pan dr Tadeusz Sułkowski jest absolwentem Uniwersytetu Gdańskiego, gdzie pracował w Zakładzie Ergonomii w charakterze pracownika naukowo-dydaktycznego i w 1986 r. obronił pracę doktorską dotyczącą zagadnień ochrony pracy. W 1989 r. został powołany do Rady Ochrony Pracy jako jej wiceprzewodniczący, a od 1990 r. na stanowisko Głównego Inspektora Pracy i pełnił ten urząd do 1999 r. Współpracował z Międzynarodową Organizacją Pracy oraz licznymi krajowymi instytucjami i partnerami społecznymi, w tym Konfederacją Pracodawców "Lewiatan".

Został odznaczony w 2014 r. nagrodą im. H. Kraheleskiej za szczególne osiągnięcia w dziedzinie ochrony pracy. Od 2009 r. poświęca się działalności społecznej w Stowarzyszeniu Ochrony Pracy.

W imieniu Zarządu Głównego naszego Stowarzyszenia wyrażam przekonanie, że uczestnictwo w pracach Rady Ochrony Pracy zgłoszonego przez nas kandydata przyczyni się do merytorycznego wzmocnienia działalności tego gremium.

Grzegorz Juraszek
Prezes Zarządu Głównego
Stowarzyszenia Ochrony Pracy

Informacja o posiedzeniu ZG Stowarzyszenia Ochrony Pracy z udziałem Prezesów Oddziałów 11 marca 2024 r. w trybie hybrydowym

Obtady otworzył Prezes SOP Grzegorz Juraszek, który witając zebranych na miejscu i uczestniczących zdalnie poinformował o rozesłaniu przed posiedzeniem dokumentu zawierającego skorygowaną wersję założeń do Konkursu jubileuszowego SOP na najlepsze prace dyplomowe, po czym oddał głos zebranym.

W dyskusji nad organizacją Konkursu swoje opinie przedstawili: Maciej Sekunda, dr Tadeusz Sułkowski i p. Marek Maszewski. Wobec absencji prof. Mariana A. Liwo, p. G. Juraszek zaproponował przełożenie dyskusji na późniejszy termin.

W następnej kolejności p. G. Juraszek poinformował o swoich ustaleniach z p. Jackiem Bajem z Działu Marketingu Seka S.A. w kwestii przejęcia

przez tegoż obowiązków związanych z prowadzeniem Strony internetowej SOP, pod kierownictwem p. Krzysztofa Galbarczyka. W omówieniu potrzeb związanych ze stroną internetową głos zabrali: p. M. Maszewski, dr Małgorzata Kochańska i p. K. Galbarczyk.

Kolejnym poruszonym tematem było organizowanie Konferencji jubileuszowej SOP, której program – przygotowywany na bieżąco wraz z prof. M. A. Liwo – jest w trakcie stałego aktualizowania. P. G. Juraszek zaproponował wysunięcie kandydatur dr M. Kochańskiej i dr inż. M. Krause do Komitetu naukowego Konferencji.

Prezes SOP poinformował o odpowiedzi kancelarii Marszałka Sejmu w sprawie rekomendacji udzielonej przedstawicielowi SOP do Rady Ochrony Pracy. Poinformował też o nawiązaniu kontaktu z dr Leszkiem Rymarowiczem, jako kandydatem do ROP oraz jego zgodzie na akces do Komitetu naukowego

Konferencji 2 lipca. Kolejną informacją był zamiar nawiązania współpracy z p. Grzegorzem Łyjakem, cieszącym się poparciem SOP przy obsadzaniu stanowiska Głównego Inspektora Pracy oraz nawiązania kontaktu z przewodniczącym OPZZ. P. G. Juraszek udzielił głosu uczestnikom zdalnym posiedzenia, pytając ich o propozycje bądź możliwości nawiązania kontaktów z organizacjami w terenie, na co p. K. Galbarczyk zaproponował nawiązanie współpracy ze Związkiem Zawodowym Solidarność 80.

P. M. Maszewski wniósł propozycję zaproszenia przedstawiciela Urzędu Regulacji Energetyki, a p. G. Juraszek poinformował o bieżących ustaleniach z Urzędem Regulacji Energetyki w kwestii oczekiwanej odpowiedzi na nasz wniosek o rozszerzenie Komisji Kwalifikacyjnej nr 653 i sytuacji finansowej Stowarzyszenia.

P. M. Sekunda, odnosząc się do swoich doświadczeń w dziedzinie ochrony pracy, zaproponował podjęcie działań w celu zacieśnienia współpracy z Radą Ochrony Pracy nowej kadencji.

P. M. Maszewski wrócił do kwestii wystąpienia SOP do resortu pracy. P. G. Juraszek podziękował za poruszenie tej problematyki

Kończąc obrady Prezes ZG podziękował uczestnikom i zaproponował termin następnego posiedzenia na dzień 9 kwietnia b.r.

oprac. na podst. mater. dostarcz.
przez Huberta Karskiego p.o. sekretarza
Zarządu Głównego SOP

Informacja o kandydacie na Głównego Inspektora Pracy zapropnowanym przez SOP

Doktor nauk chemicznych Grzegorz Łyjak to absolwent Wydziału Mat-Fiz-Chem Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, wykładowca na uczelniach wyższych, recenzent publikacji i prac dyplomowych, trener, autor publikacji krajowych i zagranicznych oraz prelegent na konferencjach związanych ze stosowaniem przepisów prawa pracy w praktyce. Związany z marką LEX od roku 2016 r., gdzie wykorzystuje zdobytą wiedzę i doświadczenie jako doradca ds. prawa pracy, ubezpieczeń społecznych i BHP. Koordynator i uczestnik projektów krajowych i międzynarodowych oraz kampanii społecznych w zakresie ochrony pracy. Ukończył aplikację Inspektorską i po złożonym egzaminie państwowym uzyskał uprawnienia inspektora pracy. Był zastępcą Głównego Inspektora Pracy.

Członek Komitetów Technicznych KT 269 (Bezpieczeństwa Chemicznego) i KT 276 (Zarządzania Bezpieczeństwem i Higieną Pracy) działających przy Polskim Komitecie Normalizacyjnym.

Auditor wiodących systemów zarządzania jakością wg PN-EN ISO 9001:2015, systemów zarządzania środowiskowego wg PN-EN ISO 14001:2015 oraz systemów zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy wg PN-ISO 45001:2018.

Prezes Stowarzyszenia Bezpieczeństwa i Zdrowia w Pracy.

Oprac: Roman Adler

Fot. za : „ATEST - Ochrona Pracy” 11/2023

Dyskutowany komunikat o ogłoszeniu konkursu

Warszawa 9 stycznia 2024 r.

Zarząd Główny Stowarzyszenia Ochrony Pracy z okazji przypadającego w roku bieżącym jubileuszu XX lecia działalności Stowarzyszenia ogłasza

Konkurs na prace dyplomowe, licencjackie i magisterskie dotyczące prewencji wypadkowej.

Tytuł konkursu:

„Zastosowanie rozwiązań innowacyjnych w praktyce prewencji wypadkowej”

I. Cele i zakres merytoryczny konkursu

1. Celem Konkursu jest inspirowanie młodzieży szkół wyższych do nowatorskich pomysłów w zakresie zapobiegania wypadkom, z wykorzystaniem innowacji, szczególnie w dziedzinie technik cyfrowych lub sztucznej inteligencji.

2. Zakres merytoryczny konkursu został celowo ujęty bardzo szeroko, aby zainspirować uczestników do podejmowania zagadnień niewystarczająco dotychczas rozpoznanych, takich np. jak wypadkowość związana

z działalnością pozazawodową osób poszkodowanych.

3. Konkurs promuje również zainteresowanie uczestników zagrożeniami mogącymi w sposób szczególny dotyczyć seniorów, co uwzględnia przyszłe potrzeby wynikające z dynamiki procesów demograficznych w Polsce.

4. Przebieg i efekty konkursu będą stanowiły istotną informację nt. poziomu wiedzy młodego pokolenia w zakresie przeciwdziałania wypadkom.

5. Walorem konkursu jest jego interdyscyplinarny charakter polegający na tym, że mogą w nim uczestniczyć adepci różnych profesji, np. technicznych, organizacji i zarządzania lub medycznych i podejmować wybrane aspekty zagrożeń dla zdrowia lub życia człowieka, związanych z wypadkami.

II. Patronat nad konkursem i współorganizatorzy

1. Konkurs objęli patronatem:

Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego

Główny Inspektor Pracy

Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych

Prezes Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń SA

2. Patronat medialny:

Dziennik „Rzeczpospolita”

Miesięcznik „Inspektor Pracy”

Kwartalnik „Informator Ochrony Pracy”

3. Współorganizatorzy konkursu:

Departament Prewencji i Rehabilitacji ZUS.

Departament Prewencji GIP.

III. Adresaci konkursu i ocena prac konkursowych

1. Konkurs adresowany jest do dyplomantów:

szkół wyższych (inżynier, licencjat, magister) oraz studiów podyplomowych.

2. Prace będą oceniane przez jury powołane przez organizatora. W składzie jury znajdują się eksperci z dziedziny bezpieczeństwa i higieny pracy reprezentujący m. innymi Stowarzyszenia Ochrony Pracy, Państwową Inspekcję Pracy, Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Powszechny Zakład Ubezpieczeń SA i instytuty naukowe.

3. Jury będzie brało pod uwagę w szczególności walory oryginalności oraz praktycznej użyteczności przedstawionego rozwiązania prewencyjnego, stanowiące o możliwości jego stosowania w przyszłości.

4. Tematy prac mogą dotyczyć wszelkich zagrożeń wypadkowych, jednak przy ocenie preferowane będą rozwiązania obejmujące zapobieganie wypadkom wśród seniorów.

IV. Terminy składania prac konkursowych i ogłoszenia

wyników, nagrody

1. Na składanie prac konkursowych przewidziano dość długi, niemal dwuletni okres, aby umożliwić potencjalnym uczestnikom uwzględnienie tematu konkursu w procesie tworzenia swych prac dyplomowych.

2. Dla laureatów konkursu przewidziane są trzy nagrody pieniężne w wysokości:

- I nagroda – 30 tys. zł.
- II nagroda – 20 tys. zł.
- III nagroda – 10 tys. zł.

oraz trzy wyróżnienia honorowe dla promotorów nagrodzonych prac konkursowych.

3. Termin składania prac konkursowych obejmuje okres od ogłoszenia konkursu do dnia 31.12. 2025 r.

Wyniki konkursu zostaną ogłoszone do 30.06.2026 r.

V. Regulamin konkursu

Szczegóły organizacji Konkursu określa ustanowiony przez organizatora regulamin, dostępny na stronie internetowej Zarządu Głównego Stowarzyszenia Ochrony Pracy.

Zapraszamy serdecznie do udziału w konkursie i życzymy powodzenia wszystkim uczestnikom.

Zwiastun Konferencji na 20-lecie SOP

Szanowni Państwo,

W związku z jubileuszem dwudziestolecia utworzenia i działalności naszego Stowarzyszenia, Zarząd Główny podjął decyzję o zorganizowaniu okolicznościowej Konferencji Popularno-Naukowej, której współorganizatorem jest Wydział Dziennikarstwa, Informacji i Bibliologii Uniwersytetu Warszawskiego.

Przewidujemy udział w niej przedstawicieli organów państwowych i instytucji odpowiedzialnych za kształtowanie warunków pracy w Polsce i pełniących nadzór nad nimi, a także środowisk akademickich oraz przedstawicieli pracodawców i central związkowych.

Poniżej załączamy roboczą wersję programu Konferencji.

OGÓLNOPOLSKA KONFERENCJA POPULARNO-NAUKOWA

pt. „Bezpieczeństwo i higiena pracy w regulacjach prawnych i praktyce.”

Data i miejsce Konferencji: 2 lipca 2024 r., Warszawa, Sala kolumnowa Wydziału Dziennikarstwa, Informa-

cji i Bibliologii Uniwersytetu Warszawskiego, ul. Bednarska 2/4, 00-310 Warszawa

Komitet naukowy Konferencji:

□ z ramienia Uniwersytetu Warszawskiego: prof. dr hab. Janusz Adamowski - Dziekan Wydziału Dziennikarstwa, Informacji i Bibliologii, prof. dr hab. Paweł Chmielnicki, dr hab. Agata Opolska-Bieleńska, dr hab. Krzysztof Kowalik, dr Agnieszka Gaczyńska,

□ z ramienia Stowarzyszenia Ochrony Pracy: Ryszard Celeda – Honorowy Prezes SOP, dr hab. Marian A. Liwo, dr Tadeusz Sułkowski, dr Małgorzata Kochańska, dr inż. Marcin Krause,

□ z ramienia Stowarzyszenia Inspektorów Pracy Rzeczypospolitej Polskiej: dr Leszek Rymarowicz

□ z ramienia innych podmiotów (lista w trakcie ustalania)

Uczestnicy:

- przedstawiciele: Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Państwowej Inspekcji Pracy-Głównego Inspektoratu Pracy, Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Urzędu Dozoru Technicznego, Wyższego Urzędu Górniczego, Centralnego Instytutu Ochrony Pracy-Państwowego Instytutu Badawczego, Instytutu Pracy i Spraw Socjalnych, szkół wyższych prowadzących studia z zakresu bhp,

- przedstawiciele central związkowych i organizacji pracodawców, oraz stowarzyszeń zrzeszających pracowników służb BHP,

- podmioty i osoby zainteresowane (do ustalenia).

Patronat konferencji:

a) honorowy: Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (po uzgodnieniach, oczekujemy),

b) medialny:

- „Przegląd Prawa Publicznego”,

- Magazyn „Budowlani” - wydawany przez Związek Zawodowy „Budowlani”,

- Informator Ochrony Pracy - wydawany przez Stowarzyszenie Ochrony Pracy,

(inne patronaty – w trakcie uzgadniania)

Organizacja konferencji:

Konferencja jest organizowana wspólnie przez Stowarzyszenie Ochrony Pracy i Wydział Dziennikarstwa, Informacji i Bibliologii Uniwersytetu Warszawskiego, w związku z 20 rocznicą utworzenia Stowarzyszenia.

Cel konferencji:

Celem konferencji jest refleksja nad stanem regulacji prawnych z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy, z uwzględnieniem specyfiki tych regulacji, występujących nieprawidłowości rzutujących na ich jakość, wymagających działań naprawczych.

Wydarzenia XX i XXI w. dowodzą, że nie tylko stanowienie prawa, ale i każda inna działalność państwa, winny uwzględniać zmieniającą się rzeczywistość, w tym także szeroko pojmowanego bezpieczeństwa (którego jednym z rodzajów jest bezpieczeństwo i higiena pracy), na tle postępu naukowo-technicznego, przemian społeczno-gospodarczych, rozwoju poszczególnych państw, czy też ujawnienia się nowych, nieznanych dotąd zagrożeń.

W mającej miejsce rzeczywistości szczególna uwaga winna być zatem zwracana nie tylko na przejrzystość procesu legislacyjnego z uwzględnieniem nauki prawa, ale i w co najmniej takim samym stopniu na doświadczenia wynikające z praktyki tworzenia i stosowania regulacji prawnych opartych na szerokiej konsultacji społecznej, zapewniającej „obywatelskość” regulacji i ich poprawność oraz poszanowanie w różnych kryteriach wpływów i ocen.

Mając na uwadze wskazane cele konferencji, jej założenia badawcze obejmowały będą zatem nie tylko stan prawny, ale i aspekty ekonomiczne, społeczne, gospodarcze, czy też prawa jednostki, które wiąże się z problematyką bezpieczeństwa i higieny pracy - prowadząc do określonych konsekwencji: pozytywnych bądź negatywnych.

Szczegółowy program konferencji:

Godz. 10.00 - powitanie Uczestników przez Gospodarza Konferencji – prof. dr hab. Janusza Adamowskiego – Dziekana Wydziału Dziennikarstwa, Informacji i Bibliologii UW

Godz. 10.10 – referat wstępny – założenia Konferencji – Prezes Stowarzyszenia Ochrony Pracy – Grzegorz Juraszek

Godz. 10.20 – oddanie głosu Patronowi Konferencji: Przedstawicielowi Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Godz. 10.30 - Sesja plenarna

- Referat wprowadzający – dr hab. Marian A. Liwo „Publiczno-prawny charakter obowiązków w zakresie bhp i determinanty ich realizacji w oparciu o doświadczenia z działalności SOP”

Godz. 11.00 - wystąpienie dr inż. Marcina Krause „BHP jako obszar edukacji i nauki”

Przewidujemy wystąpienia

- dr Bogdana Michalskiego (członka naszego Stowarzyszenia) w sprawie aktualnego statusu i umocowania w prawie budowlanym Inżyniera budowy,

- dr Leszka Rymarowicza – prezesa Stowarzyszenia Inspektorów Pracy RP, członka Rady Ochrony Pracy,

- dr hab. Krzysztofa Kowalika – Wydział Dziennikarstwa, Informacji i Bibliologii UW,
  - dr Agnieszki Gaczyńskiej – Wydział Dziennikarstwa, Informacji i Bibliologii UW,
  - a także innych zaproszonych Gości, na których zgłoszenia oczekujemy;
- w miarę ich napływania program będzie korygowany, a jego ostateczną wersję przedłożymy do dn. 3 czerwca 2024 r.
- Godz. 12.30 - 13.00 Przerwa na lunch
 Godz. 13.00 – 15.00 c.d. sesji plenarnej
 Godz. 15.00 – 15.30 Podsumowanie i zakończenie obrad

Prośba o patronat medialny „Informatora Ochrony Pracy”

Na adres e-mail redaktora naszego kwartalnika 12 marca b.r. dotarła wraz z załącznikiem - w postaci oficjalnego pisma Dziekana Wydziału Geoinżynierii, Górnicztwa i Geologii Politechniki Wrocławskiej prof. dr hab. inż. Radosława Zimroza oraz przewodniczącego

komitetu organizacyjnego Konferencji naukowo-technicznej „Nowoczesne rozwiązania w BHP”, dr inż. Pawła Strzałkowskiego - prośba o objęcie patronatem medialnym „Informatora...” tej Konferencji. Redakcja przekazała ten e-mail członkom Zarządu Głównego dla podjęcia decyzji o objęciu patronatu medialnego.

Podobny e-mail z prośbą o patronat i zaproszeniem do udziału w Konferencji organizatorzy skierowali do Prezesa Zarządu Głównego SOP, Grzegorza Juraszka. W odrębnym piśmie Dziekan Wydziału Geoinżynierii, Górnicztwa i Geologii Politechniki Wrocławskiej prof. dr hab. inż. Radosław Zimroz oraz przewodniczący komitetu organizacyjnego dr inż. Paweł Strzałkowski zwrócili się do Zarządu Głównego SOP o wsparcie finansowe Konferencji.

Decyzją Prezesa Zarządu Głównego Stowarzyszenia Ochrony Pracy redakcja przygotowała i przekazała do ZG logo naszego kwartalnika, które wraz ze zgodą na objęcie patronatu medialnego i patronatu SOP nad Konferencją przesłano jej organizatorom.

Redakcja

Politechnika Wrocławska

Wydział Geoinżynierii, Górnicztwa i Geologii

W6/242/2024

Wrocław, 6 marca 2024 r.

**Szanowny Pan
Roman Adler
Redaktor Naczelny
Kwartalnik Informator Ochrony Pracy
ul. Bukowa 21
41-600 Świętochłowice**

Szanowny Panie Redaktorze,

Mamy przyjemność poinformować, że w dniu 28 maja 2024 roku odbędzie się Konferencja naukowo-techniczna „Nowoczesne rozwiązania w BHP” w Politechnice Wrocławskiej (bud. H-14, Wyb. Wyspiańskiego 40, 50-370 Wrocław). Organizatorem Konferencji jest Wydział Geoinżynierii, Górnicztwa i Geologii Politechniki Wrocławskiej, a partnerem: Ogólnopolskie Stowarzyszenie Pracowników Służby BHP o/Wrocław, SEKA S.A. o/Wrocław oraz 4 HELP VR sp. z o.o. Konferencja skierowana jest do naukowców, specjalistów BHP, kadry kierowniczej, a także producentów i dostawców nowoczesnych rozwiązań w BHP. Wydarzenie to ma stanowić platformę wymiany doświadczeń między nauką i biznesem. W ramach konferencji zaplanowano sesję naukową oraz warsztatową, w których prezentowane będą osiągnięcia naukowe z zakresu wykorzystania nowoczesnych technik dla poprawy bezpieczeństwa pracy. Szczegółowe informacje o konferencji znajdują się na stronie internetowej wydarzenia: www.konferencjabhp.pwr.edu.pl

Zwracamy się z prośbą o objęcie patronatem medialnym niniejszej konferencji przez Kwartalnik Informator Ochrony Pracy i jednocześnie zapraszamy do udziału w konferencji. W przypadku braku możliwości osobistego udziału Pana w tym wydarzeniu prosimy o wskazanie innej osoby, która mogłaby zaszczylić nas podczas niniejszej konferencji.

W przypadku objęcia patronatem medialnym konferencji prosimy o udostępnienie logotypu Kwartalnika Informatora Ochrony Pracy i zgodę na jego umieszczenie na stronie internetowej konferencji i w materiałach promujących wydarzenie.

Z wyrazami szacunku

**Dziekan Wydziału Geoinżynierii,
Górnicztwa i Geologii
Politechniki Wrocławskiej**

RZ

prof. dr hab. inż. Radosław Zimroz

**Przewodniczący komitetu
organizacyjnego konferencji**

Paweł Strzałkowski

dr inż. Paweł Strzałkowski

Osobą do kontaktu z ramienia Politechniki Wrocławskiej jest Pan dr inż. Paweł Strzałkowski (e-mail: pawel.strzalkowski@pwr.edu.pl, tel. +48 71 320 68 15, +48 791 745 830)

Politechnika Wrocławska
Wydział Geoinżynierii, Górnicztwa i Geologii
50-370 Wrocław

adres:
44 Na Grobli 11
50-421 Wrocław
kuchnia L1

wgg@pwr.edu.pl

T: +48 71 320 68 15
+48 71 320 68 42

RECZNIK: 00001814
NIP: 996-000-50-51
Bank: Za handle UTRB S.A.
IT: 1050-2402-0300-0004-1000-0134

Politechnika Wrocławska

Wydział Geoinżynierii, Górnicztwa i Geologii

W6/233/2024

Wrocław, 6 marca 2024 r.

**Szanowny Pan Prezes
Grzegorz Juraszek
Zarząd Główny Stowarzyszenia
Ochrony Pracy
ul. M. Paca 37
04-386 Warszawa**

Szanowny Panie Prezisie,

Mamy przyjemność poinformować, że w dniu 28 maja 2024 roku odbędzie się Konferencja naukowo-techniczna „Nowoczesne rozwiązania w BHP” w Politechnice Wrocławskiej (bud. H-14, Wyb. Wyspiańskiego 40, 50-370 Wrocław). Organizatorem Konferencji jest Wydział Geoinżynierii, Górnicztwa i Geologii Politechniki Wrocławskiej, a partnerem: Ogólnopolskie Stowarzyszenie Pracowników Służby BHP o/Wrocław, SEKA S.A. o/Wrocław oraz 4 HELP VR sp. z o.o. Konferencja skierowana jest do naukowców, specjalistów BHP, kadry kierowniczej, a także producentów i dostawców nowoczesnych rozwiązań w BHP. Wydarzenie to ma stanowić platformę wymiany doświadczeń między nauką i biznesem. W ramach konferencji zaplanowano sesję naukową oraz warsztatową, w których prezentowane będą osiągnięcia naukowe z zakresu wykorzystania nowoczesnych technik dla poprawy bezpieczeństwa pracy. Szczegółowe informacje o konferencji znajdują się na stronie internetowej wydarzenia: www.konferencjabhp.pwr.edu.pl

Z uwagi na bezpłatny udział uczestników w konferencji, zwracamy się z prośbą o wsparcie finansowe planowanego przedsięwzięcia. Gwarantujemy zamieszczenie informacji oraz logo Państwa Organizacji na stronie internetowej wydarzenia oraz w materiałach promujących Konferencję (m.in. grafiki, pakiety powitalne). Jednocześnie umożliwiamy ustawienie baneru/roll'upu Państwa Organizacji do pakietów podczas trwania konferencji oraz dołączenie folderów Państwa Organizacji do pakietów powitalnych.

Jesteśmy przekonani, że nasza współpraca przyniesie obojmu korzyści.

Z wyrazami szacunku

**Dziekan Wydziału Geoinżynierii,
Górnicztwa i Geologii
Politechniki Wrocławskiej**

RZ

prof. dr hab. inż. Radosław Zimroz

**Przewodniczący komitetu
organizacyjnego konferencji**

Paweł Strzałkowski

dr inż. Paweł Strzałkowski

Osobą do kontaktu z ramienia Politechniki Wrocławskiej jest Pan dr inż. Paweł Strzałkowski (e-mail: pawel.strzalkowski@pwr.edu.pl, tel. +48 71 320 68 15, +48 791 745 830)

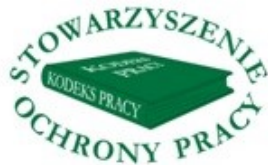
Politechnika Wrocławska
Wydział Geoinżynierii, Górnicztwa i Geologii
50-370 Wrocław

adres:
44 Na Grobli 11
50-421 Wrocław
kuchnia L1

wgg@pwr.edu.pl

T: +48 71 320 68 15
+48 71 320 68 42

RECZNIK: 00001814
NIP: 996-000-50-51
Bank: Za handle UTRB S.A.
IT: 1050-2402-0300-0004-1000-0134

STOWARZYSZENIE OCHRONY PRACY

ul. Michała Paca 37, 04-386 Warszawa,
tel. 22 517 88 37, rec. 22 517 88 88
email: zg.sop@sop.org.pl; www.sop.org.pl
Regon 01574126500000; NIP 113-248-64-60; KRS 0000200796

SOP/7/24/W

Warszawa, dn. 13 marca 2024 r.

Szanowny Pan
Dziekan Wydziału Geoinżynierii, Górnictwa i Geologii
Politechniki Wrocławskiej
prof. dr hab. inż. Radosław Zimroz

Szanowny Pan
dr inż. Paweł Strzałkowski
Przewodniczący Komitetu Organizacyjnego Konferencji

Szanowni Panowie,

Dziękujemy serdecznie za nawiązanie kontaktu i informację o organizowanej na Politechnice Wrocławskiej Konferencji naukowo-technicznej „Nowoczesne rozwiązania w BHP”.

Akceptujemy zaproszenie do objęcia patronatem Stowarzyszenia obrad Konferencji, traktując to jako przejaw docenienia naszych działań w obszarze ochrony pracy - za co jesteśmy wdzięczni.

Podobnie traktujemy jako zaszczyt propozycję objęcia patronatem medialnym Konferencji przez wydawany i rozpowszechniany przez nas kwartalnik „Informator Ochrony Pracy”, którą przyjmujemy.

Niniejszym wyrażamy zgodę na związane z patronatem wyeksponowanie załączonego tu naszego logotypu na miejscu oraz w publikacjach i na stronie internetowej.

W kwestii reprezentowania Stowarzyszenia i ewentualnego wystąpienia naszego delegata podczas sesji – podejmiemy stosowne decyzje i poinformujemy Państwa o nich.

Szczegóły organizacyjne, w imieniu Stowarzyszenia, będzie ustalał w trybie roboczym p. o. sekretarza ZG SOP p. Hubert Karski.

Kwestie bliższej współpracy oraz propozycje wspólnych inicjatyw pozostawiamy otwarte i chętnie przedyskutujemy przy najbliższej okazji na forum władz naszego Stowarzyszenia.

Łącząc wyrazy szacunku

Grzegorz Juraszek
Prezes Zarządu Głównego
Stowarzyszenia Ochrony Pracy

Korekta redakcyjna

Szanowni czytelnicy „Informatora Ochrony Pracy”

Dzięki aktywności i staranności kolegi Huberta Karskiego, niestrudzenie pełniącego obowiązki sekretarza Zarządu Głównego naszego Stowarzyszenia, w wyniku kwerendy egzemplarzy naszego kwartalnika poczynając od jego najstarszych numerów – redakcja została poinformowana, że IOP 4/2023 powinien mieć kolejny numer 96, a zatem - IOP 1/2024 będzie miał nr 97.

Żeby jednak zachować ciągłość numeracji – decyzją redaktora naczelnego pierwszy w 2024 r. numer „Informatora...” jest oznaczony jako nr „1 (96/97)”.

Oznacza to, że – jeśli wszystko dobrze się ułoży – ostatni numer w roku bieżącym będzie w pewnym sensie jubileuszowy, bo setny.

Roman Adler
redaktor naczelny
„Informatora Ochrony Pracy”

*Realizując decyzję Zarządu Głównego Stowarzyszenia Ochrony Pracy
o patronacie medialnym nad Konferencją naukowo-techniczną
„Nowoczesne rozwiązania w BHP” -
redakcja IOP prezentuje notkę informacyjną
oraz baner informacyjny przesłany przez jej organizatorów.*

Bezpieczeństwo i higiena pracy stanowi ważny aspekt funkcjonowania przedsiębiorstw. Ciągły postęp technologiczny, a także coraz wyższa świadomość pracowników w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy powoduje potrzebę poszukiwania rozwiązań, które mogą mieć wpływ na kształtowanie bezpiecznych warunków pracy.

Konferencja naukowo-techniczna „Nowoczesne rozwiązania w BHP”

stanowi odpowiedź na postępujący technologicznie świat i rosnącą świadomość w zakresie bezpieczeństwa pracy. Wydarzenie to ma stanowić platformę wymiany doświadczeń między nauką i biznesem.

Zapraszamy do udziału w konferencji naukowo-technicznej „Nowoczesne rozwiązania w BHP”, która odbędzie się 28 maja 2024r. na Politechnice Wrocławskiej. Udział w niej jest bezpłatny, jednakże rejestracja na wydarzenie jest obowiązkowa.

Organizatorem wydarzenia jest Politechnika Wroclawska, Wydział Geoinżynierii, Górnictwa i Geologii, a partnerami są: Ogólnopolskie Stowarzyszenie Pracowników Służby BHP o/Wrocław, SEKA S.A. o/Wrocław oraz 4 Help VR sp. z o.o.

Szczegółowe informacje o konferencji można znaleźć na stronie internetowej: www.konferencjabhp.pwr.edu.pl

NOWOCZESNE ROZWIĄZANIA W BHP

KONFERENCJA NAUKOWO-TECHNICZNA

WORK
SAFETY

Więcej informacji i rejestracja znajduje się na stronie internetowej:

konferencjabhp.pwr.edu.pl

28 maja 2024r.

Politechnika Wroclawska

Naukowcy, inspektorzy i specjaliści BHP, menadżerowie i kierownicy, producenci i dostawcy rozwiązań dla BHP

Organizator wydarzenia:

Politechnika
Wroclawska

Instytut Ochrony Pracy
Główny Instytut

Partnerzy wydarzenia:

4HELP VR

Naukowe Centrum Ochrony Pracy
ul. Rybnicza 10
50-371 Wrocław

Związek Pracodawców BHP

Z DZIAŁALNOŚCI ODDZIAŁÓW STOWARZYSZENIA

ODDZIAŁ ŚLĄSKO-DĄBROWSKI

Uchwała nr 1/2024

Zarządu Oddziału Śląsko-Dąbrowskiego Stowarzyszenia Ochrony Pracy

W nawiązaniu do informacji zgłoszonej podczas uroczystego Zebrania członków Oddziału Śląsko-Dąbrowskiego SOP z dnia 27 kwietnia 2023 r. w sprawie możliwości zorganizowania spotkania na temat uzgodnienia deklaracji współpracy z Zarządem Regionu Śląskiego NSZZ „Solidarność”80 – organizacją zrzeszoną w Forum Związków Zawodowych – Zarząd podjął decyzję o przyjęciu zaproszenia do siedziby ZR NSZZ „Solidarność”80 w Katowicach na dzień 7 lutego 2024 r. w celu rozpoznania zainteresowania strony związkowej możliwością podpisania w/w deklaracji oraz jej ewentualnego zakresu.

Prezes Oddziału - Dr inż. Marcin Krause

Wiceprezes Oddziału - Krzysztof Galbarczyk

Członek Zarządu Oddziału - Zenon Grzelka

Uchwała nr 2/2024

Zarządu Oddziału Śląsko-Dąbrowskiego Stowarzyszenia Ochrony Pracy

W związku z informacjami o przygotowaniach do wyboru spośród kandydatów organizacji społecznych zajmujących się ochroną ludzi w środowisku pracy – członków Rady Ochrony Pracy XII kadencji – Zarząd postanowił dokonać rozpoznania zgłaszanych z obszaru działania Oddziału kandydatów organizacji społecznych, a po dokonaniu ich oceny – wystosować do Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej opinii dotyczącej najwyższej ocenionego kandydata.

Prezes Oddziału - Dr inż. Marcin Krause

Wiceprezes Oddziału - Krzysztof Galbarczyk

Członek Zarządu Oddziału - Zenon Grzelka

Spotkanie w Zarządzie Regionu Śląskiego NSZZ „Solidarność”80

W nawiązaniu do informacji zgłoszonej podczas uroczystego Zebrania członków Oddziału Śląsko-Dąbrowskiego SOP z dnia 27 kwietnia 2023 r. w sprawie możliwości zorganizowania spotkania na temat uzgodnienia deklaracji współpracy z Zarządem Regionu Śląskiego NSZZ „Solidarność”80 – organizacją zrzeszoną w Forum Związków Zawodowych – Zarząd Oddziału Śląsko-Dąbrowskiego Stowarzyszenia Ochrony Pracy uchwałą nr 1/2024 z 31 stycznia 2024

r. podjął decyzję o przyjęciu zaproszenia do siedziby ZR NSZZ „Solidarność”80 w Katowicach na dzień 7 lutego 2024 r. w celu rozpoznania zainteresowania strony związkowej możliwością podpisania wspomnianej deklaracji oraz jej ewentualnego zakresu.

W spotkaniu ze strony związkowej wzięli udział Przewodniczący Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”80, członek Rady Dialogu Społecznego Marek Mních, Przewodniczący Zarządu Regionu Śląskiego NSZZ „Solidarność”80, Wiceprzewodniczący Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”80 Dariusz Czech oraz Przewodniczący Krajowego Sekretariatu Górnictwa i Energetyki NSZZ „Solidarność”80 Krzysztof Brzeźniak. Oddział Śląsko-Dąbrowski Stowarzyszenia Ochrony Pracy reprezentowali Wiceprzewodniczący Zarządu Oddziału, członek Zarządu Głównego Stowarzyszenia Ochrony Pracy Krzysztof Galbarczyk, członek Zarządu Oddziału Śląsko-Dąbrowskiego SOP Zenon Grzelka i sekretarz Zarządu Oddziału – Roman Adler.

W rozmowach strony przedstawiły w skrócie zakresy prowadzonej działalności oraz obszary, w których widzą możliwości współpracy. W szczególności wskazano na potrzebę wymiany wiedzy i doświadczeń, dotyczących przepisów i dobrych praktyk stosowania prawa pracy oraz przepisów bhp, konsultowania materiałów lub projektów nowelizacji aktów prawnych dotyczących warunków pracy, oraz szkoleń dla pracowników-członków Związku w dziedzinach prawa pracy i ubezpieczeń społecznych, umiejętności miękkich, negocjacji Układów Zbiorowych Pracy itp., bezpieczeństwa i higieny pracy, praktycznej realizacji ustawy o związkach zawodowych i społecznej inspekcji pracy, prowadzenia rachunkowości i finansów przez komisje zakładowe.

Przewodniczący Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”80 zwrócił uwagę na możliwość włączenia się w trwające konsultacje projektu ustawy o ochronie osób zgłaszających naruszenia prawa wdrażającego z ponad dwuletnim opóźnieniem Dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1937 z dnia 23 października 2019 r. w sprawie ochrony osób zgłaszających naruszenia prawa Unii. Organizacje społeczne w tym NSZZ „Solidarność”80 już w latach 2018-2019 r. przedstawiły społeczny projekt tzw. ustawy o sygnalistach. Obecnie trwają działania społeczne, aby powstrzymać przyjęcie w trybie pilnym projektu rządowego, który powieliła w większości wadliwe i szero-

ko krytykowane przedłożenie rządu Zjednoczonej Pracy z 2021 r. w prawie niezmienionej postaci. Przedstawiciele Zarządu Oddziału zaoferowali konsultację zapisów „projektu społecznego”, jeśli strony uzgodnią deklarację o współpracy.

Strony wyznaczyły osoby odpowiedzialne za doprecyzowanie zapisów takiej deklaracji i wyznały sobie termin zakończenia uzgodnień do końca lutego b.r.

Roman Adler

Przyjęcie Deklaracji Współpracy Regionu Śląskiego NSZZ „Solidarność”80 z Oddziałem Śląsko-Dąbrowskim Stowarzyszenia Ochrony Pracy

Dnia 1 marca 2024 r. w siedzibie Zarządu Regionu Śląskiego NSZZ „Solidarność”80 w Katowicach Prezes Zarządu Oddziału Śląsko-Dąbrowskiego Stowarzyszenia Ochrony Pracy dr inż. Marcin Krause wraz z Przewodniczącym Zarządu Regionu Śląskiego Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność”80 Dariusz Czech podpisali Deklarację Współpracy w celu propagowania działań na rzecz ochrony pracowników i przestrzegania przepisów prawa pracy.

Deklaracja współpracy

Region Śląski Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność”-80 – organizacji zrzeszonej w Forum Związków Zawodowych

oraz

Oddział Śląsko-Dąbrowski Stowarzyszenia Ochrony Pracy – pozarządowego zrzeszenia ekspertów bhp i prawa pracy

w celu propagowania działań na rzecz ochrony pracowników i przestrzegania przepisów prawa pracy

uzgodniły wolę współpracy w zakresie:

- okresowej wymiany informacji w sprawach dotyczących poprawy warunków pracy,
  - wymiany wiedzy i doświadczeń, dotyczących przepisów i dobrych praktyk stosowania prawa pracy oraz przepisów bhp,
- a także
- konsultowania materiałów lub projektów nowelizacji dotyczących warunków pracy.

PRZEWODNICZĄCY
REGIONU ŚLĄSKIEGO
Solidarność 80

Dariusz Czech

Marcin Krause

Udział Oddziału Śląsko-Dąbrowskiego SOP w konsultacjach społecznego projektu tzw. ustawy o sygnalistach

W wyniku ustaleń z Przewodniczącym Komisji Krajowej Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność”80 – organizacji zrzeszonej w Forum Związków Zawodowych, przyjętych 7 lutego b.r. wśród ekspertów i członków Oddziału Śląsko-Dąbrowskiego naszego Stowarzyszenia przeprowadzono konsultacje dotyczące zapisów „społecznego projektu” ustawy o ochronie osób zgłaszających naruszenia prawa wdrażającego do systemu prawnego Rzeczypospolitej Polskiej Dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1937 z dnia 23 października 2019 r. w sprawie ochrony osób zgłaszających naruszenia prawa Unii.

Po ich zakończeniu i przyjęciu „Deklaracji współpracy” między Regionem Śląskim NSZZ „Solidarność”80 i Oddziałem Śląsko-Dąbrowskim SOP sekretarz Zarządu Oddziału przekazał na ręce Przewodniczącego Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”80 i Przewodniczącego Zarządu Regionu Śląskiego NSZZ „Solidarność”80 następujące propozycje w celu uzupełnienia „społecznego” projektu:

- w art. 3.2 po punkcie 6) dodać: 7) członek organu związku zawodowego działającego w podmiocie prawnym lub publicznym; 8) społeczny inspektor pracy działający w podmiocie prawnym lub publicznym;
- dalej zmienić numerację.
- po obecnym punkcie 12), który wtedy by miał numer 14) dodać
- punkt 15) urzędnik państwowy w rozumieniu ustawy o urzędnikach państwowych.
- w art. 6.1. – konsekwentnie – dodać punkty 12), 13) i 14) o odpowiednich art. ustaw o związkach zawodowych, Społecznej Inspekcji Pracy oraz urzędnikach państwowych.

Dla zainteresowanych sprawą projektu ustawy o tzw. sygnalistach kilka informacji przekazanych do Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”80 przez Zbigniewa Sagańskiego, Przewodniczącego Zarządu Międzyzakładowej Organizacji Związkowej NSZZ „Solidarność”80 w Państwowej Inspekcji Pracy.

Po ogłoszeniu 12 stycznia 2024 r. na stronie Rządowego Centrum Legislacji rządowego projektu tzw. ustawy o sygnalistach, który ma być procedowany w trybie pilnym, nowa Pani Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej Agnieszka Dziemianowicz-Bąk z Lewicy 16 stycznia b.r. „odkryła” podobno „projekt

społeczny” z 2019 r., zgłoszony w ramach otwartych konsultacji publicznych 17 listopada 2021 r. przez 6 organizacji: Fundację „Akademia Antykorupcyjna”, Fundację im. Stefana Batorego, Helsińską Fundację Praw Człowieka, Instytut Spraw Publicznych, Niezależny Samorządny Związek Zawodowy Solidarność 80 oraz Sieć Obywatelską Watchdog Polska.

Z nieoficjalnych informacji wynikało, że wzburzenie, które wywołało skierowanie projektu rządowego na szybką ścieżkę legislacyjną wśród różnych grup, nie tylko wspomnianych sześciu organizacji społecznych, może skłonić rząd do wycofania się z pilnego trybu procedowania projektu, utworzenia na nowo konsultacji, a być może nawet pochylenia się nad „projektem społecznym”. Dlatego już 17 stycznia b.r. organizacje te skierowały do Stałego Komitetu Rady Ministrów, jako organu pomocniczego RM i Prezesa RM, którego zadaniem jest inicjowanie, przygotowywanie i uzgadnianie rozstrzygnięć albo stanowisk RM lub Prezesa RM w sprawach należących do ich zadań i kompetencji – zaktualizowany „projekt społeczny” wraz z prośbą o otwarcie konsultacji obywatelskich na nowo i włączenie do procedowania także „projektu społecznego”.

Poniżej stanowisko wspomnianych sześciu organizacji społecznych w skierowane do SKRM.

Stanowisko organizacji społecznych w sprawie rządowego projektu ustawy o ochronie osób zgłaszających naruszenia prawa z 12 stycznia 2024 r.

Z zaskoczeniem przyjęliśmy ogłoszenie 10 stycznia 2024 roku przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów projektu ustawy o ochronie osób zgłaszających naruszenia prawa z terminem przyjęcia w pierwszym kwartale tego roku. Dwa dni później projekt ten został opublikowany na stronach Rządowego Centrum Legislacji w formie, która oznacza, że prace nad nim na etapie rządowym zakończą się już w najbliższych dniach, bez konsultacji społecznych, a następnie jako pilny zostanie skierowany do Sejmu.

Pominięcie w procesie stanowienia prawa publicznych konsultacji, i to w regulacjach dotyczących tak ważnego społecznie problemu, uważamy za niedopuszczalne i niepokojące. Konsultacje publiczne i przejrzystość procesu legislacyjnego to podstawowe elementy funkcjonowania państwa prawa. Odstąpienie od wymogu zasięgania opinii strony społecznej i obywateli przy tworzeniu rządowych aktów praw-

nych jest zaprzeczeniem zobowiązań, które partie tworzące rząd zawarły w umowie koalicyjnej.

Nie możemy zgodzić się z argumentem przedstawionym w piśmie przewodnim Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, że projekt wymaga procedowania w trybie pilnym, ponieważ Polsce grożą kary związane z ponad dwuletnim opóźnieniem we wdrażaniu Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1937 z dnia 23 października 2019 r. w sprawie ochrony osób zgłaszających naruszenia prawa Unii. Opóźnienie jest faktem. Prawdą jest, że w związku z tym Komisja Europejska skierowała na Polskę skargę do Trybunału Sprawiedliwości UE. Jednakże droga do nałożenia kary jest długa, a oparcie rozwiązań chroniących sygnalistów na projekcie ustawy niespełniającym wymogów dyrektywy unijnej nie jest dobrym sposobem na jej uniknięcie.

Przedstawiony 12 stycznia br. projekt rządowy powiela w większości wadliwe i szeroko krytykowane przedłożenie rządu Zjednoczonej Prawicy z 2021 roku. Mimo kilku pozytywnych korekt, nie różni się zasadniczo od wersji pierwotnej. Nadal pozostaje sprzeczny m.in. z Konwencją ONZ przeciwko korupcji, Cywilnoprawną Konwencją Rady Europy o korupcji, z Globalnymi Zasadami z Tshwane dotyczącymi dostępu do informacji w obszarze bezpieczeństwa narodowego, a przede wszystkim z samą Dyrektywą.

Z żalem stwierdzamy, że w nowej wersji projektu uwzględniono nieliczne z postulatów przedstawionych przez organizacje społeczne, które w latach 2018-2019 przygotowały społeczny projekt ustawy o sygnalistach. Cieszy nas osadzenie Rzecznika Praw Obywatelskich w roli centralnego organu państwa odpowiedzialnego za pomoc sygnalistom i nadzorującego realizację ustawy. Nie uwzględniono jednak, ani nawet nie odniesiono się, do większości spośród dwudziestu ośmiu szczegółowych uwag tych organizacji sformułowanych do wersji projektu z 2021 roku. Uwagi te, podobnie jak dziesiątki innych zgłaszanych przez stronę społeczną w trakcie konsultacji, w ogromnej większości wciąż pozostają aktualne. W projekcie pozostają wadliwie uregulowane m.in. kwestie dotyczące sygnalistów w służbach mundurowych czy związane z sygnalizowaniem nadużyć w obszarze zamówień publicznych w obszarze obronności. Mankamentów jest więcej. Liczne negatywne opinie przedstawione w procesie zarządzonych wówczas konsultacji projektu Zjednoczonej Prawicy, na którym bazuje obecny

projekt, znaleźć można na platformie RCL.

Niezrozumiałe jest dla nas także, dlaczego rząd nie skorzystał ze społecznego projektu ustawy o sygnalistach, przygotowanego w latach 2018-2019 przez koalicję organizacji zajmujących się od lat pomocą sygnalistom i rozwijaniem systemu ich ochrony w instytucjach publicznych i przedsiębiorstwach prywatnych. W przeciwieństwie do przedłożeń rządowych z listopada 2021 i 12 stycznia br. społeczny projekt ustawy o sygnalistach, mimo że powstał przed przyjęciem Dyrektywy, jest z nią w dużym stopniu zgodny, ponieważ opiera się ściśle na innych aktach prawa międzynarodowego podpisanych przez Polskę i rekomendacjach organizacji międzynarodowych. Projekt społeczny był szeroko konsultowany zarówno na etapie tworzenia założeń jak i przyjętych rozwiązań normatywnych. W ramach zorganizowanych w 2018 i 2019 roku konsultacji publicznych oraz publicznego wysłuchania na Uniwersytecie Warszawskim zgłoszonych zostało ponad 100 komentarzy i rekomendacji. Proponowane przez organizacje przepisy spotkały się z pozytywną reakcją m.in. Rzecznika Praw Obywatelskich, który objął wysłuchanie patronatem, oraz środowisk prawniczych, biznesowych i pozarządowych. Uwagi do projektu przekazały także międzynarodowe organizacje zajmujące się ochroną sygnalistów, w tym Transparency International i Whistleblowing International Network. Finalna wersja projektu, uwzględniająca zgłoszone w procesie konsultacji i wysłuchania uwagi, przedstawiona została w 2019 roku ówczesnemu rządowi, ale nie spotkała się z jego zainteresowaniem. Najnowsza wersja projektu społecznego, do której odniesienie zamieszczamy w treści niniejszego apelu, uwzględnia także wymogi Dyrektywy.

Jako organizacje działające na rzecz ochrony praw człowieka i obywatela, wzmocnienia i przestrzegania demokratycznych zasad państwa prawa, w tym szczególnie przejrzystości, otwartości i integralności procesu stanowienia prawa oraz zwiększania udziału obywateli w jego tworzeniu, apelujemy do rządu o rezygnację z procedowania projektu rządowego w trybie pilnym i przeprowadzenie otwartego procesu konsultacji publicznych, umożliwiającego wyrażenie opinii o tym ważnym akcie prawnym wszystkim zainteresowanym podmiotom.

Wnosimy również o uwzględnienie w ramach prac legislacyjnych Społecznego projektu ustawy o sygnalistach, który precyzyjnie formułuje stanowis-

ko strony społecznej w sprawie standardów ochrony sygnalistów, jakie powinny obowiązywać w Polsce.

- Zaktualizowana wersja Społecznego projektu ustawy o sygnalistach z 17 stycznia 2024 roku dostosowująca projekt do Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1937 z dnia 23 października 2019 r. w sprawie ochrony osób zgłaszających naruszenia prawa Unii. <https://www.batory.org.pl/publikacja/spoleczny-projekt-ustawy-o-ochronie-sygnalistow/>

- Opinia koalicji organizacji obywatelskich nt. rządowego projektu ustawy z 2021 roku: https://www.sygnalista.pl/wp-content/uploads/2021/11/stanowisko_17.11.2021_1.pdf

- Społeczny projekt ustawy o sygnalistach z 2018 roku: <https://www.sygnalista.pl/wp-content/uploads/2018/03/Projekt-ustawy-o-ochronie-sygnalistow.pdf>

- Uzasadnienie do Społecznego projektu o sygnalistach z 2018 roku: https://www.sygnalista.pl/wp-content/uploads/2021/11/uzasadnienie_czyste-2.pdf

Fundacja „Akademia Antykorupcyjna”
Fundacja im. Stefana Batorego
Fundacja Instytut Spraw Publicznych
Helsińska Fundacja Praw Człowieka
Niezależny Samorządny Związek Zawodowy
Solidarność 80
Obywatelskie Forum Legislacji
Stowarzyszenie Sieć Obywatelska Watchdog Polska

Stanowisko w sprawie rządowego projektu tzw. ustawy o sygnalistach przedstawiła podczas konsultacji obywatelskich już 4 listopada 2021 r. Główna Inspektor Pracy, Katarzyna Łażewska-Hrycko w piśmie do ówczesnej Minister Rodziny i Polityki Społecznej Marleny Małąg.

zebrał: RoAd

ARTYKUŁY CZŁONKÓW I SYMPATYKÓW STOWARZYSZENIA OCHRONY PRACY

Przygotowania do ogłoszenia przez Stowarzyszenie Ochrony Pracy konkursu na prace dyplomowe, licencjackie i magisterskie dotyczące prewencji wypadkowej dotyczące „Zastosowania rozwiązań innowacyjnych w praktyce prewencji wypadkowej” ożywiły dyskusję na temat charakteru ewentualnie branych pod uwagę prac. Poniżej dwa artykuły, które dotyczą tych zagadnień.

Red.

Dr hab. Marian Andrzej Liwo
Adwokat

Głos w dyskusji na temat Regulaminu konkursu na prace z zakresu problematyki bezpieczeństwa i higieny pracy

Praca dyplomowa na określonych studiach kierunkowych powinna mieć charakter większego formatu aniżeli realizowana podczas zajęć semestralnych, czy też studium przypadku.

Opracowujący określony temat winien się wykazać wiedzą i umiejętnościami w zakresie podjętego tematu i jego przedstawienia, stąd też niezbędny jest układ treści pracy, który ułatwi piszącemu jej napisanie, a komisji konkursowej jej ocenę w oparciu

o jednolite kryteria, które winy być spełnione.

Praca winna zatem określać cel pracy, sposób jego realizacji i uzyskane efekty. Stąd też winna składać się z kilku części tematycznych, a to wstępu określającego między innymi cel pracy, części głównej podzielonej na rozdziały, w tym części teoretycznej, badawczej, analitycznej i zakończenia.

Wstęp będący kilkustronicową analizą ogólną winien wprowadzać w realizowany temat, poprzez zarysowanie problematyki pracy i jej użyteczności. W szczególności winien on zawierać uzasadnienie wybranego tematu pracy, wskazywać na stan wiedzy dotyczący omawianych problemów, omówienie układu pracy poprzez zwięzłą charakterystykę jej rozdziałów.

We wstępie należałoby także wskazać na cel pracy, poprzez który należy rozumieć nie tylko rozwiązanie problemu, ale i uzyskane efekty, które to rozwiązanie przyniesie.

Przykładowe cele pracy:

- opracowanie koncepcji działań zmniejszających wypadkowość w zakładzie „X”
- doskonalenie systemu zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy w zakładzie „X”
- opracowanie kierunków działań w szkoleniu

pracowników w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy w firmie „X” w celu większej efektywności tego szkolenia

- wskazanie kierunków zmian zapewniających zwiększenie stanu przestrzegania przepisów związanych z bezpieczeństwem i higieną pracy.

Część główna pracy podzielona na co najmniej trzy rozdziały stanowić winna główny tekst pracy. Istotne jest, aby praca była logicznie uporządkowana i zarysowywała część teoretyczną, praktyczną i badawczą.

Część teoretyczna ujęta w rozdziale pierwszym powinna zawierać opis aktualnego stanu rzeczy w oparciu o stan prawny i literaturę oraz praktykę, który uzasadnia konieczność działań dla jego poprawy z głównym naciskiem na rozwiązanie problemu.

Część praktyczna winna obejmować informacje dotyczące zastosowania określonych metod rozwiązania problemu, a to metody zbierania informacji na temat aktualnego stanu rzeczy, metody zastosowanej do rozwiązania problemu i efektów, które zamierza się osiągnąć. Stanowią one tzw. „procedury badawcze” ujmujące między innymi zastosowane metody i techniki badawcze rozwiązywanych problemów.

Istotne jest też omówienie wyników badań własnych autora w określonej kolejności połączonych z ich analizą wynikającą z badań i przemyśleń autora. Na przykład poprzez: przedstawienie danych z opisem, dokonanie analizy i interpretacji wyników, ocenę danych pod względem wartości i możliwości sprecyzowania wniosków.

Niezmiernie ważną częścią pracy jest jej zakończenie. Winno zawierać ono wnioski końcowe na tle rozwiązań zawartych w treści pracy. Wnioski te winny dotyczyć efektywności działań podjętych przez autora na rzecz rozwiązania problemu, podsumowanie korzyści, które wynikają z zastosowanego rozwiązania, a także kierunki dalszych prac nad problemem. W żadnym przypadku zakończenie nie może powielać treści wstępu.

Marian Andrzej Liwo

Dr inż. Marcin Krause,
Politechnika Śląska

Praca dyplomowa w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy – praca dyplomowa jako praca naukowa

Wprowadzenie

W związku z przypadającym w tym roku

okrągłym jubileuszem dwudziestolecia działalności Stowarzyszenia Ochrony Pracy Zarząd Główny postanowił ogłosić konkurs pt. „Zastosowanie rozwiązań innowacyjnych w praktyce prewencji wypadkowej”. Będzie to konkurs z nagrodami na prace dyplomowe (praca magisterska, inżynierska lub licencjacka), które są realizowane w szkołach wyższych w zakresie szeroko pojętej problematyki bezpieczeństwa i higieny pracy.

Co jest bardzo ważne, na składanie prac konkursowych przewidziano prawie dwuletni okres, aby umożliwić uczestnikom uwzględnienie tematu konkursu w procesie tworzenia prac dyplomowych. Proces dyplomowania na studiach wyższych obejmuje formalnie dwa ostatnie semestry nauki na studiach drugiego i pierwszego stopnia (2 i 3 semestr na studiach magisterskich, 6 i 7 semestr na studiach inżynierskich, 5 i 6 semestr na studiach licencjackich).

Praca dyplomowa jako praca naukowa

W literaturze przedmiotu występują różne etapy i czynności procesu badawczego, w tym m.in.:

- metodologia ogólna, np.: Apanowicz J. [1], Grobler A. [3];
- metodologia badań w naukach społecznych, np.: Sztumski J. [11], Nowak S. [8];
- metodologia badań w naukach o bezpieczeństwie i naukach o obronności, np.: Cieślarczyk M. [2], Wawrzuszczyk A. i in. [12], Wróblewski R. [14];
- metodyka badań w naukach technicznych i inżynierii bezpieczeństwa, np.: Pihowicz W. [9], Szopa T. [10], Leszek W. [7], Wolanin J. [13];
- metodyka badań w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy, np.: Koradecka D. i in. [4], Zawieska W. i in. [15], Krause M. [5, 6].

W podręczniku akademickim pt. „Praca dyplomowa z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy” [6, s. 71-83] zaproponowano następujący podział procesu badawczego:

- etap koncepcji badań obejmujący następujące czynności: 1) określenie problemu badawczego, 2) określenie tez i hipotez, 3) określenie zmiennych i wskaźników, 4) dobór metod, technik i narzędzi badawczych, 5) opracowanie procedury badawczej;
- etap realizacji badań obejmujący następujące czynności: 6) przeprowadzenie badań, 7) opracowanie wyników badań, 8) opracowanie sprawozdania naukowego.

1) Problem badawczy to stan naszej niewiedzy w obrębie danej wiedzy, a niewiedza ta powinna mieć charak-

ter obiektywny. Problemem badawczym (naukowym) jest stan subiektywnego odzwierciedlenia niedostatków w danej dyscyplinie (specjalności) naukowej [1, s. 52-53]. Formułowanie problemu badawczego rozpoczyna proces badawczy (twórczy). Określenie problemu badawczego wyznacza kierunek i treść badań, ich zakres, a także umożliwia przyjęcie tez (pytań problemowych), hipotez, metod, technik i narzędzi badawczych [1, s. 122]. Problemami badawczymi mogą być wszelkie zjawiska, procesy i sytuacje mające znaczenie w działalności ludzkiej. Przedmiotem badań można uczynić wszystko to, co stanowi określony problem badawczy. Powinny to być elementy mieszczące się w teorii i praktyce danej dyscypliny naukowej lub kierunku studiów, wyodrębnione w celach badawczych [1, s. 123].

2) Określenie tez i hipotez powinno być standardem dla prac magisterskich, natomiast dla prac inżynierskich i licencjackich nie jest obowiązkowe, ale jak najbardziej zalecane.

Teza to założenie, konkluzja lub twierdzenie, które w procesie badawczym należy udowodnić na podstawie przyjętych przesłanek. W ujęciu metodologicznym to problemy szczegółowe lub pytania problemowe (robocze), które wynikają z problemu badawczego. Jest to zatem to, co wyrażone twierdzeniem lub pytaniem należy zbadać, poznać i udowodnić [1, s. 54-55]. Hipoteza to przypuszczenie lub prawdopodobieństwo istnienia (obecności) lub nie danej rzeczy, zdarzenia czy też zjawiska (procesu) w określonym miejscu lub czasie [1, s. 57].

3) Określenie zmiennych i wskaźników powinno być standardem dla prac magisterskich, natomiast dla prac inżynierskich i licencjackich nie jest obowiązkowe, ale zalecane.

Zmienna to dowolna, cecha, właściwość, która przybiera charakterystyczne, reprezentatywne wartości w badanym zbiorze. Określenie zmiennych polega na wyodrębnieniu tych właściwości (cech, charakterystyki), które określają dane zjawisko, proces, strukturę, organizację lub element [1, s. 62]. Wskaźnik jest przejawem określonej zmiennej i wskazuje określone zjawiska mierzalne lub obserwowalne, które pozwalają stwierdzić, czy zaszło badane zjawisko. Wskaźnik to pewna charakterystyczna cecha, zdarzenie, zjawisko lub fakt, na podstawie którego wnioskujemy, że istnieje to, co nas interesuje w badanych zjawiskach [1, s. 64].

4) Przy rozwiązywaniu problemu badawczego

stosuje się najczęściej kilka metod badań, gdzie najważniejszą z metod przyjmuje się jako wiodącą (główną), a pozostałe metody stanowią metody pomocnicze (uzupełniające). Metoda wiodąca jest obowiązkowa dla wszystkich rodzajów prac dyplomowych, natomiast dla prac magisterskich jest zalecane stosowanie jednej lub kilku metod pomocniczych, w tym kilku technik badań i narzędzi badawczych [6, s. 79-80].

5) Opracowanie procedury badawczej kończy etap koncepcji badań i stanowi założenia do realizacji badań. Procedura badawcza obejmuje praktyczny opis postępowania badawczego, w tym m.in.: określenie terenu (miejsca, otoczenia, środowiska) badań oraz zasięgu (zakresu) badań; charakterystyka badanej zbiorowości (populacji); ustalenie chronologicznego przebiegu badań, reprezentatywnej próby badawczej oraz koniecznego czasu badań [1, s. 133].

6) Przeprowadzenie badań rozpoczyna etap realizacji badań. Przy rozwiązywaniu problemu badawczego stosuje się najczęściej kilka rodzajów badań, gdzie planuje się na wstępie badania pilotażowe (próbne), kolejno badania właściwe (zasadnicze) i dla sprawdzenia badania kontrolne. Badania właściwe są obowiązkowe dla wszystkich rodzajów prac dyplomowych, natomiast badania pilotażowe i kontrolne są zalecane dla prac magisterskich [6, s. 79-80].

7) Opracowanie wyników badań (materiału badawczego) obejmuje uporządkowanie wyników badań oraz ich kontrolę i analizę, dlatego można wyróżnić m.in. podział na przygotowanie danych empirycznych oraz ich analizę ilościową i jakościową. Standardem powinna być prezentacja wyników badań za pomocą tablic lub tabel, natomiast analizę wyników badań (wyłącznie badania własne) i dyskusję wyników badań (porównanie do badań literaturowych) należy przedstawić za pomocą tekstu i grafiki (tablice, tabele, wykresy) [6, s. 80-81].

8) Opracowanie sprawozdania naukowego kończy etap realizacji badań. Opracowaniem tym może być m.in.: praca kwalifikacyjna (np. praca magisterska, inżynierska lub licencjacka), praca dysertacyjna (np. praca doktorska lub habilitacyjna), publikacja naukowa (np.: referat naukowy, artykuł naukowy, monografia naukowa) [6, s. 82].

W kolejnych częściach publikacji będzie rozwijany temat pracy dyplomowej jako pracy naukowej i kwalifikacyjnej w aspekcie bezpieczeństwa

i higieny pracy jako tematyki konkursu Stowarzyszenia Ochrony Pracy.

Zakończenie

W pierwszej części publikacji przedstawiono teoretyczne aspekty pracy dyplomowej jako pracy naukowej. W kolejnych częściach publikacji będą przedstawione praktyczne aspekty pracy dyplomowej jako pracy kwalifikacyjnej (przykładowe tematy prac dyplomowych, przykładowe struktury prac dyplomowych, przykładowe pytania problemowe w pracach dyplomowych), na przykładzie trzech obszarów problemowych bezpieczeństwa i higieny pracy (analiza stanu bezpieczeństwa i higieny pracy, ocena ryzyka zawodowego, analiza wypadków przy pracy).

Literatura

1. Apanowicz J.: Metodologia nauk. Towarzystwo Naukowe Organizacji i Kierownictwa oraz Stowarzyszenie Użyteczności Publicznej Dom Organizatora, Toruń 2003.
2. Cieślarczyk M.: Teoretyczne i metodologiczne podstawy badania problemów bezpieczeństwa i obronności. Wydawnictwo Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach, Siedlce 2011.
3. Grobler A.: Metodologia nauk. Wydawnictwo Areus i Wydawnictwo Znak, Kraków 2006.
4. Koradecka D. (red.): Bezpieczeństwo i higiena pracy. CIOP-PIB, Warszawa 2008.
5. Krause M.: Podstawy badań w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy. Wydawnictwo Politechniki Śląskiej, Gliwice 2018.
6. Krause M.: Praca dyplomowa z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy. Wydawnictwo Politechniki Śląskiej, Gliwice 2019.
7. Leszek W.: Podstawy pragmatycznej metodologii nauk technicznych. Instytut Technologii Eksploatacji – Państwowy Instytut Badawczy w Radomiu, Poznań-Radom 2013.
8. Nowak S.: Metodologia badań społecznych. PWN, Warszawa 2012.
9. Pihowicz W.: Inżynieria bezpieczeństwa technicznego. Problematyka podstawowa. WNT, Warszawa 2008.
10. Szopa T.: Niezawodność i bezpieczeństwo. Oficyna Wydawnicza Politechniki Warszawskiej, Warszawa 2009.
11. Sztumski J.: Wstęp do metod i technik badań społecznych. Wydawnictwo Śląsk, Katowice 2010.

12. Wawrzuszczyński A. (red.): Praca dyplomowa z bezpieczeństwa. Wprowadzenie do badań. Difin, Warszawa 2016.

13. Wolanin J.: Inżynieria w bezpieczeństwie wewnętrznym. Szkoła Główna Służby Pożarniczej, Warszawa 2020.

14. Wróblewski R.: Wprowadzenie do nauk o bezpieczeństwie. Wydawnictwo Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach, Siedlce 2017.

15. Zawieska W. (red.): Ryzyko zawodowe. Metodyczne podstawy oceny. CIOP-PIB, Warszawa 2009.

Poniżej artykuły kontynuujące cykl rozważań prawnych i cywilizacyjnych, dotyczących podnoszenia kultury pracy.

Red.

Praca przy usuwaniu awarii a obowiązek zapewnienia dobowego odpoczynku pracownika – potrzeba nowelizacji przepisów

Zgodnie z art. 132 §1 Kodeksu pracy pracownikowi przysługuje w każdej dobie prawo do co najmniej 11 godzin nieprzerwanego odpoczynku, który udzielany jest pracownikowi w ramach obowiązującej go doby pracowniczej. Przez dobę pracowniczą należy rozumieć 24 kolejne godziny, poczynając od godziny, w której pracownik rozpoczyna pracę zgodnie z obowiązującym go rozkładem czasu pracy (art. 128 §1 K.p.).

Natomiast, zgodnie z art. 132 § 2. pkt 2 K.p. w przypadkach konieczności prowadzenia akcji ratowniczej w celu ochrony życia lub zdrowia ludzkiego, ochrony mienia lub środowiska albo usunięcia awarii, pracodawca może zapewnić mniejszą liczbę godzin nieprzerwanego odpoczynku dobowego niż 11 godzin. Biorąc pod uwagę, że w praktyce „akcje ratownicze” w zakładach pracy jako pewnego rodzaju stany nadzwyczajne nie występują tak często jak awarie, w niniejszym artykule przedmiotem dalszych rozważań będzie właśnie praca przy usuwaniu awarii.

Udzielenie odpoczynku krótszego niż nieprzerwane 11 godzin w dobie pracowniczej jest zatem w przypadku konieczności usunięcia awarii dozwolone i nie stanowi naruszenia przepisów o czasie pracy, o ile co innego nie wynika z przepisów szczególnych w stosunku do Kodeksu pracy lub korzystniejszych niż Kodeks pracy wewnątrzzakładowych źródeł prawa pracy. Nie jest zatem w konsekwencji

zagrożone karą grzywny, co ma miejsce w sytuacji niezapewnienia odpoczynku z uwagi na „zwykłą” pracę nadliczbową, wynikająca z powodu „szczególnych potrzeb pracodawcy”.

Co więcej, przepisy Kodeksu pracy ustanawiające maksymalny limit roczny godzin nadliczbowych, przypadający rocznie dla danego pracownika do przepracowania, odwołują się nie do wszystkich godzin nadliczbowych lecz wyłącznie tych, które przepracowane są z powodu „szczególnych potrzeb pracodawcy” (co wynika z treści art. 151 § 3 K.p.). Przepracowane godziny nadliczbowe przy awarii pozostają bez wpływu na limit godzin nadliczbowych, zatem nie zmniejszają dopuszczalnej ilości godzin nadliczbowych do przepracowania dla poszczególnego pracownika.

Należy zwrócić uwagę natomiast na pewien „szczegół”: mianowicie przepisy rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 10 grudnia 2018 r. w sprawie dokumentacji pracowniczej w § 6 rozporządzenia mówiącym o ewidencji czasu pracy nakładają na pracodawcę obowiązek ewidencjonowania liczby przepracowanych godzin nadliczbowych w poszczególnych dniach. Rozporządzenie nie rozróżnia jednak godzin nadliczbowych „zwykłych” (czyli przepracowanych z powodu szczególnej potrzeby pracodawcy) od godzin nadliczbowych „awaryjnych” (przepracowanych w związku z koniecznością usunięcia awarii), tzn. nie nakłada na pracodawcę obowiązku odmiennego sposobu ich ewidencjonowania lub oznaczania w jakikolwiek wyróżniający się sposób.

W związku z powyższym racjonalne jest przyjęcie w praktyce rozwiązania pozwalającego udokumentować ten fakt, np. że w dniu x w godzinach x do y pracownik wykonywał pracę w związku z koniecznością usunięcia awarii., np. jakiejś formie raportu czy notatki oraz oznaczenia w ewidencji czasu pracy, co pozwoli w przypadku kontroli Państwowej Inspekcji Pracy przedstawić pracodawcy, że niezapewnienie odpoczynku pracownikowi w danej sytuacji było działaniem w granicach obowiązujących przepisów.

„Brakujące” pracownikowi godziny do 11 godzin nieprzerwanego odpoczynku, należy – co wynika z treści art 132 § 3 K.p. – zrekomensować tzw. „równoważnym okresem odpoczynku”, co musi nastąpić w okresie rozliczeniowym, w którym miało miejsce niezapewnienie odpoczynku w danej dobie pracowniczej.

W związku z powyższym pojawiają się dwa kluczowe pytania:

□ Jak długo pracownik może pracować przy usuwaniu awarii?

□ Czy „wydłużenie” pracy w danej dobie powinno – na co wskazywałyby tzw. zdrowy rozsądek – zostać zrekomensowane skróceniem pracy w kolejnej „dniówce roboczej”?

Odpowiedź na pierwsze pytanie jest dość zaskakująca, bo przepisy nie wskazują jak długo z powodu potrzeby usuwania awarii pracownik może pracować. Wydaje się zatem, że granice muszą być określone faktycznymi możliwościami pracownika oraz spełnieniem obowiązku zapewnienia pracownikowi bezpiecznych i higienicznych warunków pracy w kontekście wpływu znacznego zmęczenia pracownika na jego i innych pracowników bezpieczeństwo pracy. Koniecznie należy przy tej okazji wskazać, że po nowelizacji przepisów, zgodnie ze zmienioną treścią art. 134 K.p., jeżeli dobowy wymiar czasu pracy pracownika:

1) wynosi co najmniej 6 godzin – pracownik ma prawo do przerwy w pracy trwającej co najmniej 15 minut;

2) jest dłuższy niż 9 godzin – pracownik ma prawo do dodatkowej przerwy w pracy trwającej co najmniej 15 minut;

3) jest dłuższy niż 16 godzin – pracownik ma prawo do kolejnej przerwy w pracy trwającej co najmniej 15 minut.

Ww. przerwy wlicza się do czasu pracy. Jeżeli zatem długość czasu pracy pracownika, osiągnięte określony w przepisie wymiar to w efekcie nabeędzie on prawo do danej przerwy w pracy. Przy ustaleniu tego czy pracownik nabeędzie prawo do danej przerwy, należy bowiem uwzględnić jego rzeczywisty czas pracy a nie pierwotnie planowany w obowiązującym pracownika rozkładzie czasu pracy. Prawo do kolejnych przerw, nie zmienia faktu, że nadal mamy do czynienia z sytuacją, w której przepisy nie określają maksymalnego czasu pracy pracownika, koniecznego do usunięcia awarii.

Odpowiedź na drugie pytanie jest bardziej złożona. Przepisy wskazują nam, że skrócony odpoczynek dobowy z powodu pracy pracownika przy usunięciu awarii powinien zostać zrekomensowany zapewnieniem tzw. „równoważnego okresu odpoczynku”. Zgodnie ze stanowiskiem Departamentu Prawa Pracy w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej (pismo znak: DPR-III-079-575/TW/07) powinien być on udzielany bezpośrednio po ostatnim okresie wykonywania pracy w danej dobie (który narusza odpoczynek dobowy) w wymiarze, który dopełni okres odpoczynku po zakończeniu pracy do

11 godzin. Oznacza to, że pracownik będzie mógł podjąć pracę w następnej dobie dopiero po upływie kolejnych 11 godzin od zakończenia pracy w poprzedniej dobie. Tym samym w kolejnym dniu pracownik powinien rozpocząć pracę dopiero po upływie 11 godzin odpoczynku liczonego od godziny zakończenia pracy. Zdaniem Ministerstwa w wyjątkowych sytuacjach, gdy nie jest możliwe udzielenie równoważnego okresu odpoczynku bezpośrednio po okresie wykonywania pracy, dopuszczalne jest udzielenie równoważnego okresu odpoczynku w innej dobie, jako dodatkowy okres niezależny od okresu odpoczynku w tej dobie. Wówczas jego wymiar będzie odpowiadał liczbie godzin, o jaką naruszono dobowy okres odpoczynku. O tę liczbę godzin zostanie wówczas obniżony wymiar czasu pracy w danej dobie.

Dla przykładu – zastosowanie stanowiska Ministerstwa w praktyce: *Pracownik wykonywał pracę w dniu 16. 04. w godzinach 7.00 – 15.00, w jej trakcie przystąpił do usuwania awarii. Pracę skończył o godzinie 1.00 w nocy. Jego odpoczynek dobowy wynosił zatem jedynie 6 godzin (przedział od 1.00 do 7.00). Zgodnie ze stanowiskiem Ministerstwa pracownik w związku z „brakującymi” 5 godzinami odpoczynku, powinien go od razu otrzymać w dniu 17. 04, w ten sposób, że do pracy przychodzi na godzinę 12.00 i pracuje do godziny 15.00. Ewentualnie, jeżeli pracownik przyjdzie jednak do pracy w dniu 17. 04 na „normalną” godzinę to w jakikolwiek inny dzień roboczy w okresie rozliczeniowym jego czas pracy należy skrócić o „brakujące” 5 godzin odpoczynku.*

Natomiast Państwowa Inspekcja Pracy w kwestii udzielenia równoważnego okresu odpoczynku ma inne zdanie. Zgodnie ze stanowiskiem Głównego Inspektoratu Pracy z dnia 10 października 2007 r., GNP/401/4560-461/07/PE: *„Obowiązek zrównoważenia skróconego w danej dobie 11-godzinnego odpoczynku polega (...) na przedłużeniu takiego odpoczynku w innej dobie, o tyle godzin, o ile został on skrócony, nie zaś na udzieleniu czasu wolnego, czy dnia wolnego od pracy. Jeśli zatem pracownik w danej dobie, z uwagi na w/w okoliczności skorzystał jedynie z 9-godzinnego odpoczynku dobowego, w innej dobie, zamiast korzystać z co najmniej 11-godzinnego odpoczynku powinien mieć zapewniony co najmniej 14-godzinny odpoczynek dobowy (11 + 3). (...) zrównoważenie skróconego odpoczynku dobowego powinno nastąpić, nie później, niż do końca okresu rozliczeniowego, w którym skrócenie tegoż odpoczynku miało miejsce.”* Zgodnie ze stanowiskiem PIP zrównoważenie skróconego

odpoczynku polegać powinno na „przedłużeniu” odpoczynku w innej dobie pracowniczej o liczbę godzin, jakiej zabrakło do zapewnienia pracownikowi wymaganych 11 godzin, niekoniecznie zatem w dobie bezpośrednio następującej po tej, w której doszło z powodu konieczności usunięcia awarii do znacznego wydłużenia pracy.

Oceniając wyżej przedstawione stanowiska, stanowisko resortu pracy w kontekście odpoczynku pracownika od tzw. strony „zdroworozsądkowej” jest trafne, odpoczynek następuje bezpośrednio po okresie wzmożonej pracy, co obiektywnie jest słuszne, natomiast nie znajduje ono niestety jednoznacznego uzasadnienia w treści obowiązujących przepisów Kodeksu pracy. Stanowisko PIP, niezależnie jak je oceniamy, w ww. kontekście, przy obecnym kształcie regulacji przepisów Kodeksu pracy, jest prawidłowe.

Przy okazji, trzeba wspomnieć, że zasada rekompensowania pracownikowi skróconego nieprzerwanego odpoczynku dobowego dotyczy wyłącznie sytuacji jego niezapewnienia w związku z pracą spowodowaną koniecznością prowadzenia akcji ratowniczej w celu ochrony życia lub zdrowia ludzkiego, ochrony mienia lub środowiska albo usunięcia awarii, bo tylko taka sytuacja uprawnia pracodawcę do jego niezapewnienia. Jeżeli dojdzie do pracy w godzinach nadliczbowych z powodu innych przyczyn, a w jej efekcie nastąpi niezapewnienie 11 godzinnego nieprzerwanego odpoczynku, to pracodawca nie może go rekompensować udzieleniem „brakującego” odpoczynku w innym terminie, a samo naruszenie stanowi już wykroczenie zagrożone karą grzywny.

Pamiętajmy, że niezależnie od zrekompensovania „brakującego” odpoczynku, pracodawca za pracę nadliczbową przy usunięciu awarii, zobowiązany jest naliczyć i wypłacić pracownikowi wynagrodzenie wraz z dodatkiem za pracę w godzinach nadliczbowych albo zamiast wypłaty dodatku udzielić czasu wolnego na ogólnych zasadach rozliczenia nadgodzin zawartych w Kodeksie pracy.

Reasumując: biorąc pod uwagę obecny stan prawny racjonalne zatem wydaje się wprowadzenie zmian legislacyjnych w Kodeksie pracy. Przedmiotem tej zmiany byłoby wprowadzenie regulacji gwarantującej pracownikowi zrekompensovanie „brakującej” części 11 godzinnego odpoczynku, którego niezapewnienie spowodowane było „wydłużeniem” pracy wynikającej z konieczności usunięcia awarii – poprzez zapewnienie odpoczynku bezpośrednio po zakończeniu ww. pracy. Nota bene w praktyce wielu pracodawców w ten sposób już postępuje.

Niezależnie od tego podniesienie tego do obowiązku ustawowego, lepiej spełniałyby cel przepisów o odpoczynkach, jakim jest regeneracja organizmu pracownika oraz ochrona przed nadmiernym zmęczeniem, które jak powszechnie wiadomo, może wpłynąć na zwiększenie liczby wypadków przy pracy, przyczyniając się do ich zaistnienia w konkretnych sytuacjach.

Piotr Bogdański,
prawnik specjalizujący się w prawie pracy

Gospodarka 4.0 a kształtujące się nowe środowiska pracy (cz. 2)

Czy gospodarka 4.0 spowoduje systemowe zmiany w życiu ludzkości, jak wpłynie na bezpieczeństwo i zdrowie ludzi w środowiskach pracy, do jakich zmian gospodarczych, a w rezultacie – w kulturze pracy – doprowadzi, to kwestie, nad którymi próbuję się zastanowić wspólnie z czytelnikami.

W pierwszej części artykułu skupiłem uwagę na roli sieci 5G i sztucznej inteligencji (AI, ChatGPT) w gospodarce 4.0. Teraz spróbuję się przyjrzeć temu, co już zasadniczo zmienia warunki pracy na świecie: Internetowi Rzeczy (IoT).

Określenie to zostało pierwszy raz zastosowane w roku 1999 podczas prezentacji dla firmy Procter&Gamble przez założyciela startupów, angielskiego przedsiębiorcę Kevina Ashtona. Od 1997 r. Ashton pracował dla P&G i jako asystent menedżera zainteresował się tam wykorzystaniem RFID do zarządzania łańcuchem dostaw.

RFID, czyli radio-frequency identification, systemy (zdalnej) identyfikacji radiowej, szerzej – technologie radiowych identyfikatorów, które wykorzystują fale radiowe do przesyłania danych oraz zasilania elektronicznego układu stanowiącego etykietę RFID na przedmiocie przez czytnik, w celu jego identyfikacji. Technika umożliwia odczyt, a czasami także zapis układu RFID. Technologie te znajdują zastosowanie zarówno w handlu, zarządzaniu logistyką i procedurami magazynowymi, w tym opakowaniami zwrotnymi, np. paletami, kegamii piwnymi, kontenerami itp., inwentaryzacjach majątku firm czy organizacji, jak i w przemyśle, produkcji, oraz budownictwie, gdzie czipy RFID – zastępując etykiety kodów kreskowych – są wykorzystywane „do kontroli wartościowego sprzętu budowlanego i zarządzania jego obrotem. Umieszczone na maszynach i narzędziach transpondery RFID pomagają ewidencjonować posiadane wyposażenie oraz umożliwiają bieżący monitoring.

W ten sposób sprzęt, narzędzia i zużycie materiałów są pod ciągłą kontrolą, co wpływa na zachowania ludzi i pozwala wyeliminować często spotykane w tej branży nadużycia, takie jak kradzież narzędzi i materiałów przez pracowników, czy wykorzystywanie sprzętu do celów prywatnych bez wiedzy przełożonych. Osoby nadzorujące majątek i zajmujące się przydzielaniem zasobów mają ciągle aktualną informację o lokalizacji danego wyposażenia, co przyspiesza planowanie i realizację zadań” (za: Straty w majątku firmowym? Odpowiedź to nowe technologie! Artykuł ze strony internetowej „Budowa”, www.budowa.org [dostęp: 18.02. 2024 r.]). W przemyśle za pomocą RFID systemy produkcyjne mogą automatycznie odczytywać informacje na przykład o zrealizowanej produkcji, dostępnych maszynach, narzędziach, czy komponentach wchodzących w skład wytwarzanego produktu.

RFID bardzo często wspomaga też tzw. traceability, czyli śledzenie produkcji. (za: Produkcja z RFID. Lepsza kontrola, wyższa wydajność i unikanie błędów. Artykuł ze strony internetowej RFID Polska, <https://www.rfidpolska.pl/rfid-produkcji-zastosowania-technologie/> [dostęp: 18. 02. 2024 r.]).

Traceability (z angielskiego „trace” – namierzać, śledzić oraz „ability”) to zdolność, umiejętność, czyli zdatność systemu produkcyjnego do weryfikacji historii, chronologicznego skorelowania identyfikowanych elementów, lokalizacji lub zastosowania i bieżącego kontrolowania zbioru lub typu informacji między innymi w medycynie, łańcuchu dostaw i produkcji, informatyce oraz bezpieczeństwie. Niektóre procedury traceability zostały wykorzystane w rozporządzeniu nr 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającym ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołującym Europejski Urząd do spraw Bezpieczeństwa Żywności oraz ustanawiającym procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności. Procedury te stosuje się w procesach wytwarzania produktów, szczególnie żywności i leków. Zanim gotowy produkt trafi na półki sklepowe, przechodzi przez wiele etapów produkcji i trafia do wielu uczestników tego procesu. Jeżeli artykuł zawiera szkodliwe związki chemiczne, został uszkodzony w transporcie lub posiada inne niepożądane cechy, trudno jest wysledzić, w którym momencie doszło do naruszenia procedur i detalista nie jest w stanie odnaleźć winowajcy wśród producentów, wykonawców i spedytorów.

Traceability umożliwia prześledzenie drogi wszystkich komponentów i technologii stosowanych przez

wszystkie firmy uczestniczące w łańcuchu produkcji, przez co łatwiejsze staje się egzekwowanie narzuconych norm. W procesie produkcji identyfikowalność pełni rolę gwaranta jakości i bezpieczeństwa. Dzięki monitoringowi danych dotyczących bardzo małych partii towaru a nawet pojedynczych produktów, możliwa jest kontrola np. składu chemicznego, emisji zanieczyszczeń, transportu. Dane te są istotne z punktu widzenia m.in. prawa, ochrony zdrowia i ochrony środowiska. Dodatkowym motywem wdrażania traceability jest także potrzeba przeciwdziałania agroterroryzmowi, uniknięcia wahań popytu (tzw. bullwhip effect), osiągnięcia zrównoważonego rozwoju, czy przestrzegania praw zwierząt (za: Abid Haleem, Shahbaza Khana, Mohda Imrana Khana, Traceability implementation in food supply chain: A grey-DEMATEL approach/Wdrożenie identyfikowalności w łańcuchu dostaw żywności: podejście Gray-DEMATEL, Information Processing in Agriculture, Vol. 6, Issue 3, September 2019/Przetwarzanie informacji w rolnictwie Tom 6, wydanie 3, wrzesień 2019, strony 335-348).

Zastosowanie procedur traceability pozwala na rejestrowanie zużycia surowców, energii, wody, ilości wygenerowanych odpadów i ścieków, opakowań potrzebnych do wyprodukowania danego produktu. W ten sposób jego producent może ewidencjonować wpływ stosowanych procesów produkcyjnych na środowisko, a w efekcie – obliczać oraz wykazywać ślad węglowy, jaki powoduje wyprodukowanie i utylizacja konkretnego wyrobu. W dziedzinie ochrony zdrowia procedury te dają możliwość śledzenia produkcji leków jako kosztownych produktów wysokiego ryzyka. Dlatego Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) jako wyspecjalizowana struktura ONZ doceniła znaczenie traceability np. w sprawach artykułów medycznych pochodzenia ludzkiego (ang. Medical Products of Human Origin – MPHOO) i wpływa na państwa członkowskie do wspierania implementacji jednolitych na skalę globalną systemów kodowania w tym zakresie (R.M. Warwick, J. Chapman, T.L. Pruett & H. Wang Globally consistent coding systems for medical products of human origin/Globalnie spójne systemy kodowania wyrobów medycznych pochodzenia ludzkiego, Bulletin of the World Health Organization 2013 May 1; 91(5):314-314).

Szerokie zastosowanie czipów RFID wywoływało jednak również szereg wątpliwości w zakresie bezpieczeństwa i prywatności, na co wskazują m.in. artykuły Tomasza Grabowskiego (Wybrakowane metki – problemy bezpieczeństwa RFID) z 2004 r., Aleksandry Stanisławskiej (Groźne elektroniczne metki,

Rzeczpospolita, wydanie elektroniczne, <https://www.rp.pl/nowe-technologie/art16157321-grozne-elektroniczne-metki> [dostęp: 18. 02. 2024 r.] z 2008 r. czy Michała Czerniawskiego (Prawne aspekty identyfikacji z użyciem fal radiowych (RFID)), „Kwartalnik Prawa Publicznego 3/2010, s. 95-116). Zwracano w nich uwagę, że techniki i procedury RFID mogą powodować ułatwiać dostęp osób lub instytucji nie uprawnionych do danych zapisywanych na metkach RFID, albo wręcz śledzenie i aktualną lokalizację dysponentów takich czipów. Oznacza to, że – jak każde narzędzie – wykorzystywane niewłaściwie technologie RFID mogą powodować zagrożenia dla prywatności konsumentów, utratę anonimowości kupujących, a w skrajnych przypadkach – ograniczenie wolności obywatelskich.

Inną technologią rozwoju Internetu Rzeczy jest standard KONNEX/KNX (dawniej EIB), czyli standard instalacji elektrycznej nowej generacji, który umożliwiając wzajemną komunikację między wszystkimi odbiornikami energii elektrycznej daje możliwość zarządzania i kontroli urządzeń i budynków. KNX opcjonalnie zapewnia zdalny dostęp do wszystkich instalacji budynkowych i umożliwia dowolne rozwijanie funkcjonalności automatyki budynkowej przez dowolnych producentów z całego świata. Standard ten można określić jako wspólny język komunikacji dla wszystkich instalacji budynkowych oraz przedmiotów IoT. Może on łączyć instalacje elektryczne, teletechniczne, HVAC (heating, ventilation, air conditioning, czyli ogrzewania, wentylacji i klimatyzacji), alarmowe, nagłośnienia, monitoring, zabezpieczenia budynków, opomiarowania i wszelkie inne zastosowane w budynku. Jednocześnie KNX gwarantuje ich energooszczędność i multimedialność, a w efekcie – funkcjonalność konkretnym budynku. Dzięki współpracy Stowarzyszenia Konnex i CENELEC (Europejskiego Komitetu Normalizacyjnego Elektrotechniki, po francusku – Comité Européen de Normalisation Electrotechnique), na bazie standardu KNX została opracowana europejska norma EN 50090; w grudniu 2003 r. zatwierdzono standardy komunikacji: TP – po skrętce i PL – po sieci zasilającej; a w maju 2006 r. uzupełniono ją o standard komunikacji RF – czyli fal radiowych. W listopadzie 2006 na podstawie normy ISO/IEC 14543-3 protokół KNX wraz z mediami komunikacyjnymi (TP, PL, RF, IP) stał się standardem międzynarodowym (ISO) w zakresie automatyzacji budynków i urządzeń. Europejska organizacja normalizacyjna CEN także uznała KNX jako standard dla systemów automatycznego sterowania budynkami publikując specyfikację KNX

jako normy EN 13321-1 i EN 13321-2. W 2007 r. publikując normę GB/Z 20965 także Chiny uznały standard KNX. Jego znaczenie wzmacnia fakt, że jest standardem wspieranym przez ponad 400 producentów sprzętu, w tym m. in. ABB, BERKER, Fujitsu General, GIRA, ELSNER-ELEKTRONIK, HAGER, INTESIS, JUNG, LINGG&JANKE, SATEL, SAUTER, SCHNEIDER, SIEMENS, THEBEN, WAGO, ZENNIO. System ten umożliwia projektowanie i tworzenie inteligentnych budynków poprzez integrację sterowania i nadzoru urządzeń w takich dziedzinach jak: - zarządzanie energią w zakresie klimatyzacji, ogrzewania i wentylacji; - oświetlenia oraz żaluzji i markiz; - artykułów gospodarstwa domowego; - bezpieczeństwa, w tym nadzoru i kontroli dostępu, telewizji przemysłowej (kamer), symulacji obecności domowników, detekcji obecności osób w pomieszczeniu, zdalnego serwisu i zarządzania, czy komunikacji z innymi systemami. Zwraca uwagę, że zakresy te wzajemnie się przenikają: trudno jednoznacznie określić, czy detektor obecności osób w pomieszczeniu jest tylko wygodą (jeśli sygnał przekażemy do lamp, nie trzeba będzie ręcznie włączać światła), zarządzaniem energią (lampy nie będą włączone, gdy nie ma takiej potrzeby), czy jest również systemem alarmowym (jeśli podczas urlopu w pomieszczeniach nie powinno być nikogo)...

Dzięki technologiom takim jak RFID czy KNX Internet Rzeczy jest stosowany w przemyśle przetwórczym, zarządzaniu miastami, świadczeniu usług zdrowotnych, urządzeniach AGD, mobilności czy urządzeniach noszonych (wearables – ubraniach oraz akcesoriach zawierających w sobie minikomputer, takich jak smartzegarki, inteligentne bransoletki do pomiaru funkcji organizmu, smartokulary itp. czy inne zaawansowane technologie elektroniczne). Wartość samej tylko branży wearables w roku 2020 miała wynieść globalnie 31,27 miliardów dolarów, a według raportu na portalu marketresearchengine.com, globalny rynek wearables do 2025 r. osiągnie wartość blisko 77,30 mld USD. Nic w tym dziwnego, skoro inwestują w niego najwięksi światowi producenci elektroniki, w tym firmy Google, Apple, Samsung, Xiaomi czy Sony, a spośród producentów ubrań – Nike czy Adidas. W 2020 r. szacowano, że podłączonych do sieci będzie od 25 mld do 50 mld urządzeń IoT. W roku 2016 wartość rynku Internetu Rzeczy szacowano na 200 mld USD, w 2019 r. już na 1,3 bln USD. Jednak globalny kryzys gospodarczy wywołany pandemią COVID19 zweryfikował te prognozy. W 2020 r. globalny rynek IoT był wart jedynie 622 mld USD, w porównaniu z 586 mld USD

w 2019 r. Jak przewidują analitycy GlobalData w swoim raporcie Thematic Research: Internet of Things on 2024 globalny rynek Internetu Rzeczy (IoT) pod względem przychodów będzie wart 1077 mld USD przy średniorocznej stopie wzrostu (CAGR) na poziomie 13 proc.

Według Jasaswini Biswal z GlobalData po doświadczeniach pandemii „zapotrzebowanie na technologie, które mogą pomóc pracownikom bezpiecznie wrócić do pracy, rośnie i prawdopodobnie będzie nadal rosło. Aplikacje IoT, takie jak urządzenia do śledzenia kontaktów czy urządzenia do noszenia na ciele do monitorowania stanu zdrowia (...)” staną się powszechne.

Czy zatem Internet Rzeczy podnosi już bezpieczeństwo ludzi w środowiskach ich pracy? Czy nowa gospodarka 4.0 już dzięki niemu działa, podnosi poziom życia ludzi na świecie i tworzy nową kulturę pracy? Oto pytania, do których będzie trzeba wrócić.

c.d.n.

Roman Adler

Za zgodą redakcji proponujemy w tym cyklu przedruk artykułu ze specjalnego numeru Biuletynu Urzędu Dozoru Technicznego „Inspektor – Technika i Bezpieczeństwo” poświęconego sprawom polskiej energetyki.

Red.

mgr inż. Tomasz Klinkosz
ekspert Urzędów Ciśnieniowych
UDT Oddział w Gdańsku

Systemy sztucznej inteligencji (AI) w procesie zarządzania integralnością mechaniczną urządzeń ciśnieniowych

Sztuczna inteligencja (AI) to szybko rozwijająca się rodzina technologii, która może przynieść wachlarz korzyści ekonomicznych i społecznych w całym spektrum branż i działań społecznych. Może poprawić przewidywania, optymalizację operacji i alokację zasobów, a także personalizację świadczenia usług. Wykorzystanie sztucznej inteligencji ma potencjał wspierania społecznych i środowiskowych zmian. Jest też źródłem kluczowej przewagi konkurencyjnej przedsiębiorstw i gospodarki europejskiej. Jednak te same elementy i techniki, które napędzają korzyści społeczno-ekonomiczne wynikające z zasto-

sowania AI, mogą również wiązać się z nowymi zagrożeniami i negatywnymi konsekwencjami dla jednostek i społeczeństwa. Dowodem tego mogą być tak niedawne doniesienia prasowe związane z zastosowaniem innowacyjnego rozwiązania, którym jest ChatGPT wdrożony przez firmę OpenAI. Włoski rząd wprowadził ograniczenia w dostępie do tej technologii, jak pisze portal money.pl [1]. Komisarz ds. rynku wewnętrznego Thierry Breton powiedział: „Sztuczna inteligencja jest środkiem, a nie celem. Ta technologia istnieje od kilkudziesięciu lat, ale osiągnęła nowe możliwości dzięki dostępnej obecnie mocy obliczeniowej. Oferuje ona ogromne możliwości w tak różnorodnych dziedzinach jak zdrowie, transport, energia, rolnictwo, turystyka czy bezpieczeństwo cybernetyczne, wiąże się jednak również z szeregiem zagrożeń” [2].

W świetle tempa zmian technologicznych Unia Europejska jest zdecydowana dążyć do wyważonego podejścia w zakresie AI [3]. W tym celu w kwietniu 2021 r. powstał projekt rozporządzenia Parlamentu Europejskiego dotyczącego ustanowienia zharmonizowanych przepisów związanych ze sztuczną inteligencją, tzw. ARTIFICIAL INTELLIGENCE ACT. Tworzony akt prawny ma być stosowany bezpośrednio, czyli w ten sam sposób we wszystkich państwach członkowskich. W akcie tym, w celu zapewnienia bezpieczeństwa AI, przyjęto podejście oparte na analizie ryzyka.

Projekt rozporządzenia Unii Europejskiej dotyczy ustanowienia:

- a) zharmonizowanych przepisów dotyczących wprowadzania do obrotu, oddawania do użytku i użytkowania systemów sztucznej inteligencji (systemów sztucznej inteligencji) w Unii,
- a) zakazu niektórych praktyk związanych ze sztuczną inteligencją,
- b) szczególnych wymogów dotyczących systemów sztucznej inteligencji wysokiego ryzyka oraz obowiązków operatorów takich systemów,
- c) zharmonizowanych przepisów dotyczących przejrzystości systemów sztucznej inteligencji przeznaczonych do interakcji z osobami fizycznymi, systemów rozpoznawania emocji i systemów kategoryzacji biometrycznej oraz systemów sztucznej inteligencji wykorzystywanych do generowania treści obrazowych, dźwiękowych lub wideo oraz manipulowania nimi,
- d) przepisów dotyczących monitorowania i nadzoru rynku [3]1 .

Pojęcie sztucznej inteligencji nie jest jednoznaczne i może być interpretowane różnie. Dlatego w projekcie ww. rozporządzenia podjęto próbę zdefiniowania AI jako „systemu sztucznej inteligencji”. Określono, że oznacza on OPROGRAMOWANIE, które zostało opracowane z wykorzystaniem jednej lub kilku technik i podejść wymienionych w załączniku I do rozporządzenia i które może, dla danego zestawu celów określonych przez człowieka, generować dane wyjściowe, takie jak treści, prognozy, zalecenia lub decyzje wpływające na środowiska, z którymi wchodzi w interakcję.

JAKIE TECHNOLOGIE OBJĘTE SĄ DEFINICJĄ SYSTEMU SZTUCZNEJ INTELIGENCJI?

W załączniku pierwszym do projektu rozporządzenia znajdziemy technologie mieszczące się w definicji systemu sztucznej inteligencji:

- a) podejścia oparte na uczeniu maszynowym, w tym uczeniu nadzorowanym, nienadzorowanym i uczeniu wzmacniającym, z wykorzystaniem szerokiej gamy metod obejmujących uczenie głębokie (deep learning),
  - b) podejścia oparte na logice i wiedzy, w tym reprezentacja wiedzy, programowanie indukcyjne (logiczne), bazy wiedzy, mechanizmy wnioskowania i dedukcji, wnioskowanie (symboliczne) i systemy eksperckie,
  - c) podejścia statystyczne, estymacja bayesowska, metody wyszukiwania i optymalizacji.
- (...)

Definicja ta, a szczególnie uwzględnione w niej technologie, obecnie budzi szereg kontrowersji i może ulec modyfikacji w trakcie dalszych prac nad tym aktem prawnym. Istotne jest jednak uwzględnienie ryzyka, które niesie wdrażanie i stosowanie nowych technologii. Ważne jest również wdrożenie odpowiednich rozwiązań konstrukcyjnych, organizacyjnych oraz prawnych mających na celu wyeliminowanie lub ograniczenie ryzyka.

Zastosowanie ww. technologii w przemyśle, a zwłaszcza w zakresie mającym wpływ na bezpieczeństwo i ciągłość działania infrastruktury krytycznej, wymaga zwrócenia szczególnej uwagi na zastosowania w elementach związanych z bezpieczeństwem.

Omawiany projekt rozporządzenia UE w części trzeciej zawiera wymagania dla tzw. systemów AI wysokiego ryzyka. Systemy kwalifikuje się do tej kategorii niezależnie od tego, czy są wprowadzane do obrotu, czy do użytku.

SYSTEM SZTUCZNEJ INTELIGENCJI UZNAJE SIĘ ZA SYSTEM WYSOKIEGO RYZYKA,

jeżeli spełnione są oba następujące warunki:

a) system AI ma być stosowany jako element bezpieczeństwa produktu lub sam jest produktem objętym unijnym prawodawstwem harmonizacyjnym wymienionym w załączniku II projektu,

b) produkt, którego elementem zabezpieczającym jest system AI, lub sam system AI jako produkt musi przejść ocenę zgodności przeprowadzoną przez stronę trzecią w celu wprowadzenia tego produktu do obrotu lub oddania do użytku zgodnie z prawodawstwem harmonizacyjnym wymienionym w załączniku II projektu.

Wśród aktów prawa zharmonizowanego wymienionych w załączniku II znalazły się między innymi dyrektywa 2014/68/ue dotycząca urządzeń ciśnieniowych oraz dyrektywa maszynowa 2006/42/we. Systemy AI stanowiące elementy zabezpieczające lub mające wpływ na bezpieczeństwo produktów objętych m.in. wspomnianymi dyrektywami, zgodnie z projektem rozporządzenia dotyczącego AI, będą musiały spełniać wymagania określone dla systemów AI wysokiego ryzyka.

Za systemy AI wysokiego ryzyka uznaje się również systemy AI wymienione w załączniku III projektu rozporządzenia, do których zalicza się między innymi systemy AI w obszarze zarządzania i eksploatacji infrastruktury krytycznej przeznaczone do stosowania jako elementy bezpieczeństwa w zarządzaniu ruchem drogowym i prowadzeniu go oraz w dostawie wody, gazu, ogrzewania i energii elektrycznej.

W załączniku III do projektu rozporządzenia wymieniono część obszarów zaliczanych do infrastruktury krytycznej, jednakże lista może zostać rozszerzona, jeżeli systemy sztucznej inteligencji stwarzają zagrożenie dla zdrowia i bezpieczeństwa. Również wtedy, gdy ryzyko niekorzystnego wpływu na prawa podstawowe jest większe lub równoważne z ryzykiem stwarzanym przez systemy sztucznej inteligencji wysokiego ryzyka, o których mowa w załączniku III projektu rozporządzenia. Analizując powyższe zapisy, można wnioskować, że wymagania te mogą objąć również instalacje chemiczne, rafineryjne i petrochemiczne, systemy gazowe – szeroko pojętą energetykę – zaklasyfikowane jako systemy infrastruktury krytycznej.

Komisja Europejska w projekcie rozporządzenia UE określiła główne obszary wymagań dla

systemów AI wysokiego ryzyka: - Zgodność z wymaganiami, - System zarządzania ryzykiem, - Dane i zarządzanie danymi, - Dokumentacja techniczna, - Utrzymywanie zapisów, - Przejrzystość i dostarczanie informacji użytkownikom, - Nadzór ludzki, - Dokładność, solidność i cyberbezpieczeństwo.

Poza wymaganiami dla procesu oceny zgodności, oznakowania znakiem CE, wymagań dla producentów, importerów czy dystrybutorów, projekt rozporządzenia określa obowiązki i wymagania dla użytkowników systemów AI wysokiego ryzyka.

METODOLOGIA RISK-BASED INSPECTION (RBI)

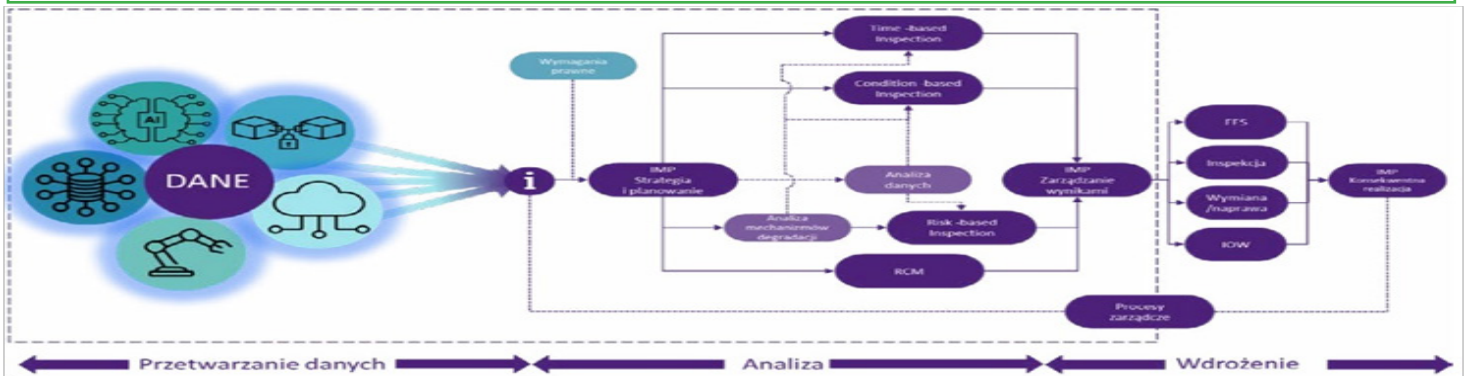
Obszary wymagań wskazane w projekcie rozporządzenia nie odbiegają co do zasady od praktyki stosowanej w zarządzaniu bezpieczeństwem instalacji z zastosowaniem metodologii Risk-based Inspection, opisaną standardem API RP 580, uzupełnionej wymaganiami zawartymi w Warunkach Technicznych Urzędu Dozoru Technicznego WUDT-RBI. Ogólne informacje dotyczące tej metodologii można znaleźć w serii artykułów zamieszczonych w Biuletynie INSPEKTOR [4] wydawanym przez Urząd Dozoru Technicznego oraz artykule Dynamiczne zarządzanie ryzykiem instalacji przemysłowych. Optymalizacja procesu zarządzania ryzykiem z wykorzystaniem narzędzi przemysłu 4.0 [5].

Rozwój technologii, a wraz z nim gromadzenie danych, ich zautomatyzowane analizowanie i wnioskowanie muszą być uwzględnione w procesie analizy i oceny ryzyka. Ryzyka te będą zależały od konkretnego zastosowania. Jednym z zastosowań, w których technologie te są wdrażane, jest predykcyjne utrzymanie ruchu urządzeń i instalacji technologicznych, w tym dynamiczne przewidywanie uszkodzeń oraz planowanie niezbędnych działań w celu monitorowania ryzyka.

Przykładem takiego systemu może być tzw. cyfrowy bliźniak (Digital Twin). Rozwiązanie to szeroko stosowane jest w zarządzaniu niezawodnością i optymalizacji kosztów eksploatacji maszyn, takich jak turbozespoły, wieże wiatrowe, a coraz częściej również stosowane jest dla urządzeń i instalacji ciśnieniowych w wielu gałęziach przemysłu energetycznego. UDT również rozwija swoje kompetencje w zakresie tej technologii, uczestnicząc jako partner merytoryczny w pilotażowym wdrożeniu cyfrowego bliźniaka dla części instalacji procesowej Rafinerii Gdańskiej [6, 7].

Jednym z największych wyzwań aplikacji cyfrowych bliźniaków jest często omawiany problem silosów danych. W branżach związanych z energią generowana jest ogromna różnorodność danych, którymi trzeba zarządzać za pomocą kilku różnych narzędzi programowych, baz danych i dokumentów. Wiąże się to z brakiem ustandaryzowanych struktur danych. Konieczna jest poprawa integracji danych w całym cyklu życia instalacji oraz zapewnienie ujednoczonego standardu danych i jednego wiarygodnego źródła do wymiany i udostępniania [8]. Wyzwanie to, poza dokładnością i wiarygodnością zastosowa-

nych modeli predykcyjnych, ma zasadniczy wpływ na wiarygodność uzyskanych danych oraz możliwość ich wykorzystania w procesie podejmowania decyzji. Kluczowe jest dostarczenie właściwych informacji w odpowiednim czasie do odpowiednich adresatów. Na poniższym rysunku przedstawiono przykładową strukturę przepływu danych i informacji w procesie podejmowania decyzji podczas tworzenia i realizacji programu zarządzania integralnością mechaniczną (IMP Integrity Management Program) urządzeń ciśnieniowych w przemyśle rafineryjnym.

Przedstawiony proces stanowi uzupełnienie stosowanej obecnie metodologii RBI przy dążeniu do optymalizacji procesu pozyskiwania danych i generowania informacji. Należy szczególnie odróżnić dane od informacji. Niektóre dane mogą bezpośrednio stanowić nośnik informacji, jak np. rodzaj materiału konstrukcyjnego urządzenia ciśnieniowego czy wymiary geometryczne. Inaczej jest w przypadku informacji niezbędnej do wyznaczenia prawdopodobieństwa uszkodzenia urządzenia, którą jest m.in. szybkość korozji wynikająca z aktywności mechanizmów degradacji oraz jej charakter (tzw. Corrosion Rate CR).

W każdym indywidualnym przypadku wpływ poszczególnych danych może być różny.

W procesie RBI dane te są gromadzone, dokumentowane i analizowane przez inżyniera ds. korozji, a następnie informacja weryfikowana jest przez Zespół RBI [9]. Proces ten jest jednak czasochłonny i wymaga zaangażowania specjalistów z kilku branż. Optymalizacja tego procesu jest jednym z obszarów, w których np. algorytmy oparte na uczeniu maszynowym mogą stanowić wsparcie w poszukiwaniu korelacji pomiędzy danymi pozyskiwanymi z systemów monitorowania procesu. Kluczowe jest ustalenie wiarygodności uzyskanej na podstawie danych informacji o CR. Procesy korozyjne są złożone, zmienne w czasie,

a w przypadku procesów rafineryjnych również trudne do monitorowania. Zatem niepewność wynikająca z oszacowania prędkości korozji oraz charakteru spodziewanych uszkodzeń, tzn. czy spodziewamy się ubytków o charakterze np. lokalnym, czy ogólnym, zależy od tego, jaka strategia planowania zarządzania integralnością urządzenia zostanie przyjęta. W przypadku urządzeń objętych dozorem technicznym UDT wymagania dla tego procesu, w tym jego dokumentowania, zawarto w warunkach WUDT-RBI [10]. Gdy proces ten realizowany jest przy wsparciu systemów sztucznej inteligencji, może istnieć również konieczność uwzględnienia wymagań wspomnianego wcześniej projektu rozporządzenia UE.

Czy zatem można zapewnić bezpieczeństwo, stosując rozwiązania oparte na systemach AI? Aktualnie nie można udzielić jednoznacznej odpowiedzi, jednak należy dążyć do zapewnienia ich bezpiecznego stosowania. Zależy to od użytej technologii oraz zakresu jej zastosowania. W znacznym stopniu bezpieczeństwo AI zależy również od sposobu jego wykorzystania.

Istotne jest, aby w dążeniu do optymalizacji z wykorzystaniem systemów AI zachować szczególną ostrożność i analizować potencjalne ryzyka.

Systemy te należy traktować jako wsparcie, a nie zastąpienie doświadczenia i wiedzy inżynierskiej, które szczególnie w początkowym procesie

wdrażania odgrywają kluczową rolę. Ważne jest również odpowiednie dokumentowanie wszystkich przyjmowanych założeń dotyczących danych, ich obróbki oraz założeń i uproszczeń w stosowanych modelach. Aspekt ten został uwzględniony w projekcie wymagań prawnych UE [3].

Literatura

1. <https://www.money.pl/gospodarka/chatgpt-zablokowany-kolejne-kraje-mysla-o-podobnym-kroku-wlosi-dali-sygnal-6884970980604832a.html>.
2. https://ec.europa.eu/commission/presscorner/api/files/document/print/pl/ip_21_1682/IP_21_1682_PL.pdf.
3. EUROPEAN COMMISSION Proposal for a REGULATION OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL LAYING DOWN HARMONISED RULES ON ARTIFICIAL INTELLIGENCE (ARTIFICIAL INTELLIGENCE ACT) AND AMENDING CERTAIN UNION LEGISLATIVE ACTS, Brussels, 21.4.2021.
4. <https://www.udt.gov.pl/inspektor-on-line>.
5. https://www.kierunekbmp.pl/Resources/magazyn/3_2022_chemia_portal.pdf.
6. Powstanie cyfrowa wersja gdańskiej rafinerii. Cyfrowy bliźniak infrastruktury <https://biznes.trojmiasto.pl/Powstanie-cyfrowa-wersja-gdanskiej-rafinerii-Cyfrowy-blizniak-infrastruktury-n169178.html>.
7. Microsoft stworzy cyfrowego bliźniaka rafinerii LOTOS, <https://www.computer-world.pl/news/Microsoft-stworzy-cyfrowego-blizniaka-rafinerii-LOTOS,440136.html>.
8. Libing Gaorcid, Mengda Jia, Dongqing Liu, Process Digital Twin and Its Application in Petrochemical Industry, Journal of Software Engineering and Applications, Vol.15 No.8, August 2022.
9. Klinkosz T., Predykcja zużycia urządzeń ciśnieniowych i planowanie inspekcji urządzeń ciśnieniowych z wykorzystaniem metodologii RBI Risk Based Inspection, Biuletyn UDT „Inspektor” 2021, nr 1.
10. Warunki Urzędu Dozoru Technicznego –

specyfikacja techniczna (wydanie 11.2022). Planowanie inspekcji urządzeń ciśnieniowych w oparciu o analizę ryzyka RBI (Risk-based Inspection).

Tomasz Klinkosz

Recenzja publikacji dr hab. Mariana Liwo „Służba bezpieczeństwa i higieny pracy jako jeden z podmiotów realizujących zadania państwa w zakresie zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków pracy.”

W myśl art. 15 ustawy z dnia 26.06.1974 r. Kodeks pracy pracodawca zobowiązany jest zapewnić pracownikom bezpieczne i higieniczne warunki pracy. Obowiązek ten realizowany jest przy pomocy służby bezpieczeństwa i higieny pracy wykonującej w myśl art. 23711 tego kodeksu funkcje doradcze i kontrolne jako podmiot wyspecjalizowany w sprawach związanych z bezpiecznymi i higienicznymi warunkami pracy. Jak zauważa M. Liwo ochrona ta ma charakter publicznoprawny ze względu na bezpośrednią rolę państwa w jej stanowieniu i zapewnieniu oraz charakter obowiązków nie tylko wobec zatrudnionych, lecz także wobec państwa w zakresie nadzoru państwa nad warunkami wykonywania pracy.

W myśl też art. 24 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej „praca znajduje się pod ochroną Rzeczypospolitej Polskiej. Państwo sprawuje nadzór nad warunkami wykonywania pracy.” Oznacza to, że państwo jako określonego rodzaju organizacja czyni to za pośrednictwem swojego aparatu złożonego nie tylko z różnych organów, ale i innych podmiotów jak np. pracodawców, czy służby bezpieczeństwa i higieny pracy wyposażanych w przyznane prawem obowiązki i uprawnienia.

Celem zatem omawianego opracowania w ramach podjętego tematu było wykazanie przez autora, że służba bezpieczeństwa i higieny pracy jest jednym z podmiotów wchodzących w skład systemu ochrony pracy, który realizuje także zadania państwa w zakresie zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków pracy. Cel ten realizowany był poprzez badanie linii rozwojowych prawa pracy w Polsce z uwzględnieniem jego oddziaływania na warunki pracy, badania i analizy kształtowania się służby bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ocenę jej obecnego stanu prawnego i problemów, które z tego stanu wynikają wraz z wnioskami.

Recenzowane opracowanie składa się z sześciu racjonalnie powiązanych części tematycznych omawiających kształtowania się regulacji prawnych związanych z warunkami pracy oraz służbą bezpieczeństwa i higieny pracy, co wymagało analizy historycznych już regulacji prawnych i literatury inspirując równocześnie autora do przemyśleń i wniosków na tle tej części opracowania. Kolejne części tematyczne opracowania zawierają odniesienie się autora do służby bezpieczeństwa i higieny pracy w zakresie jej stanu obecnego i dylematów na tle tego stanu zakończonego podsumowaniem z wnioskami.

Mając na uwadze obecny stan prawny służby bezpieczeństwa i higieny pracy te ostatnie części tematyczne są szczególnie interesujące z punktu widzenia obowiązujących regulacji prawnych dotyczących tej służby i praktyki.

Oparcie rozważań autora na szeroko ujętych źródłach prawa i literatury oraz własnym doświadczeniu związanym z ochroną pracy powoduje, że wskazane dylematy i wnioski dotyczące statusu służby, prawnych form jej działania, kształcenia osób w niej zatrudnionych czy wykonujących jej zadania są głęboko przemyślane i oparte na realiach, wśród

których praktyka znajduje szczególne miejsce.

Należy zatem wyrazić pogląd, że recenzowane opracowanie ujmuje zagadnienia służby bezpieczeństwa i higieny pracy w sposób nowatorski i wielostronny przyczyniając się do zainteresowania jej problematyką podmiotów, w których kręgu oddziaływania znajduje się ta problematyka i inspiruje do doskonalenia rozwiązań prawnych związanych z działalnością tej służby w sposób zapewniający większą efektywność tych rozwiązań i poprawność regulacji prawnych, które jej dotyczą.

Nie ulega wątpliwości, że służba bezpieczeństwa i higieny pracy ma zasadniczy wpływ na stan warunków pracy, to bowiem zakłady pracy są miejscem, w których powinny odbywać się nieustanne działania na rzecz zapewnienia zdrowia i życia zatrudnionych w procesie pracy, jako jednych z największych wartości chronionych.

mgr Janusz Podsiedlik
b.Okręgowy Inspektor Pracy w Rzeszowie
Wykładowca Politechniki Rzeszowskiej
studiów Podyplomowych
Zarządzania, Bezpieczeństwa i Higieny Pracy
Za: Przegląd Prawa Publicznego Nr 1/2024 r.

CIEKAWY WYDARZENIA

U NAS

Rada Ochrony Pracy po nowemu?

We wpisie na stronie internetowej Stowarzyszenia Inspektorów Pracy Rzeczypospolitej Polskiej, prezes jego Zarządu Głównego, inspektor pracy dr Leszek Rymarowicz 7 stycznia 2024 r. przypomniał, że „**20 stycznia 2024 r. upłynie czteroletnia kadencja Rady Ochrony Pracy XI Kadencji**, powołanej przez ówczesną marszałek Sejmu Elżbietę Witek. (...) Rada Ochrony Pracy jest organem działającym na podstawie art. 7 ustawy o Państwowej Inspekcji Pracy, którego jednym z podstawowych zadań jest sprawowanie nadzoru nad działalnością Państwowej Inspekcji Pracy.

Skład Rady Ochrony Pracy określa w swoim zarządzeniu Marszałek Sejmu. Na podstawie ww. ustawy na jej członków powołuje się posłów, senatorów, kandydatów zgłoszonych przez Prezesa Rady Ministrów oraz przez organizacje związkowe i organizacje pracodawców, przez inne organizacje społeczne zajmujące się problematyką ochrony pracy, a także ekspertów i przedstawicieli nauki. Pełną kontrolę nad

strukturą Rady i jej składem osobowym posiada każdorazowo Marszałek Sejmu – który w Zarządzeniu określa zarówno strukturę jak i skład Rady.

W upływającej kadencji, funkcję przewodniczącego pełnił poseł (już były) PIS Janusz Śniadek, funkcje zastępców przewodniczącego pełnili Zbigniew Janowski – zgłoszony przez OPZZ, Danuta Koradecka – zgłoszona przez CIOP – PIB, posłanka PO Izabela Katarzyna Mrzygłocka, Zbigniew Żurek – zgłoszony przez BCC. Funkcję sekretarza pełniła posłanka PIS Bożena Borys-Szopa. W składzie ROP figurowała liczna grupa posłów lub senatorów różnych opcji, w wielu przypadkach, zarówno ówczesnie, jak i obecnie prominentnych: Paweł Bejda, Anita Czerwińska, Krzysztof Gadowski, (...) Urszula Rusecka, Michał Seweryński, Wojciech Szarama, Ryszard Terlecki, Adrian Zandberg.

Podsumowując tę kadencję ROP – stwierdzić należy z ubolewaniem – że przebiegła ona tak samo nijako, jak było to przynajmniej przez kilka ostatnich kadencji. Gwoli prawdy podkreślić należy, iż stan ten występuje niezależnie od tego jaka opcja polityczna akurat sprawowała w Polsce władzę.

Znamienne jest to, że ani w czasie poprzed-

nich kadencji, ani obecnie, owa bierność, a nawet niejakość Rady nikomu – ale to naprawdę nikomu – nie przeszkadzała. Znamienne jest również to, że promienni i w innych gremiach czy w mediach niezwykle aktywni posłowie, akurat w ROP żadnego zaangażowania w pracę nie przejawiali. No może z wyjątkiem podpisania się na liście i pobrania przysługujących z tego tytułu diet.

Wywieść stąd można oczywisty wniosek, że może tak właśnie ma być, niech sobie to skostniałe gremium obraduje, niech sobie wydaje nic nie znaczące uchwały i stanowiska, niech pozoruje czuwanie nad całokształtem wywiązywania się Państwa z konstytucyjnego obowiązku ochrony obywateli w miejscu pracy, niech pobiera za obecność na posiedzeniach owe diety...”

Kadencja ROP 20 stycznia upłynęła, a Marszałek Sejmu nie określił zarządzeniem nowego składu Rady... Zamiast tego – kto wie czy nie pod wpływem wpisu L. Rymarowicza, który jakimś cudem do niego dotarł – ogłosił **8 lutego 2024 r. Zarządzenie nr 3 w sprawie określenia zasad reprezentacji w Radzie Ochrony Pracy XII kadencji, a następnie 12 lutego Komunikat o naborze kandydatów na członków Rady Ochrony Pracy XII kadencji powoływanych przez Marszałka Sejmu spośród kandydatów zgłoszonych przez organizacje społeczne zajmujące się problematyką ochrony pracy oraz spośród przedstawicieli nauki.**

Jak odnotowano w kolejnym wpisie na stronie internetowej SIP RP z 20 lutego – „Podkreślić należy, że doszło do tego dzięki bezprecedensowemu, dobrowolnemu (!) samoograniczeniu się władzy. Aby zapewnić możliwość szerszej reprezentacji przedstawicieli społeczeństwa obywatelskiego, Marszałek Sejmu zrezygnował z prawa do wyznaczania własnego kandydata do członkostwa w Radzie spośród grona posłów, z prawa takiego zrezygnowała także jedna z komisji sejmowych”.

Do 21 lutego można zatem było zgłaszać kandydatury na 5 spośród 30 miejsc przewidzianych dla członków ROP.

W tym terminie Stowarzyszenie Ochrony Pracy zgłosiło kandydaturę dr Tadeusza Sułkowskiego, a Oddział Śląsko-Dąbrowski SOP poparł, zgłoszoną przez Stowarzyszenie Społecznych Inspektorów Pracy RP kandydaturę zasłużonego Zakładowego Społecznego Inspektora Pracy, Bronisława Szczecińskiego. W osobnym trybie Stowarzyszenie Inspektorów Pracy RP zgłosiło kandydaturę dr Leszka Rymarowicza.

W rezultacie podobnych działań innych orga-

nizacji społecznych zajmujących się problematyką ochrony pracy oraz przedstawicieli nauki – 23 lutego na stronie internetowej Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej zamieszczono komunikat „Kandydaci na członków Rady Ochrony Pracy zgłoszeni w ramach otwartego naboru”.

Oprócz naszego Stowarzyszenia 28 kandydatów do Rady Ochrony Pracy zgłosiły: - Stowarzyszenie Forum Społecznej Inspekcji Pracy, Fundacja Innowacji i Społeczeństwa Obywatelskiego wraz ze Związkiem Pracodawców Ratownictwa Medycznego Samodzielnych Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej, Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, Uniwersytet Warszawski razem z Polską Siecią Naukową Prawa Pracy i Zabezpieczenia Społecznego i Ogólnopolskim Związkiem Rewizyjnym Spółdzielni Socjalnych, JGJ Serwis Spółka sp. z o.o., Instytut Medycyny Pracy im. prof. J. Nofera (dwóch kandydatów), Politechnika Warszawska, Międzyzakładowy Związek Zawodowy Pracowników Ukraińskich w Polsce, Związek Nauczycielstwa Polskiego, Gminna Spółdzielnia „Samopomoc Chłopska” w Bogatyni, Polskie Stowarzyszenie Rzeczników BHP, Stowarzyszenie Agencji Zatrudnienia, Instytut Spraw Publicznych, Krajowa Izba Radców Prawnych, Państwowa Akademia Nauk Stosowanych w Krośnie, Stowarzyszenie Inspektorów Pracy Rzeczypospolitej Polskiej, Wyższa Szkoła Zarządzania Ochrona Pracy w Katowicach, Polska Organizacja Pracodawców Osób Niepełnosprawnych, Stowarzyszenie Społecznych Inspektorów Pracy Rzeczypospolitej Polskiej, Ogólnopolskie Stowarzyszenie Pracowników służby BHP a także Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach.

Do 29 lutego, po dwóch spotkaniach, **Zespół do oceny i rekomendowania Marszałkowi Sejmu kandydatur na członków Rady Ochrony Pracy XII kadencji powoływanych przez Marszałka Sejmu** w składzie:

1) dr Liwiusz Laska, Dyrektor Generalny Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej – wyznaczony przez Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej,

2) dr Michał Szwał, Dyrektor Generalny w Biurze Rzecznika Praw Obywatelskich – wyznaczony przez Rzecznika Praw Obywatelskich,

3) Stanisław Zakroczyński, Dyrektor Generalny kierujący Gabinetem Marszałka Sejmu – wyznaczony przez Szefa Kancelarii Sejmu –

dokonał formalnej weryfikacji zgłoszeń, ocenił i zarekomendował Marszałkowi Sejmu następujące

kandydatury na członków Rady Ochrony Pracy XII kadencji:

- prof. dr hab. Joanny Jurewicz, zgłoszonej przez Instytut Medycyny Pracy im. prof. J. Nofera w Łodzi,

- dr Barbary Godlewskiej-Bujok, rekomendowaną przez prodziekana Wydziału Zarządzania Uniwersytetu Warszawskiego – prof. ucz. dr hab. Igora Postułę, Kierownika Katedry Prawa i Administracji UW – prof. Małgorzatę Gersdorf, Polską Sieć Naukową Prawa Pracy i Zabezpieczenia Społecznego, Ogólnopolski Związek Rewizyjny Spółdzielni Socjalnych,

- dr inż. Krzysztofa Kaczorka, zgłoszonego przez rektora Politechniki Warszawskiej,

- dr. Leszka Rymarowicza, zgłoszonego przez Stowarzyszenie Inspektorów Pracy Rzeczypospolitej Polskiej,

- dr inż. Józefa Witczaka, zgłoszonego przez Zarząd Główny Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Pracowników Służby BHP, które zrzesza ponad 2900 członków w 37 oddziałach na terenie całej Polski.

W uzasadnieniu dokonanego wyboru członkowie „Zespołu do oceny i rekomendowania...” podkreślili „wysoki poziom zgłoszonych kandydatur i różnorodność propozycji działania Rady Ochrony Pracy XII kadencji. Dokonując selekcji kandydatur koniecznej z uwagi na ograniczoną do 5 liczbę miejsc w Radzie obsadzanych w drodze otwartego naboru, członkowie Zespołu kierowali się analizą dorobku i doświadczenia kandydatów.”

Zwraca jednak uwagę zmiana kolejności w kryteriach naboru, co przyznał sam „Zespół...”, pisząc, że jego członkowie „pragnęli także zapewnić możliwie najszerszą reprezentację gałęzi nauki” – w pierwszej kolejności a dopiero następnie – „przedstawiciele organizacji społecznych związanych z problematyką ochrony pracy”. Można odnieść wrażenie, że dla członków „Zespołu...” tytuły naukowe są w działalności ROP ważniejsze niż doświadczenie i wieloletnia praktyka starań o ochronę człowieka w środowisku pracy.

Wprawdzie członkowie „Zespołu...” podziękowali „wszystkim zgłoszonym kandydatom za udział w otwartym naborze”, ufając, „że ich wiedza i doświadczenie będą wykorzystywane w pracy Rady Ochrony Pracy XII kadencji”, jednak nie ma żadnej procedury, która by to zagwarantowała.

W szczegółowym uzasadnieniu pięciu zarekomendowanych kandydatów „Zespół...” wskazał, że:

- **prof. dr hab. Joanna Jurewicz** „jest zastępcą

Przewodniczącą Międzyresortowej Komisji do Spraw Najwyższych Dopuszczalnych Stężeń i Natężeń Czynników Szkodliwych dla Zdrowia w Środowisku Pracy i Przewodniczącą Zespołu Ekspertów ds. Czynników Chemicznych Międzyresortowej Komisji do Spraw Najwyższych Dopuszczalnych Stężeń i Natężeń Czynników Szkodliwych dla Zdrowia w Środowisku Pracy. Uczestniczy w opracowywaniu dokumentacji Najwyższych Dopuszczalnych Stężeń (NDS) dla substancji chemicznych i pyłowych”. To „autorka lub współautorka ok. 100 publikacji naukowych. Laureatka nagrody im. Haliny Kraheleskiej 2022 roku za wybitne osiągnięcia w dziedzinie nadzoru i przestrzegania prawa pracy, prewencji zagrożeń zawodowych, wynalazczości, projektowania bezpiecznych technik i technologii, a także popularyzacji ochrony zdrowia, bezpieczeństwa i prawa pracy. Możliwości rozwoju działań Rady Ochrony Pracy upatruje głównie w kształtowaniu świadomości wśród pracodawców na temat konieczności prowadzenia kompleksowej oceny narażenia pracowników na stanowiskach pracy, gdzie stosowane są czynniki chemiczne”.

- **dr Barbara Godlewska-Bujok** to autorka „ponad 60 publikacji, w tym artykułów, rozdziałów i książek, zdobywczyni grantu badawczego Komitetu Badań Naukowych na projekt pod tytułem „Instrumenty badania skuteczności prawa w zakresie przeciwdziałania bezrobociu i wykluczeniu”, uczestniczka projektów badawczych finansowanych z Narodowego Centrum Nauki. Doświadczenie zdobyła w administracji publicznej (Kancelaria Rady Ministrów), współpracowała również ze związkami zawodowymi i wieloma organizacjami pozarządowymi zajmującymi się problemami rynku pracy. W nadesłanych propozycjach dotyczących działania Rady Ochrony pracy XII kadencji, zwraca m.in. uwagę na problem ochrony przed przemocą w pracy, ochrona pracy kobiet i pracy rodziców.

- **dr inż. Krzysztof Kaczorek** pełni „funkcję dyrektora Centrum Analiz Budowlanych Instytutu Badań Stosowanych Politechniki Warszawskiej, przygotowuje także opinie i ekspertyzy na zlecenie podmiotów zewnętrznych zarówno państwowych jak i prywatnych. Autor i współautor wielu publikacji oraz inicjator szeregu inicjatyw promujących bezpieczeństwo i higienę pracy w budownictwie. W swojej działalności w Radzie Ochrony Pracy XII kadencji upatruje możliwość wypracowania kompleksowego podejścia do poprawy bezpieczeństwa w branży o najwyższym stopniu wypadkowości czyli w sekto-

rze budowlanym. Zapowiada także położenie nacisku na wypracowanie dodatkowych kryteriów oceny Państwowej Inspekcji Pracy związanych z pozyskiwaniem i promowaniem własnych pracowników oraz inicjatywami edukacyjnymi.

- **dr Leszek Rymarowicz** to wieloletni, „były pracownik Państwowej Inspekcji Pracy w stopniu nad-inspektora pracy [wykładowca Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie, były bliski współpracownik Okręgowego Inspektora Pracy w Krakowie Tadeusza Fica, członek władz Międzyzakładowej Organizacji Związkowej nr 15 NSZZ „Solidarność” 80 w Państwowej Inspekcji Pracy – E. A. Ucha]. Doktor nauk technicznych, autor ponad 50 publikacji z dziedziny geofizyki, ochrony środowiska, historii nauki i techniki, prawa pracy w tym BHP i ergonomii. W ramach działań w Radzie Ochrony Pracy zapowiada determinację w zakresie zwiększania transparentności procedur wewnętrznych Rady i jawność jej pracy. W ramach propozycji dotyczących działań Rady Ochrony pracy XII kadencji deklaruje kłaść nacisk na propozycje zmian legislacyjnych w ustawie o Państwowej Inspekcji Pracy.

- **dr. inż. Józef Witczak** posiada „35 letnie doświadczenie w działaniu na rzecz ochrony bezpieczeństwa i higieny pracy. Jednocześnie ma istotny dorobek naukowy i dydaktyczny, jest doktorem nauk rolniczych w zakresie inżynierii rolniczej, o specjalności – zarządzanie bezpieczeństwem i higiena pracy. Współorganizator wielu konferencji promujących bezpieczeństwo i higienę pracy, współautor publikacji naukowych, oraz opiekun i promotor prac inżynierskich i prac kończących studia podyplomowe na kierunku BHP w WISBiOB w Radomiu. W przedstawionym kompleksowo planie propozycji dotyczących działań Rady Ochrony Pracy XII kadencji zwraca uwagę na potrzebę zwiększenia ilości szkoleń BHP, poprawę ocen ryzyka zawodowego oraz konieczność zajęcia się problematyką zdrowia pracowników, w tym zdrowia psychicznego.”

Mimo zakończenia prac „Zespołu do oceny i rekomendowania...” **5 marca Rada Ochrony Pracy pod przewodnictwem byłego posła J. Śniadka obradowała w niezmiennym składzie XI kadencji.** Pierwszą część obrad zajęło przyjęcie stanowiska Rady opracowanego na podstawie trzech tematów prezentowanych podczas poprzedniego posiedzenia: „Wyniki działań kontrolnych prowadzonych przez PIP w świetle strategii kontroli zagrożeń

chemicznymi czynnikami środowiska pracy”; „Substancje reprotoksyczne w środowisku pracy w świetle przepisów prawnych” oraz „Substancje reprotoksyczne, nowe wyzwania w środowisku pracy”. W części drugiej omówiono temat „Nowoczesnych metod popularyzacji zagadnień ochrony pracy”. Kolejno swoje prezentacje przedstawiały Państwowa Inspekcja Pracy, Centralny Instytut Ochrony Pracy–Państwowy Instytut Badawczy oraz Ogólnopolskie Stowarzyszenie Pracowników Służby BHP.

Zgodnie z przyjętą przez inspekcję pracy definicją: prewencja w dziedzinie ochrony pracy to kształtowanie kultury bezpieczeństwa i praworządności w stosunkach pracy nie tylko poprzez nadzór, lecz także przez różnego rodzaju formy komunikacji społecznej, budowanie zaangażowania środowisk pracodawców, pracowników i partnerów społecznych w rozwiązywanie problemów bezpieczeństwa i ochrony pracy. Kluczem do skutecznej promocji zagadnień ochrony pracy jest dotarcie z przekazem do adresatów, którzy pochodzą z różnych grup, pracują w różnych branżach, mają odmienne doświadczenia życiowe i zawodowe, a także wiedzę na temat przepisów i zasad prawa oraz bezpieczeństwa pracy.

– Działania, które podejmujemy w tym zakresie, to nie tylko ustawowy obowiązek, ale nasze głębokie przekonanie, że znaczącej poprawy bezpieczeństwa i ochrony zdrowia w pracy nie da się osiągnąć jedynie kontrolami, którymi rokrocznie obejmujemy ok. 60 tys. podmiotów. Do wdrażania wysokich standardów w zakresie przestrzegania przepisów prawa i bezpieczeństwa pracy oraz legalności zatrudnienia, a także budowania u pracowników pozytywnych wzorców zachowań w obszarze bezpieczeństwa niezbędne jest dotarcie do szerszej grupy pracodawców, przedsiębiorców, pracowników, przedstawicieli służby bhp, rolników oraz młodych ludzi dopiero wchodzących na rynek pracy – mówiła Główna Inspektor Pracy Katarzyna Łażewska-Hrycko.

Dyrektor Departamentu Prewencji i Promocji GIP Artur Sobota zwrócił uwagę, że tradycyjne metody, takie jak szkolenia, ulotki czy spotkania, nadal pełnią istotną rolę, ale nowoczesne technologie oferują nowe możliwości szerokiego i szybkiego dotarcia do pracodawców oraz pracowników w skuteczny i angażujący sposób. Jednak w zależności od potrzeb PIP łączy tradycyjne metody z nowoczesnymi, szczególnie warto budować przekaz na podstawie analiz grup docelowych, z wykorzystaniem Internetu, mediów społecznościowych, podcastów oraz współpracy z influencerami.

Te narzędzia pozwalają na dotarcie do szerokiej grupy odbiorców i dostosowanie treści do ich potrzeb, a także zapewniają interaktywność i ich zaangażowanie. – Niezwykle ważne jest dla nas przekonanie pracodawców i pracowników o tym, że przestrzeganie przepisów prawa pracy ma sens. Nie chcemy, żeby uważali je za niepotrzebne, powodujące zbędne formalności. W związku z tym, że ich respektowanie może się wiązać z zachowaniem zdrowia, a nawet życia pracowników, w naszych przekazach odwołujemy się nie tylko do argumentów racjonalnych, lecz także do emocji – podkreślił A. Sobota.

Po ogłoszeniu na stronie internetowej Sejmu RP wyników otwartego naboru do ROP XII kadencji Zarząd Główny Stowarzyszenia Inspektorów Pracy RP na swojej stronie internetowej zamieścił 14 marca „**przedstawiony w postępowaniu konkursowym program**” **Prezesa SIP RP, dr Leszka Rymarowicza:**

1. Reprezentowanie w składzie ROP nie tylko SIPRP, ale także innych – dotychczas praktycznie nie reprezentowanych – szeroko rozumianych instytucji społeczeństwa obywatelskiego.
2. Wpływanie na transparentność procedur wewnętrznych ROP i jawność jej pracy.
3. Doprowadzenie do przywrócenia publikowania informacji o planowanych posiedzeniach ROP, przywrócenie transmisji online z obrad ROP.
4. Doprowadzenie do publikowania corocznych sprawozdań z działalności ROP.
5. Przeciwdziałanie praktyce ukrywania części istotnych informacji uzyskanych przez organy czy członków ROP oraz informacji o podjętych rozstrzygnięciach.
6. Umożliwienie obywatelom instytucjonalnej możliwości kontaktu z każdym członkiem ROP (np. poprzez „służbowy” adres mailowy) oraz możliwości uczestniczenia przez obywateli oraz przedstawicieli NGO w części otwartej posiedzeń
7. Szersze włączenie w prace ROP przedstawicieli środowiska nauki.
8. Budowanie prestiżu ROP poprzez częstsze zapraszanie na niektóre posiedzenia przedstawicieli organów państwowych, w szczególności coroczny udział w posiedzeniu Marszałka Sejmu (lub jego przedstawiciela).
9. Uczestniczenie w rzetelnym opiniowaniu kandydatów na stanowiska kierownicze w PIP – w oparciu wyłącznie o kryteria merytoryczne, a nie wsparcie polityczne czy związkowe.

10. Wpływanie na rzeczywisty i rzetelny nadzór ROP nad działaniem Państwowej Inspekcji Pracy (wykorzystując dogłębną wiedzę o przepisach dotyczących PIP, procedurach działania PIP, a przede wszystkim o „inspekcyjnej statystyce” oraz metodach przetwarzania i prezentowania Suwerenowi informacji dotyczących działalności tego organu).

11. Wpływanie na emancypację dwu (z trzech) organów tworzących PIP tj. inspektorów pracy i okręgowych inspektorów pracy, poprzez zapraszanie ich na obrady ROP, referowanie przez nich tematów dotyczących ich specjalności.

12. Okresowe omawianie w ROP funkcjonowania poszczególnych Okręgowych Inspektoratów Pracy i Ośrodka Szkolenia PIP we Wrocławiu – z udziałem ich przedstawicieli. W perspektywie – także wizytowanie przez przedstawicieli ROP poszczególnych jednostek organizacyjnych PIP.

13. Doprowadzenie do wyjaśnienia wszystkich nieprawidłowości i „afer” w działalności PIP z ostatnich lat, oraz rozliczenia osób odpowiedzialnych za te nieprawidłowości, a także osób odpowiedzialnych za niedopełnienie obowiązku ich wyjaśnienia i podjęcia adekwatnych działań prawnych.

14. Inicjowanie koniecznych zmian w ustawie o PIP oraz w przepisach i procedurach „wewnątrz-inspekcyjnych” (ze szczególnym uwzględnieniem odbiurokratyzowania i racjonalizowania procedur oraz wykorzystania doświadczeń innych inspekcji europejskich).”

Do chwili przekazania tego numeru „Informatora...” do druku – nie został ogłoszony pełny skład nowej Rady Ochrony Pracy XII kadencji, a tym samym nowa ROP się nie ukonstytuowała i nie podjęła działalności...

Czy oznacza to, że dla Marszałka Sejmu ochrona pracy znajduje się na szarym końcu listy jego priorytetów?

Oprac. Eraz Awier Ucha

Z ostatniej chwili

Redakcji „Informatora Ochrony Pracy” - mając na uwadze wcześniejszą informację Zarządu Głównego naszego Stowarzyszenia o nawiązaniu kontaktów z dr Leszkiem Rymarowiczem, jako kandydatem do ROP - już po ogłoszeniu decyzji „Zespołu do oceny i rekomendowania...” postarała się dotrzeć do Prezesa Stowarzyszenia Inspektorów Pracy Rzeczypospolitej Polskiej. Oto rezultat...

... wpłynąć na coraz bardziej konieczne „tu i teraz” zmiany w PIP...

- rozmowa z dr Leszkiem Rymarowiczem, Prezesem Stowarzyszenia Inspektorów Pracy RP, wybranym w otwartym naborze do Rady Ochrony Pracy XII kadencji

- Dzień dobry, Leszku. Dziękuję, że znalazłeś po wyborze do Rady Ochrony Pracy chwilę czasu dla „Informatora Ochrony Pracy”.

Zacznijmy od tego, jak oceniasz rolę Rady Ochrony Pracy w polskim systemie ochrony człowieka w środowisku pracy.

- Rada Ochrony Pracy to ciało kolegialne o bardzo specyficznym statusie. Działa na podstawie ustawy o Państwowej Inspekcji Pracy, ale, co oczywiste, nie jest częścią czy organem PIP. Rada, pomimo braku jakichkolwiek narzędzi ma sprawować nad PIP nadzór - cokolwiek by to pojęcie znaczyło. ROP w jakiejś części jest oczywiście reprezentantem Sejmu (poprzez udział w nim posłów), ale też analogicznie reprezentantem Senatu, Premiera, związków zawodowych i organizacji pracodawców. Pominąwszy te zawłości uznać należy, iż instytucja ROP powołana w ustawie o PIP z 1981 r, a od 1990 r., po likwidacji Rady Państwa ukształtowana jako organ działający niejako w imieniu Sejmu – absolutnie nie odpowiada realiom roku 2024. Otóż, te prawie już pół wieku temu, nie było innych organów skupiających „tradycyjne” strony dialogu społecznego, czyli związki zawodowe, pracodawców i rząd (takich jak Komisja Trójstronna czy obecnie Rada Dialogu Społecznego). A teraz są, i mają istotne kompetencje,

których zresztą ROP nie posiada. Podobnie w owych czasach nie było, albo dopiero nieśmiało powstawały organizacje społeczne i inne, będące „solą” społeczeństwa obywatelskiego. A teraz są, i są bardzo ważne, szczególnie w kontekście europejskim, bo jakby ktoś nie zauważył, to w międzyczasie staliśmy się częścią Unii Europejskiej. Na marginesie, fakt ten w owym czasie, a w znacznym stopniu i teraz nie zrobił na Inspekcji praktycznie żadnego wrażenia.

- Mimo to zdecydowałeś się kandydować do ROP. Liczysz, że uda się ten organ Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej ożywić, usprawnić?

- Oczywiście nowej Radzie działać przyjdzie na podstawie istniejącej, i jako się rzekło, bardzo już archaicznej ustawy, ale należy uczynić maksymalnie wiele, aby owe instytucje społeczeństwa obywatelskiego w pracach ROP uwzględnić.

Marszałek Sejmu uczynił krok w dobrą stronę, dopuszczając do składu Rady chociażby 5 przedstawicieli takich środowisk, w dodatku przez otwarte i transparentne postępowanie konkursowe. To zresztą wartość sama w sobie. Jasne, na pewno lepiej by było, gdyby takich reprezentantów społeczeństwa obywatelskiego było więcej. Najlepiej, gdyby na drodze konkursu obsadzanych było np. 50% miejsc. Może kiedyś to nastąpi.

Póki co, chciałbym w Radzie reprezentować nie tylko Stowarzyszenie Inspektorów Pracy RP, ale inne NGO's, które oczywiście taką współpracą były by zainteresowane.

Jako SIPRP współpracowaliśmy np. z Fundacją Batorego, Instytutem Spraw Publicznych, siecią Watch Dog Polska i innymi.

Cieszę się, że z propozycją takiej współpracy wystąpiło także Stowarzyszenie Ochrony Pracy. Jestem przekonany, że współpraca taka będzie ważna dla idei, które razem reprezentujemy.

- W swoim programie konkursowym do ROP sporo uwagi poświęciłeś sprawom zmian w Państwowej Inspekcji Pracy. Czy mógłbyś trochę rozwinąć te wątki?

- Co do „inspekcyjnej kuchni” – to niezbędne jest, w końcu, zamknięcie spraw, które są ciągle niewyjaśnione i walnie przyczyniają się do gwałtownego spadku prestiżu Inspekcji, szczególnie w ostatnich latach. Tajemnicą poliszynela są skandale obyczajowe, nepotyzm, problemy samej Inspekcji

z... przestrzeganiem przepisów prawa pracy. Ów słynny „raport otwarcia” nieujawniony do dzisiaj przez obecną panią Główną Inspektor Pracy... Takie sprawy w państwie prawa po prostu nie mogą mieć miejsca. Podobnie opiniowanie przez ROP kandydatów na stanowiska kierownicze w urzędzie. Przerodziło się to w jakiś teatr jednego aktora. Pominąwszy, że zawsze jest to tylko jeden kandydat, to nikt nie wypytuje, dlaczego właśnie ta osoba jest kandydatem, co chce zrobić, co by chciał zmienić, czy widzi jakieś problemy...

- Widzę, że nie chodzi Ci tylko o zmiany w działaniu kierownictwa Głównego Inspektoratu Pracy, ale chciałbyś zdynamizować procedury wyboru na pozostałe stanowiska kierownicze w PIP?

- Jak rozumiem, jedyną ważną cechą obecnego okręgowego inspektora pracy (przed wojną, mocim-panie, to były postacie!) jest bezwzględne posłuszeństwo kierownictwu, przynależność do sprawującego aktualnie prawem kaduka „patronat” nad PIP związku zawodowego, i broń Boże! nie wyrażanie własnego zdania (najlepiej na żaden temat). Tak dalej być nie może! To prowadzi do totalnej destrukcji inspekcji, która nie jest państwem feudalnym, ale powinna być nowoczesną organizacją opartą na wiedzy, samodzielności i inicjatywie członków tejże organizacji. I wcale nie musi być nadymana żądaniami coraz to nowych, zresztą coraz bardziej kiepsko płatnych etatów.

- Wspominałeś też w swoim „programie” o odwiecznym problemie inspekcyjnej statystyki, podnoszonym – jak pamiętam – od początku lat 90-tych zeszłego wieku...

- Nie będę ukrywał, że chciałbym w końcu wyjaśnić Radzie prezentowaną przy okazji różnych sprawozdań „statystykę inspekcyjną”. Jak ona powstaje i dlaczego, i to, że zebrane tam dane liczbowe nie zupełnie odpowiadają potocznym wyobrażeniom o zagadnieniu przedstawionym w tabeli czy na wykresie. Przez dziesięciolecia inspekcja wytworzyła własny język, niezrozumiały nie tylko dla przeciętnego odbiorcy, ale – o zgrozo – dla przedstawicieli organów, którym Inspekcja podlega. Na przykład, co tak naprawdę prezentują zestawienia dotyczące nieprawidłowości ujawnionych w trakcie kontroli legalności zatrudnienia. Ile w tym jest tak naprawdę nielegalnie zatrudnionych, złapanych „na gorącym

uczynku” przez organ kontrolny? Skąd się wzięły grube tysiące tzw. „nakazów ustnych wykonanych w trakcie kontroli”. Według jakich kryteriów typuje się podmiot do kontroli? Jaka jest wobec tego reprezentatywność danych gromadzonych i prezentowanych przez PIP? I tak dalej i tak dalej. ... Z jakiej epoki pochodzi założenie, że każda kontrola musi wykazać jakieś nieprawidłowości, co znajduje zresztą oparcie w... budżecie zadaniowym PIP. No chyba, że się coś w ostatnich miesiącach zmieniło.

- Myślisz, że wyjaśnienie tego posłom od lat żądającym od Inspekcji statystyk, pomoże tym, którzy pracują w PIP?

- Nie wiem, ale jak to się mówi, w końcu trzeba „stać w prawdzie”. Nie rozmawiamy tutaj, Florianie, o wielu innych problemach inspekcji np. o prekaryzacji jedynych tak naprawdę organów kontrolnych PIP, czyli inspektorów pracy, lawinowo rozrosłej w PIP „klasie kierowniczej” i toczącej urząd absurdalnej biurokracji można by było mówić w nieskończoność. Takich problemów można byłoby przywoływać, nawet na poczekaniu, wiele. Chciałbym, żeby w końcu przyszedł tej niemocy kres. Jasne, Rada Ochrony Pracy nie ma żadnych narzędzi, żeby na bieżąco wpływać na działalność PIP, ale - korzystając z niespotykanej dotąd okazji – chcę wykorzystać wszelkie możliwości, aby wpłynąć na coraz bardziej konieczne „tu i teraz” zmiany w PIP. Poświęciłem tej idei już kilkanaście lat, spotykając się zazwyczaj z niechęcią lub wręcz wrogością osób i struktur, których sprawy dotyczą. Mam nadzieję, że teraz atmosfera będzie bardziej sprzyjająca refleksji i zmianom.

Życzymy sobie nawzajem wytrwałości i powodzenia...

Rozmawiał: Stanisław Florian

Ministerstwo Przemysłu w Katowicach

Z dniem 1 marca 2024 r. utworzone zostało Ministerstwo Przemysłu z siedzibą w Katowicach. „Rada Ministrów przyjęła rozporządzenie w sprawie utworzenia Ministerstwa Przemysłu, przedłożone przez Minister Przemysłu” – poinformowała w komunikacie Kancelaria Prezesa Rady Ministrów. W jego kompetencjach znalazł się dział „gospodarka złożami kopalini”.

„Chodzi również o zadania związane z przemysłem koksowniczym i hutniczym, a także prowa-

dzenie spraw dotyczących gospodarki złożami kopalin” – wskazano.

Na urząd Ministra Przemysłu 13 grudnia 2023 r. została powołana Marzena Czarnecka, urodzona 17 listopada 1969 r. w Zabrze, radczyni prawna z doświadczeniem w sektorze regulacyjnym i doktor habilitowana nauk ekonomicznych.

Specjalizuje się w sprawach regulacyjnych, polityce konsumenckiej i prawie konkurencji, a także prawie energetycznym i prawie pracy. Autorka i współautorka prac naukowych z zakresu prawa energetycznego i gospodarczego.

Od ponad 20 lat prowadziła kancelarię radców prawnych i współpracowała ze wszystkimi największymi, głównie prywatnymi spółkami energetycznymi w Polsce.

W swojej karierze zawodowej pracowała również, jako prawniczka wewnętrzna w spółkach energetycznych.

Wieloletni Sędzia Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Katowicach. Nauczycielka akademicka, wykładowczyni, badaczka, prelegentka na konferencjach krajowych i międzynarodowych.

Profesor i kierownik w Katedrze Transformacji Energetycznej na Uniwersytecie Ekonomicznym w Katowicach, była koordynator europejskiego projektu „Tools for diversity”.

Wykłada również na uniwersytetach w Saarbrücken (Niemcy) czy w Granadzie (Hiszpania).

Była przez kilka lat przedstawicielką ACC Europe w Polsce. ACC to światowe stowarzyszenie doradców korporacyjnych, które od chwili założenia w 1982 r. rozrosło się do ponad 47 000 wewnętrznych radców prawnych zatrudnionych w ponad 10 000 organizacji i ponad 105 krajach.

ACC Europe liczy ponad 3600 członków w 30 krajach regionu.

Udział funkcjonariusza PSP w kursie Emergency Medical Team Coordination Cell Training

W ramach misji eksperckiej Komisji Europejskiej i Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności (UCPM) funkcjonariusz Komendy Głównej PSP st. kpt. Marcin Janik, od niedzieli 3 marca 2024 r. brał udział w kursie Emergency Medical Team Coordination Cell Training (EMTCC Training) zorganizowanym w Kairze.

Celem kursu było zapoznanie jego uczestników z metodologią koordynacji EMT, mającą zapewnić skuteczne wsparcie kraju dotkniętego kryzysem (np. katastrofą naturalną lub konfliktem zbrojnym). Metodologię opracowała przez Światową Organizację Zdrowia (WHO).

Program kursu objął m. in. „takie tematy jak:

- funkcjonowanie Centrum Zarządzania Kryzysowego Zdrowia Publicznego,
- aktywacja i organizacja pracy EMTCC,
- wnioskowanie o pomoc EMT, procedury przyjęcia i wyjazdu zespołów,
- przydzielanie zadań EMT, zarządzanie ruchem (przekazywaniem) pacjentów,
- koordynacja cywilno-wojskowa,
- umiejętności „miękkie” personelu EMTCC,
- zarządzanie informacjami,
- współpraca z innymi podmiotami koordynującymi działania humanitarne,
- zarządzanie operacyjne.”

Zakończeniem Kursu był „tzw. „SIMEX”, czyli kilkunastogodzinny scenariusz symulujący pełne uruchomienie EMTCC.”

Szkolenie zorganizowano w Biurze Regionalnym World Health Organization (WHO) na Wschodni Rejon Śródziemnomorski World Health Organization (Eastern Mediterranean Regional Office). Kadre instruktorską tworzyli przedstawiciele Sekretariatu Generalnego WHO w Genewie, Biura Regionalnego WHO na Afrykę (World Health Organization African Region) oraz Międzynarodowej Federacji Organizacji Czerwonego Krzyża i Czerwonego Półksiężyca (International Federation of Red Cross and Red Crescent Societies) oraz JICA – Japan International Cooperation Agency. Jego uczestnikami byli pracownicy ministerstw zdrowia, szpitali i służb ratunkowych m.in. z Jemenu, Omanu, Pakistanu, Egiptu, Libanu, Tunezji, Dżibuti, Iraku i Iranu. Udział w szkoleniu nie zaburzał pracy EMTCC, które funkcjonuje 24h/dobę.

Praca polskich ekspertów EMTCC w Kairze (obec-

nego – funkcjonariusza PSP i poprzedniego – Lidera Humanosh Emergency Medical Team) była bardzo wysoko oceniana przez regionalny personel WHO oraz Sekretariatu Generalnego WHO w Genewie, dzięki czemu, możliwe było pozyskanie dodatkowego miejsca w odbywającym się szkoleniu EMTCC.

„Obecnie w Polsce tylko 5 osób posiada ukończone szkolenie EMTCC – 1 funkcjonariusz PSP, 2 pracowników Ministerstwa Zdrowia oraz 2 przedstawiciele organizacji pozarządowych – Polska Misja Medyczna i Humanosh Emergency Medical Team”.

Opracowanie i zdjęcia na podstawie artykułu st. kpt. Marcina Janika, BPO KG PSP, za: Komenda Główna Państwowej Straży Pożarnej, Aktualności, <https://www.gov.pl/web/kgpsp/funkcjonariusz-psp-bierze-udzial-w-kairze-w-kursie-emergency-medical-team-coordination-cell-training>, dostęp: 12. 03. 2024

PSP i OSP zabezpieczają ćwiczenia wojskowe #DRAGON24

We wtorek 5 marca 2024 r. w m. Korzeniewo (woj. pomorskie) w ramach ćwiczenia #DRAGON24 pododdziały wojsk polskich i sojusznicych państw NATO zorganizowały przeprawę sprzętu wojskowego i żołnierzy przez Wisłę.

Miejsce przeprawy zabezpieczała Specjalistyczna Grupa Ratownictwa Wodno-Nurkowego oraz zastępy krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego wydzielone z sił i środków Państwowej Straży Pożarnej województwa pomorskiego: KW PSP Gdańsk, KP PSP Kwidzyn, KP PSP Nowy Dwór Gdański, KP PSP Kościerzyna, KM PSP Gdańsk, KM PSP Gdynia, OSP RW Gdynia.

Ze strażakami w miejscu stacjonowania sił zabezpieczenia spotkał się podsekretarz stanu w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji Wie-

śław Leśniakiewicz w asyście zastępcy Komendanta Głównego PSP nadbryg. Józefa Galicy oraz zastępcy pomorskiego komendanta wojewódzkiego PSP st. bryg. Mariana Hincy, którzy byli również obserwatorami wojskowej operacji przeprawy wodnej.

Jednostki ratowniczo-gaśnicze Państwowej Straży Pożarnej prowadzą również zabezpieczenie ratownicze ćwiczących wojsk, wspomagając z miejsc stałego stacjonowania działania wojskowej ochrony przeciwpożarowej.

Zdjęcie: mł. kpt. Krzysztof Drabiuk KW PSP Gdańsk, za: Komenda Główna Państwowej Straży Pożarnej, Aktualności, <https://www.gov.pl/web/kgpsp/strazacy-psp-i-osp-zabezpieczaja-cwiczenia-wojskowe-dragon24>, dostęp: 12. 03. 2024

Nowe wymogi dotyczące inwestycji budowlanych

Rozporządzeniem z dnia 27 października 2023 roku zmieniającym rozporządzenie w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki oraz ich usytuowanie od 1 kwietnia 2024 r. wejdzie w życie minimalna odległość od granicy działki budynków mieszkalnych wielorodzinnych o wysokości ponad 4 kondygnacji nadziemnych (§ 12 rozporządzenia z 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie).

Co do zasady minimalna odległość budynku mieszkalnego wielorodzinnego o wysokości powyżej 4 kondygnacji nadziemnych, zwróconego ścianą z oknami lub drzwiami w stronę granicy działki ma wynieść co najmniej 5 metrów. Odległość tą będzie trzeba też zachować, gdy budynek jest zwrócony ścianą bez okien lub drzwi w stronę tej granicy. Zachowanie takiej odległości od granicy działki nie będzie wymagane, jeśli sąsiednia działka jest działką drogową lub publicznie dostępnym placem.

Nowe przepisy stanowią, że minimalna odległość między ścianami nowego budynku produkcyjnego lub magazynowego (o powierzchni zabudowy ponad 1000 m²) a ścianami istniejącego budynku mieszkalnego lub zamieszkania zbiorowego ma wynieść nie mniej, niż 30 m.

Ponadto minimalna powierzchnia lokalu użytkowego w nowoprojektowanych budynkach będzie musiała wynosić nie mniej niż 25 m². Lokale takie o powierzchni mniejszej będą się mogły znajdować tylko na parterze i I piętrze budynku, o ile zapewniony do nich będzie bezpośredni dostęp z zewnątrz budynku.

Rozporządzenie zakłada racjonalne zaplanowanie miejsca postojowego, ograniczanie architektury betonowej oraz większy nacisk na tworzenie placów zabaw i miejsc do rekreacji. Nowe przepisy mają w ten sposób ograniczyć tzw. „patodeveloperkę”, czyli maksymalizację zysków deweloperów kosztem uzasadnionych potrzeb nabywców mieszkań i wymogów dobrej architektury.

JSW unifikuje obudowy zmechanizowane - ma być taniej i bezpieczniej

W celu zapewnienia bezpieczeństwa podczas transportu, montażu i eksploatacji nowe sekcje obudów zmechanizowanych dla górnictwa zostały zaprojektowane i skonstruowane według aktualnych przepisów, zaleceń i wytycznych z zakresu maszyn górniczych, jak również w oparciu o analizy eksperckie dotyczących zarówno rozwiązań konstrukcyjnych jak i aspektów bezpieczeństwa, które zostały opracowane m.in. przez Główny Instytut Górnictwa w Katowicach – podkreśla Waldemar Stachura, dyrektor Biura Produkcji JSW.

Za: <https://nettg.pl/gornictwo/202032/gornictwo-jsw-unifikuje-obudowy-zmechanizowane>

Gdy ratownicy górniczy nie dotrą do żywych...

Została opracowana i wprowadzona do stosowania pierwsza w historii polskiego przemysłu górnictwa „Ogólna procedura bezpieczeństwa i higieny pracy - bezpieczne podejmowanie, transport zwłok i szczątków ludzkich, stanowiącej praktyczne zastosowanie popularyzacji bezpieczeństwa ratowników górniczych podczas wykonywania tego rodzaju prac”.

Za: <https://nettg.pl/gornictwo/201981/gornictwo-ratownicy-mawiaja-ze-zawsze-ida-po-zywych-niestety-zdarza-sie-ze-docieraja-do-martwych>

Zasiłki chorobowe: ulga dla pracodawców – obciążenie dla ZUS, problemy dla pracowników

Jak poinformowała Kancelaria Prezesa Rady Ministrów - Rada Ministrów przyjęła informację o kierunku i harmonogramie prac legislacyjnych wdrażających opłacanie przez ZUS zasiłku chorobowego dla pracowników od pierwszego dnia nieobecności.

Informacja została przedłożona przez Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej Agnieszka Dziemianowicz-Bąk. Po posiedzeniu rządu 9 stycznia b.r. potwierdził to premier Donald Tusk.

Zdaniem dr. Pawła Łuczaka z wydziału zarządzania Uniwersytetu Łódzkiego w dobie gwałtownych wzrostów najniższego wynagrodzenia przyniesie to ogromną ulgę pracodawcom. Jeśli zmiany wejdą w życie, pozwoli to pracodawcom zaoszczędzić nawet 11 mld zł rocznie i o tyle co najmniej obciąży budżet ZUS. Niestety, zdaniem ekspertów, może to powodować opóźnienia w wypłacie zasiłków i... pensji.

Nowe zasady wypłacania zasiłku chorobowego mają obowiązywać od 2025 roku.

Warto zapisać tę datę

W unikalnych przestrzeniach Międzynarodowego Centrum Kongresowego w Katowicach odbędzie się 8-10 maja 2024 r. największa impreza biznesowa Europy Centralnej, XVI już Europejski Kongres Gospodarczy w Katowicach (EEC - European Economic Congress).

- Warto zarezerwować te daty w kalendarzu, by wziąć udział w wydarzeniu o bardzo dużym zasięgu – zachęca Wojciech Kuśpik, prezes Grupy PTWP, inicjator i organizator Europejskiego Kongresu Gospodarczego w Katowicach.

Wstępem do Kongresu były debaty 8 lutego 2024 r., które miały miejsce w hotelu Sheraton Grand Warsaw podczas EEC Trends w Warszawie. Według organizatorów był to, dzień paneli, rozmów i spotkań, 11 inspiracyjnych sesji tematycznych i 1100 uczestników.

Konferencję otworzył i prowadził sesję inauguracyjną „Gospodarka od nowa. Rekomendacje dla

rzządzających” prezes PTWP W. Kupsik. Sesja ta dotyczyła siedmiu ważnych zagadnień związanych z bezpośrednim otoczeniem gospodarki. W jej rezultacie sformułowano rekomendacje pod adresem rządzących. W pierwszej sesji wzięli udział: prezes zarządu ING Banku Śląskiego Brunon Bartkiewicz, prezes Grupy Kapitałowej Respect Energy Sebastian Jabłoński, prezes zarządu Budimeksu Artur Popko, prezeska Grupy LUX MED, Anna Rulkiewicz, CEO DS Smith w regionie Europy Środkowo-Wschodniej Reinier Schlatmann i wykładowca Katedry Ekonomii Politycznej Wydziału Nauk Uniwersytetu Warszawskiego Małgorzata Starczewska-Krzysztożek.

Kolejne sesje dotyczyły tematów: „Energia, transformacja, bezpieczeństwo”, „Inwestycje i ich finansowanie”, „Prawo, biznes, gospodarka”, „EEC Talks cz. 1: scena, dialog, osoba”, „Zrównoważona gospodarka”, „Infrastruktura i budownictwo”, „Cyfrowa gospodarka, cyfrowa firma”, „EEC Talks część 2: scena dialog, osoba”, „Polska, Ukraina, Europa”, „Kadry, rynek pracy, różnorodność”.

Wydarzenia towarzyszące: „EEC Rada Programowa i EEC Members – wspólnie o Kongresie” i „Gala wręczenia nagród WNP Awards”, w trakcie której w godzinach wieczornych wręczono nagrody WNP Awards dla osób, instytucji i przedsiębiorstw, które poprzez odważnie podejmowane działania i skutecznie realizowane przedsięwzięcia wskazują trendy i kierunki rozwoju polskiej gospodarki a tym samym w ostatnim czasie wywarły znaczący, przełomowy wpływ na polską gospodarkę.

Laureatami tegorocznych nagród WNP Awards zostali: BLIK, Cognor, Danfoss Polska, Elemental Holding, Empik, Władysław Grochowski i Arche, grupa KRUK, Aleksandra Przegalińska, TDJ, VIVE Textil Recycling.

Prokuratorskie zarzuty fałszowania dokumentacji pomiarów metanu po katastrofie w kopalni Pniówek

Prokuratura Okręgowa w Gliwicach prowa-

dzająca śledztwo dotyczące katastrofy w kopalni „Pniówek” przedstawiła zarzuty kolejnym dziesięciu metaniarzom, którzy przed tragedią mieli fałszować dokumentację związaną z odczytami stężenia metanu. - Zarzuty dotyczą poświadczenia nieprawdy w dokumentacji związanej z pomiarami stężenia metanu - powiedziała prokurator Karina Spruś z wydziału prasowego Prokuratury Okręgowej w Gliwicach.

W kopalni „Pniówek” 1000 metrów pod ziemią 20 kwietnia 2022 r. kwadrans po północy w ścianie N-6 doszło do wybuchu metanu. W strefie zagrożenia było 42 pracowników, 39 udało się wycofać w czasie prowadzonej akcji ratowniczej. Drugi wybuch nastąpił po godzinie 3.00, gdy w zagrożonym rejonie pozostało siedmiu pracowników, w tym zastęp ratowniczy. Następnego dnia doszło do kolejnego wybuchu metanu.

W katastrofie zginęło 16 ofiar. Ciała siedmiu udało się wydostać na powierzchnię dopiero w roku 2024.

Za: <https://nettg.pl/gornictwo/202698/gornictwo-kolejni-pracownicy-kopalni-pniówek-z-zarzutami-dotyczącymi-falszowania-dokumentacji-związanej-z-pomiarami-metanu> dostęp: 18. 03. 2024 r.

Odliczanie do systemu kaucyjnego w sklepach

Po uruchomieniu systemu kaucyjnego w 2025 r. sklepy będą musiały odbierać zużyte opakowania od konsumentów. Ich właściciele już obecnie zaczęli planować rozmieszczenie infrastruktury do zbiórki opakowań wtórnych. Muszą przy tym zadbać o jej zgodność z przepisami budowlanymi, BHP, przestrzennymi i ewentualnie niezbędnymi zezwoleniami środowiskowymi.

Za: <https://www.rp.pl/biznes/art39628011-system-kauczynny-odliczanie-do-2025-roku-rozpozcelo-sie?smclient=7af137d8-d972-11e6-8a9d-002590e45e04>

NA ŚWIECIE

Kwarantanna to nie choroba

Na podstawie orzeczenia Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z 14 grudnia 2023 r. (Sprawa C=206/22) przepisy unijne nie traktują kwarantanny jako nieobecności, która – jeśli wystąpi w trakcie urlopu wypoczynkowego – zobowiązuje pracodawcę do udzielenia dni wolnych w innym terminie. Ponieważ pracownik na kwarantannie może odpocząć od pracy.

Dlatego przepisy państw członkowskich, jeśli urlop pracownika pokryje się z kwarantanną nie muszą gwarantować odebrania tego urlopu w innym terminie.

Porozumienie w sprawie przepisów poprawy warunków pracy pracowników platform cyfrowych UE

Ministrowie zatrudnienia i spraw społecznych Unii Europejskiej potwierdzili 11 marca 2024 r. wstępne porozumienie, do którego doszło 8 lutego 2024 r. między prezydencją Rady Europejskiej a negocjatorami Parlamentu Europejskiego w sprawie dyrektywy o pracy za pośrednictwem platform internetowych. Negocjatorem Rady był Pierre-Yves Dermagne, belgijski wicepremier oraz minister gospodarki i zatrudnienia. Parlament Europejski reprezentowała sprawozdawczyni Elisabetta Gualmini, a Komisję Europejską – Nicolas Schmit, komisarz ds. pracy i praw socjalnych.

Zgodnie z założeniami tej Dyrektywy stosowanie algorytmów w zarządzaniu zasobami ludzkimi stanie się bardziej przejrzyste, zapewniając monitorowanie przez wykwalifikowany personel systemów zautomatyzowanych i da pracownikom prawo do kwestionowania decyzji wydawanych automatycznie na podstawie algorytmów. Przepisy Dyrektywy mają też pomóc w prawidłowym określeniu podstawy zatrudnienia pracujących na rzecz platform, a w efekcie – umożliwić im korzystanie z przysługujących praw pracowniczych.

Główne ustalenia potwierdzonego porozumienia sprowadzają się do domniemania prawnego, które określi prawidłowo status zatrudnienia osób pracujących na platformach cyfrowych. Uzgodniony tekst Dyrektywy powinien zapewnić poszanowanie krajowych systemów pracy z równoczesnym zapewnieniem minimalnych standardów ochrony ponad 28 milionom osób pracujących na cyfrowych platformach pracy w całej UE poprzez to, że:

- Państwa członkowskie ustanowią w swoich systemach prawnych domniemanie prawne dotyczące zatrudnienia, które będzie uruchamiane w przypadku znalezienia faktów wskazujących na kontrolę i pracę pod kierunkiem,
- fakty te zostaną ustalone zgodnie z prawem krajowym i układami zbiorowymi, z uwzględnieniem orzecznictwa UE,
- osoby pracujące na platformach cyfrowych, ich przedstawiciele lub organy krajowe mogą powołać się na to domniemanie prawne i twierdzić, że forma

zatrudnienia została błędnie sklasyfikowana,

- udowodnienie, że w zakwestionowanej sprawie nie istnieje stosunek pracy będzie zadaniem platformy cyfrowej.

Państwa członkowskie zapewnią platformom cyfrowym i organom krajowym wytyczne podczas wdrażania nowych środków.

Ponadto potwierdzone porozumienie zagwarantuje, że pracownicy będą należycie informowani o korzystaniu przez właścicieli platform ze zautomatyzowanych systemów monitorowania i podejmowania decyzji dotyczących między innymi ich rekrutacji, warunków pracy i zarobków. Zakazuje też stosowania takich zautomatyzowanych systemów lub podejmowania przez nie decyzji przy przetwarzaniu takich rodzajów danych osobowych zatrudnionych pracę na platformie jak dane biometryczne czy ich stan emocjonalny lub psychiczny. Wprowadzi gwarancję ludzkiego nadzoru i oceny w odniesieniu do zautomatyzowanych decyzji, w tym prawo do wyjaśnienia i przeglądu tych decyzji.

Potwierdzony tekst porozumienia zostanie sfinalizowany po opracowaniu we wszystkich językach urzędowych i formalnym przyjęciu przez Parlament i Radę Unii Europejskiej. Po zakończeniu tych formalnych etapów unijnych przyjęcia Dyrektywy państwa członkowskie będą miały dwa lata na włączenie przepisów dyrektywy do swojego ustawodawstwa krajowego.

Dyrektywa będzie pierwszym w historii aktem prawnym UE regulującym zarządzanie algorytmiczne w miejscu pracy i ustanawiającym minimalne standardy UE w celu poprawy warunków pracy milionów osób pracujących za pośrednictwem platform internetowych w całej UE i potwierdzi społeczny wymiar Unii Europejskiej.

Wchodzi w życie całość zmian w unijnych przepisach regulujących prowadzenie działalności gospodarczej w internecie

Z dniem 17 lutego 2024 r. weszła w życie całość zmian przyjętych w przepisach Unijnego aktu o usługach cyfrowych (zwanego DSA – od ang. Digital Services Act), czyli rozporządzeniu (UE) 2022/2065 w sprawie jednolitego rynku usług cyfrowych oraz zmiany dyrektywy 2000/31/WE.

Do tej pory DSA musieli przestrzegać internetowi giganci, a obecnie muszą go stosować dostawcy usług pośrednich. Nowe obowiązki wprowadzono nie tylko dla podmiotów mających siedzibę w jednym z krajów Unii.

Niedługo również w Polsce DSA będzie obowiązywać bezpośrednio.

Parlament Europejski zatwierdził AI Act

Jak informował ze Strasburga Marcin Mastalerz, w środę 13 marca 2024 r. Parlament Europejski zatwierdził akt w sprawie sztucznej inteligencji (AI Act) – pierwszą na świecie regulację dotyczącą tej technologii.

Rozporządzenie ma chronić prawa podstawowe, demokrację, praworządność i środowisko przed systemami sztucznej inteligencji wysokiego ryzyka, ale też wspierać innowacje i umożliwić Europie zostanie liderem w dziedzinie rozwoju AI. Przepisy AI Act zakazują takich zastosowań sztucznej inteligencji, które zagrażają prawom obywateli.

Dotyczą one m. in. systemów kategoryzacji biometrycznej wykorzystujących cechy wrażliwe oraz nieukierunkowanego pobierania wizerunków twarzy z internetu lub nagrań z telewizji przemysłowej w celu tworzenia baz danych dla systemów rozpoznawania twarzy. Zakazy dotyczą również takich zastosowań AI jak rozpoznawanie emocji w miejscu pracy i instytucjach edukacyjnych, klasyfikacja punktowa obywateli oraz prognozowanie przestępczości wyłącznie na podstawie profilowania osoby lub oceny jej cech. Niedozwolona jest sztuczna inteligencja, która manipuluje zachowaniem ludzi lub wykorzystuje ich słabości.

Organy ścigania tylko na podstawie specjalnego zezwolenia sądowego lub administracyjnego będą mogły wykorzystywać systemy identyfikacji biometrycznej w czasie rzeczywistym i to tylko w ściśle określonych warunkach, np. by odnaleźć zaginioną osobę lub zapobiegać atakowi terrorystycznemu.

AI Act określa szczególne obowiązki dla systemów sztucznej inteligencji wysokiego ryzyka stosowanych w takich dziedzinach jak infrastruktura krytyczna, edukacja i szkolenie zawodowe, zatrudnienie, opieka zdrowotna czy bankowość. Systemy tam stosowane muszą zapewniać przejrzystość, dokładność oraz podlegać ludzkiej kontroli.

Również systemy sztucznej inteligencji ogólnego przeznaczenia muszą spełniać określone w AI Act wymogi przejrzystości i być zgodne z unijnym prawem autorskim oraz publikować dokładne zestawienia materiałów użytych podczas trenowania modeli, na których są oparte. Muszą m. in. wyraźnie oznaczać sfabrykowane lub zmanipulowane obrazy, treści audio lub wideo (tzw. deepfakes). Operatorzy najbardziej zaawansowanych modeli sztucznej inteli-

gencji ogólnego przeznaczenia mają obowiązek przeprowadzać oceny i ograniczać ryzyka systemowe, a także zgłaszać incydenty.

Obywatele UE będą mieli prawo składać skargi dotyczące systemów AI, oraz otrzymywać wyjaśnienia dotyczące mających wpływ na ich prawa decyzji podejmowanych przez systemy sztucznej inteligencji wysokiego ryzyka (np. odmowa udzielenia kredytu).

Jednak AI Act przewiduje też działania wspierające innowacje oraz Małe i Średnie Przedsiębiorstwa, m.in. przez ustanawianie na szczeblu państw członkowskich tzw. „piaskownic regulacyjnych”, czyli środowisk ułatwiających opracowywanie i testowanie innowacyjnych systemów sztucznej inteligencji przed wprowadzeniem do obrotu, a następnie ich testowanie w warunkach rzeczywistych.

Zgodnie z obowiązującymi w UE procedurami, rozporządzenie musi jeszcze przyjąć Rada UE. AI Act wejdzie w życie dwadzieścia dni po publikacji w Dzienniku Urzędowym UE, a w pełni obowiązywać będzie 24 miesiące po publikacji.

AI Act pojawił się w momencie, gdy AI wydaje się obowiązkowym elementem rozwoju firm. Według McKinsey & Company od 2017 r. o 250% menedżerów więcej deklaruje wykorzystanie AI, a ci, którzy tego nie robią, mogą stracić. Doradca finansowy największych przedsiębiorstw, rządów i najbogatszych rodzin na świecie, bezpośredni dealer w kontaktach z Systemem Rezerwy Federalnej (FED) w USA, Goldman Sachs, jako jeden z największych banków inwestycyjnych na świecie, przewiduje, że generatywna sztuczna inteligencja – czyli taka, która może tworzyć teksty, obrazy i zróżnicowane treści w oparciu o dane, na których jest szkolona – powinna podnieść globalne PKB o 7%, a na całym świecie będzie z niej korzystało 300 milionów pracowników.

Jednak jak wynika z raportu Accenture 2022 Tech Vision tylko 35% globalnych konsumentów ufa sposobom wdrażania sztucznej inteligencji przez korporacje i organizacje. Ponad 77% uważa, że muszą one być pociągnięte do odpowiedzialności za niewłaściwe wykorzystanie sztucznej inteligencji.

Za: EuroPAPNews, <https://europapnews.pap.pl/peprzyjal-akt-ws-sztucznej-inteligencji> dostęp 16. 03.

2024 r.

William Cockburn o misji i najnowszej kampanii EU-OSHA

Jak podaje 11 marca b.r. na stronie internetowej EU-OSHA dyrektor wykonawczy William Cockburn, spotkał się niedawno z jej partnerem medialnym,

Health and Safety Review i udzielił szczegółowego wywiadu. Rozmowa rzuciła światło na różne aspekty pracy EU-OSHA, obejmujące trzy główne obszary badań, wsparcie w zakresie zapobiegania ryzyku i podnoszenie świadomości, a także to, jak dostosowuje się ona do zmieniającego się krajobrazu bezpieczeństwa i zdrowia w miejscu pracy.

W. Cockburn podkreślił kluczową rolę specjalistów w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy (BHP) zarówno w przedsiębiorstwach sektora publicznego, jak i prywatnego, we wspieraniu Agencji w dotarciu do miejsc pracy w całej UE i osiągnięciu skutecznego zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy.

Dyskusja zeszła następnie na najnowszą kampanię na rzecz zdrowego miejsca pracy na lata 2023–2025 „Bezpieczna i zdrowa praca w epoce cyfrowej”. Dyrektor wykonawczy zauważył, że cyfryzacja sama w sobie nie jest z natury ani dobra, ani zła. Zamiast tego najważniejszym czynnikiem jest sposób jego opracowania i wdrożenia w praktyce. Dlatego zaangażowanie pracowników na początkowych etapach projektowania narzędzi cyfrowych ma ogromne znaczenie dla pomyślnej integracji cyfryzacji w miejscach pracy.

W odniesieniu do pięciu priorytetowych obszarów kampanii, obecnie skupiających się na pracy na platformach cyfrowych, Cockburn szczegółowo opisał, w jaki sposób praca na platformach, np. praca dla niezależnych strzelców online, zyskuje na popularności ze względu na jej rosnącą powszechność. Co więcej, automatyzacja zadań budzi obawy o ergonomię i czynnik ludzki, a telepraca i praca zdalna, przyspieszona przez pandemię, wymaga skutecznych strategii zarządzania. Podkreśla znaczenie przestrzegania zasad bezpieczeństwa, szczególnie w zakresie

wykorzystania sztucznej inteligencji w zarządzaniu siłą roboczą, a także poszukiwania inteligentnych podejść cyfrowych, takich jak przenośne monitory i wirtualna rzeczywistość.

Wywiad dotyczył też pozytywnego przywództwa w zakresie bezpieczeństwa, podkreślając jego transformacyjny wpływ na kulturę bezpieczeństwa w organizacji. W tym przypadku Cockburn podkreślił potrzebę priorytetowego traktowania bezpieczeństwa przez liderów nie tylko jako obowiązku regulacyjnego, ale jako podstawowej wartości zakorzenionej w etosie firmy. Dlatego EU-OSHA opowiada się za bezpieczeństwem i zdrowiem na wszystkich poziomach, od kadry kierowniczej najwyższego szczebla po pracowników pierwszej linii i opowiada się za tworzeniem przez organizacje biznesu środowisk, w których pracownicy czują się upoważnieni do wypowiedzenia się i przyczyniania się do tworzenia bezpieczniejszego i zdrowszego miejsca pracy.

Na stronie internetowej EU-OSHA – studia przypadków pracy cyfrowej

- Drony kontrolujące miejsca pracy operatora infrastruktury gazowej (ID16)
- Zagrożenia dla bezpieczeństwa i higieny pracy związane z programowaniem na odległość organizowanymi za pośrednictwem cyfrowych platform pracy
- Zagrożenia dla bezpieczeństwa i higieny pracy związane z dostawą paczek organizowaną za pośrednictwem cyfrowych platform pracy
- Zagrożenia dla bezpieczeństwa i higieny pracy związane z przeglądaniem treści online świadczonych za pośrednictwem cyfrowych platform pracy
- Zagrożenia dla bezpieczeństwa i higieny pracy związane z pracą ręczną udostępniane za pośrednictwem cyfrowych platform pracy
- Hiszpania: ustawa o „pasażerach”, nowe regulacje dotyczące pracy na platformach cyfrowych
- Działania inspekcji pracy i zabezpieczenia społecznego na rzecz poprawy bezpieczeństwa i higieny pracy przy pracy na platformach cyfrowych
- Wnioski z francuskich ram legislacyjnych dotyczących działania platform cyfrowych

- Krajowa i lokalna odpowiedź na wyzwania gospodarki platform cyfrowych we Włoszech.

Za: EU-OSHA, Bezpieczna i zdrowa praca w epoce cyfrowej 2023-2025, https://healthy-workplaces.osha.europa.eu/en/tools-and-publications/case-studies?f%5B0%5D=priorities_area%3A1708&f%5B1%5D=priorities_area%3A1711&page=0 dostęp: 16. 03. 2024 r.

EU-OSHA o bezpieczeństwie pracy za pośrednictwem platform internetowych pracowników służby zdrowia i opieki społecznej

W sektorze opieki zdrowotnej i społecznej zatrudnionych jest około 10% ogółu pracowników wielu państwach członkowskich UE. Cyfryzacja i praca za pośrednictwem platform cyfrowych przekształciły go a w rezultacie stworzyły nowe zagrożenia i możliwości w zakresie BHP związane z fizycznym i psychospołecznym dobrostanem pracowników.

W najnowszej publikacji EU-OSHA opisano istotne czynniki, które powinny się znaleźć w centrum uwagi decydentów politycznych, w tym różnorodność siły roboczej, przewagę kobiet (80%) oraz różnorodne formy zatrudnienia w tym sektorze.

Razem z EU-OSHA redakcja „Informatora...” zaprasza do zapoznania się z ustaleniami i zaleceniami zawartymi w dokumencie do dyskusji pt. „Praca za pośrednictwem platform internetowych w sektorze opieki zdrowotnej i społecznej: wpływ na bezpieczeństwo i higienę pracy”.

Za: https://osha.europa.eu/pl/highlights/impact-digital-platform-work-health-and-social-care-workers?pk_campaign=oshmail_2024_03 dostęp 16. 03. 2024 r.

AI uderzy w pracowników o średnich kompetencjach

Z badania „AI Anxiety in Business” przeprowadzonego przez EY, światowego lidera profesjonalnych usług audytorskich, doradztwa podatkowego, biznesowego, strategicznego i transakcyjnego wynika, że 75% ankietowanych obawia się, iż z powodu sztucznej inteligencji niektóre zawody staną się przestarzałe. Ponad dwie trzecie (71%) - obawia się tej technologii, zaś prawie dwie trzecie (65%) martwi się, że zabierze im ona pracę. 72% pracowników uważa, że będzie otrzymywać mniejsze wynagrodzenie, a 67% – że straci szansę na awans z powodu braku wiedzy na temat korzystania z AI. Prawie połowa respondentów (48%) jest bardziej zaniepokojona sztuczną inteligencją niż rok temu, a z tej grupy 41% uważa, że rozwija się ona zbyt szybko.

Niepokoje ludzi rosną m.in. dlatego, że otrzymują za mało wskazówek od liderów w zakresie odpowiedzialnego korzystania ze sztucznej inteligencji.

Jednak jednocześnie badani dostrzegają pozytywne aspekty korzystania z AI: aż 90% z nich stosuje na co dzień przynajmniej jedno z jej zastosowań. Najpopularniejszym narzędziem jest generatywna sztuczna inteligencja (54%), następnie chatboty (45%) i wirtualni asystenci (44%). Według tej grupy ankietowanych dzięki wdrażaniu najnowszych technologii będą oni bardziej wydajni (82%) i bardziej produktywni (81%).

Za: https://www.pulshr.pl/zarzadzanie/nadciaga-rewolucja-inna-niz-poprzednie-ucierpia-pracownicy-o-srednich-kompetencjach,102589.html?utm_source=newsletter&utm_medium=email&utm_campaign=pulshr.pl10-01-2024

Cyfryzacja a praca w gospodarkach społeczeństw rozwijających – nowe badania MOP

Wprawdzie wielu uważa technologie za kluczowy element współczesnych wyzwań rozwojowych, jednak nowe badania wskazują na jej ograniczenia w promowaniu rozwoju i transformacji strukturalnej.

Jak podają z Genewy ILO News – nowa „publikacja na temat ekspansji cyfrowej działalności gospodarczej w gospodarkach rozwijających się, opublikowana przez Międzynarodową Organizację Pracy (MOP), bada, jakie znaczenie ma cyfryzacja dla transformacji strukturalnej i produkcyjnej krajów globalnego Południa.

Artykuł Sarah Cook i Umy Rani Praca platform w gospodarkach rozwijających się: czy cyfryzacja może napędzać transformację strukturalną? skupia się przede wszystkim na pracy podejmowanej za pośrednictwem cyfrowych platform pracy – rolach takich jak kurierzy, kierowcy i pracownicy opieki – oraz zadaniach realizowanych na platformach internetowych, w tym usługach profesjonalnych, takich jak programowanie. Autorki badają wpływ cyfryzacji i to, w jaki sposób może ona przyczynić się do ludzkiego, włączającego i zrównoważonego rozwoju, widzianego przez pryzmat pracowników i warunków ich pracy oraz czerpiąc z doświadczeń pracowników z globalnego Południa. (...) kluczem argumentem zawartym w artykule jest to, że choć technologie cyfrowe zmieniają organizację i warunki pracy, w tym w gospodarkach o niskich i niższych średnich dochodach, niewiele jest dowodów na to, czy, w jaki sposób i w jakich okolicznościach zmiany te mogą spowodować rozwój i transformację strukturalną.

W oparciu o syntezę istniejących badań, dowodów i debat artykuł pokazuje, że pracownicy sektora nieformalnego czują się coraz bardziej niepewni swojej pracy. Ponadto w miarę postępu cyfryzacji nawet dobrze wykształceni i wykwalifikowani pracownicy stają w obliczu niepewnych warunków pracy, zarówno pod względem treści pracy, jak i warunków, w jakich pracują, co tworzy potężną siłę roboczą cyfrową, zwłaszcza w krajach rozwijających się. Co więcej, te nowe możliwości nie wnoszą znaczącego wkładu w lokalną gospodarkę ani nie ułatwiają produktywnej transformacji strukturalnej.

(...) badanie pokazuje również, że penetracja cyfrowa w krajach rozwijających się często odbywa się w kontekście stosunkowo słabych zdolności państwowych i instytucjonalnych, ograniczonych zasobów fiskalnych, nadmiernego poziomu nierówności oraz braku lub niepełnego zatrudnienia, niekorzystnych warunków integracji globalnego łańcucha dostaw, oraz rosnącej finansjalizacji działalności gospodarczej.

Autorki twierdzą, że ten kontekst rodzi istotne pytania o to, czy cyfryzacja może pomóc krajom rozwijającym się nadrobić zaległości i osiągnąć dobrobyt gospodarczy i rozwój w taki sam sposób, w jaki to osiągnęły kraje rozwinięte dzięki industrializacji. Rzeczywiście coraz więcej dowodów wskazuje, że trajektorie rozwoju nie są napędzane głównie zmianami technologicznymi, ale że działają inne siły społeczne, gospodarcze i instytucjonalne.

Podsumowując (...) wskazują na kluczowe

działania polityczne, które byłyby potrzebne, aby skierować cyfrową transformację gospodarczą w kierunku zrównoważonego, sprawiedliwego i włączającego rozwoju. Należą do nich regulacja przedsiębiorstw, ochrona socjalna, uzwiązkowienie i przejrzystość danych. Rozważają także możliwości wykorzystania technologii cyfrowych do rozwiązywania kwestii związanych z prawami pracowniczymi, dostępem do świadczeń i warunkami pracy oraz apelują o dalsze badania w celu lepszego zrozumienia tych możliwości.

„Ponowne przemyślenie powiązań między umiejętnościami, produktywnością i płacami, w tym zrozumienie, jak produktywnie wykorzystać wykształconą lub wykwalifikowaną siłę roboczą, będzie miało kluczowe znaczenie” – stwierdzają autorzy artykułu – „nie tylko dla zaangażowanych pracowników, ale także dla stworzenia środowiska, w którym uczenie się oraz przyjęcie i rozpowszechnianie technologii może ogólnie zwiększyć produktywność gospodarczą”.

Współautorki artykułu Uma Rani i Sarah Cook są w MOP z Południowego Centrum Badań nad w Johannesburgu i Uniwersytecie Nottingham Ningbo w Chinach.

Za: https://www.ilo.org/global/about-the-ilo/newsroom/news/WCMS_914725/lang--en/index.htm Dostęp: 05. 03. 2024 r.

**Światowy Dzień Bezpieczeństwa i Zdrowia
w Pracy 2024**
pod hasłem
„Wpływ zmian klimatycznych
na bezpieczeństwo i higienę pracy”

Jak co roku 28 kwietnia Międzynarodowa Organizacja Pracy obchodzi Światowy Dzień Bezpieczeństwa i Zdrowia w Pracy.

W tym roku tematem przewodnim będzie badanie wpływu zmian klimatycznych na bezpieczeństwo i higienę pracy.

Zmieniające się warunki pogodowe zauważalnie wpływają na świat pracy, szczególnie na bezpieczeństwo i zdrowie pracowników.

Przykłady zaostrzonego przez zmianę klimatu ryzyka zawodowego obejmują stres cieplny, promieniowanie UV, zanieczyszczenie powietrza, poważne awarie przemysłowe, ekstremalne zjawiska pogodowe, wzrost liczby chorób przenoszonych przez migracje i zwiększone narażenie na chemikalia.

Na tegoroczny Światowy Dzień... MOP przygotuje kilka materiałów, w tym raport, materiały promocyjne, a także globalne wydarzenie z udziałem ekspertów i gościnnych prelegentów z rządów, pracodawców i pracowników, aby omówić, w jaki sposób chronić pracowników i reagować na to globalne wyzwanie (dokładne dane dopiero mają być ogłoszone).

Zebrał: ABe, opracował: eRA

KONFERENCJE, SYMPOZJA, SZKOLENIA

Innowacje kształtują naszą przyszłość

EXPC Katowice S.A.

Konferencja

Przemysł 5.0 - Wyzwanie transformacyjne sektora przemysłowego

4-6 września 2024
Katowice

Konferencja odbędzie się na wydziale rękodzielniczym z Międzynarodowymi Targami EXPO KATOWICE i EcoDom - w ramach „Przemysłu Spotkan”.

przemysl-50.pl

Agenda

4 września 2024 – Przemysł 5.0

- 1 Gdzie jesteśmy? Przemysł 5.0 – zaawansowanie procesów cyfryzacji w polskiej i światowej gospodarce
- 2 Robotyzacja, AI, Big data w produkcji i usługach – wdrożenia w praktyce – case studies z Polski, Europy i świata
- 3 Kompetencje w erze Przemysłu 5.0
- 4 Nowe technologie jako narzędzie wprowadzenia Europejskiego Zielonego Ładu

5 września 2024 – Cyfryzacja 5.0

- 1 Przemysłowy Internet Rzeczy
- 2 Cloud Computing – cyberbezpieczeństwo w infrastrukturach przemysłowych
- 3 Smart City – perspektywa rozwoju miast przyszłości
- 4 Digital wellbeing – jak radzić sobie ze stresem cyfrowym w przemysłowym świecie?

6 września 2024 – Biznes 5.0

- 1 Oczekiwania klientów 5.0 – czy jakość produktów nadal jest ważna?
- 2 Innowacje oparte o współpracę
- 3 Wręczenie nagród w Konkursie „Innowacje w Przemysle EXPO KATOWICE” – konkurs dla uczniów i studentów
- 4 Nowe modele działalności firm w Przemysle 5.0

CIOP-PIB

(wybrane przykłady)

- Bezpłatne szkolenie „Prawidłowa ochrona układu oddechowego przed zagrożeniami inhalacyjnymi występującymi w środowisku pracy” 08.04.2024 r., godzina 10.00, Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy Zakład Ochron Osobistych, ul. Wierzbowa 48, 90-133 Łódź, sala 1.07, PARTER

Program szkolenia

10:00 – 11:00 – Wymagania normatywne dla sprzętu ochrony układu oddechowego

11:00 – 12:00 – Rodzaje sprzętu ochrony układu oddechowego i jego klasyfikacja

12:00 – 13:00 – Dobór sprzętu ochrony układu oddechowego do zagrożeń inhalacyjnych

13:00 – 13.30 – Przerwa na lunch

13:30 – 14:30 – Prawidłowe użytkowanie sprzętu zwiększające skuteczność ochrony układu oddechowego pracownika

14.30 – 15:00 – Indywidualne dopasowanie części twarzowej do wymiarów twarzy – pokaz z wykorzystaniem licznika cząstek PortaCount

Prowadzący: dr hab. inż. Agnieszka Brochocka, inż. Oliwia Owczarek, mgr Krzysztof Makowski, mgr inż. Aleksandra Nowak, inż. Mateusz Wojtkiewicz

Link do rejestracji: <https://forms.gle/KR9oJeP1jytyGy38>

UDT

(wybrane przykłady)

Urząd Dozoru Technicznego w 2024 r. organizuje

Dni Bezpieczeństwa Technicznego na temat:

- „Bezpieczna eksploatacja urządzeń technicznych” (w większości Oddziałów – stacjonarnie: 8 kwietnia Gliwice, 12 kwietnia Koszalin, 16 maja Gorzów Wielkopolski, 19 września Kraków, 26 września Lublin i Tarnów, 3 października Kielce, 10 października Szczecin, 11 października Łódź, 18 października Radom, 14 listopada Rzeszów, 20 listopada Zielona Góra, 26 listopada Olsztyn;

online: 18 kwietnia Warszawa - Białystok – Siedlce, 20 czerwca Wrocław, 13 września Gdańsk)

- „Nowoczesne metody i techniki badań nieniszczących w inspekcji urządzeń technicznych” (17 września, Poznań – Dział Badań Laboratoryjnych, stacjonarnie)

- „Badania laboratoryjne” (25 września, Oddział w Płocku, stacjonarnie) oraz „Urządzenia polegające dozorowi technicznemu” (15 listopada Oddział w Gliwicach, stacjonarnie).

Formularze zgłoszeniowe na <https://www.udt.gov.pl/dni-bezpieczenstwa-technicznego/dni-bezpieczenstwa-technicznego-2019>

SEKA S.A.

(wybrane przykłady)

- Szkolenie okresowe bhp dla pracowników zatrudnionych na stanowiskach robotniczych z uwzględnieniem prac szczególnie niebezpiecznych, 03.04.2024, Rzeszów, ul. Partyzantów 1a; 04. 04. 2024, Katowice, ul. Dąbrówki 16 A i Szczecin, ul. Żubrów 3 (parter)

- Szkolenie okresowe bhp dla pracowników zatrudnionych na stanowiskach robotniczych z uwzględnieniem prac szczególnie niebezpiecznych, 03 i 10.04.2024, Rzeszów, ul. Partyzantów 1a

- Kurs spawania blach i rur metodą MAG, Kurs spawania blach i rur metodą MMA, Kurs spawania blach i rur metodą TIG 08.04.2024 - 26.04.2024, Warszawa, ul. Zabraniecka 80

- Szkolenie okresowe bhp dla pracowników administracyjno-biurowych, 09.04.2024, Lublin, ul. Wolska 11

- Szkolenie bhp dla społecznych inspektorów pracy, 04. 04. 2024, szkolenie zdalne - Sala on-line; 09 i 10. 04. 2024, Białystok, ul. św. Rocha 5 lok. 208 (Zielona Kamienica); 11 i 16 04. 2024, Katowice, ul. Dąbrówki 16 A i Szczecin, ul. Żubrów 3 (parter)

- Pierwsza pomoc w sytuacjach zagrożenia, 12. 04. 2024, szkolenie zdalne/wideokonferencja

- Szkolenie okresowe bhp dla pracowników służby bezpieczeństwa i higieny pracy i osób wykonujących zadania tej służby, 09. 04. 2024, szkolenie zdalne/wideokonferencja; 12 i 19.04. 2024, Lublin, ul. Wolska 11; 16.04.2024, Katowice, ul. Dąbrówki 16 A

- Przygotowanie dydaktyczne dla inspektorów BHP, 12 i 19. 04. 2024, szkolenie zdalne/wideokonferencja

- Szkolenie dla osób serwisujących samochody elektryczne i hybrydowe zakończone zdobyciem uprawnień elektrycznych do 1kv, 16.04. 2024, szkolenie zdalne/wideokonferencja

- Szkolenie okresowe dla pracodawców i innych osób kierujących pracownikami, 16. 04. 2024, Kraków, ul. Przybyszewskiego 56, budynek PASCAL ; 17. 04. 2024, Lublin, ul. Wolska 11 i Opole, ul. Ozimska 48 lok. 15; 18.04.2024, Bielsko-Biała, kontakt: Renata.Kus@seka.pl, tel. 33 3001000

- Szkolenie okresowe dla pracowników inżyniersko-technicznych, 18. 04. 2024, Bielsko-Biała, kontakt: Renata.Kus@seka.pl, tel. 33 3001000

Więcej: <https://www.seka.pl/wyszukiwarka/> dostęp: 17. 03. 2024 r.

**ICOH 2024 – 34. Międzynarodowy
Kongres Higieny Pracy
28.04.2024-03.05.2024**

**w zakresie zdrowego miejsca pracy
21.05.2024**

Pałac Kongresowy, Marakesz, Maroko, organizator:
ICOH – Międzynarodowa Komisja ds. Higieny Pracy.
Opis

EU-OSHA weźmie udział w ICOH 2024 – 34-tym międzynarodowym kongresie na temat higieny pracy ze stoiskiem informacyjnym. Weźmie w nim udział około 1500 delegatów. Uczestnikami kongresu będą członkowie ICOH, m.in. FIOH, KOSHA, Inail, NIOSH, stowarzyszenia zawodowe medycyny pracy oraz osoby fizyczne, takie jak lekarze medycyny pracy, pielęgniarki zawodowe, higienistki pracy, inżynierowie bezpieczeństwa, psycholodzy, ergonomiści, fizjoterapeuci i epidemiolodzy.

Głównym celem stoiska informacyjnego jest podniesienie świadomości na temat wpływu nowych technologii cyfrowych na pracę i miejsca pracy oraz wyzwań a także szans w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy, jakie niosą ze sobą te technologie, zaprezentowanie kampanii „Bezpieczna i zdrowa praca w epoce cyfrowej” oraz inne projekty Agencji.

Równolegle do stoiska wystawowego - EU-OSHA uczestniczy w kilku sympozjach i innych działaniach o różnym stopniu zaangażowania, takich jak:

- EU-OSHA zorganizuje symposium zatytułowane: „Stan BHP w Europie: rozwój, strategie i narzędzia skutecznego zarządzania BHP” w poniedziałek 29 kwietnia oraz specjalną sesję na temat „Badanie narażenia pracowników na czynniki ryzyka raka – dyskusja na temat ustaleń” w czwartek 2 maja.

- We wtorek, 30 kwietnia, dyrektor wykonawczy EU-OSHA weźmie udział w Globalnym Forum Politycznym, któremu przewodniczy Prezydent ICOH.

- EU-OSHA weźmie udział w specjalnej sesji na temat „Nordyckiej i globalnej współpracy na rzecz wpływu na BHP” zorganizowanej przez Norweski Urząd Inspekcji Pracy w poniedziałek 29 kwietnia.

- EU-OSHA będzie także uczestniczyć w sympozjach i sesjach specjalnych (np. „Przyszłość pracy: pojawiające się zagrożenia i możliwości dla zdrowia i dobrego samopoczucia”, „Zdrowie kobiet i praca” oraz „Zarządzanie wynikami w zakresie BHP”) i skorzysta z okazji, aby spotykać się z różnymi zainteresowanymi stronami.

Ponto de Lima, Portugalia, organizator: EU-OSHA i ZF Friedrichshafen AG.

Inicjatywa Oficjalnej Wymiany Dobrych Praktyk Partnerów Kampanii jest inicjatywą prawdziwie oddolną, zainspirowaną chęcią partnerów kampanii do coraz bliższej współpracy w celu osiągnięcia lepszego bezpieczeństwa i zdrowia w swoich organizacjach.

Agencja bardzo pragnie wesprzeć tę inicjatywę, postrzegając ją jako szansę na zapewnienie trwałości swoich kampanii na rzecz zdrowego miejsca pracy i wprowadzenie rzeczywistych zmian na poziomie miejsca pracy.

Od 2013 r. co dwa lata EU-OSHA i jej oficjalni partnerzy kampanii organizują wspólnie wydarzenie i ceremonię wymiany dobrych praktyk w ramach Kampanii na rzecz Zdrowego Miejsca Pracy w celu wymiany dobrych praktyk w zakresie BHP i omówienia kluczowych wskaźników wydajności, które mogą pomóc w promowaniu lepszych praktyk w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy. Co więcej, co roku szczególnie zaangażowani partnerzy kampanii organizują w swoich lokalach wydarzenia związane z wymianą dobrych praktyk i zapraszają pozostałych partnerów kampanii do przyścia i omówienia swoich doświadczeń.

Tym razem spotkamy się w zakładzie dostawcy motoryzacyjnego ZF w Ponte de Lima w Portugalii.

**Nowe kursy bezpieczeństwa i higieny
pracy online i stacjonarne oferowane przez
NIVA**

Nordycki Instytut Zaawansowanego Szkolenia w zakresie Higieny Pracy (NIVA) poszerzył swoją ofertę szkoleniową o dwa nowe kursy na drugi kwartał 2024 r.: „Wiodące zróżnicowane i włączające miejsca pracy”, będzie dostępny online w dniach 28–30 maja 2024 r.; Seminarium „Neuronaukowe podejście do dobrego samopoczucia w pracy nauczycieli i edukatorów” - w dniach 10–12 czerwca 2024 r. Kurs będzie prowadzony na miejscu w Helsinkach w Finlandii.

NIVA oferuje swoje kursy, seminaria internetowe i konferencje związane z BHP badaczom, praktykom i specjalistom w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy (BHP) z całego świata.

Żeby się zarejestrować i przeczytać więcej o tych i innych kursach, wejdź na

niva.org/courses

Seminarium wymiany dobrych praktyk

13. Międzynarodowa Konferencja Naukowa IOHA 09.06.2024 - 13.06.2024

Dublin, Irlandia, organizator: Międzynarodowe Stowarzyszenie Higieny Pracy

Tytuł konferencji brzmi: „Ochrona pracowników przed zagrożeniami dla zdrowia: postęp w zmieniającym się świecie”. Konferencja ma na celu promowanie higieny pracy i ochrony zdrowia

pracowników poprzez minimalizację narażenia pracowników na czynniki niebezpieczne na całym świecie poprzez sesje plenarne, wykłady programowe, równoległe rozmowy, warsztaty i prezentacje plakatów, a także możliwości nawiązywania kontaktów i funkcje społeczne.

EU-OSHA przedstawi streszczenie wyników badania narażenia pracowników (WES) dotyczącego czynników ryzyka raka w Europie.

ABeieRA

DO SŁOWNIKA BIOGRAFICZNEGO ZASŁUŻONYCH DLA OCHRONY CZŁOWIEKA W ŚRODOWISKU PRACY

Dr inż. Czesław Kowalczyk
Moja droga do Stowarzyszenia Ochrony Pracy

Do współpracy i działania w Stowarzyszeniu Ochrony Pracy zostałem zaproszony przez zastępcę Głównego Inspektora Pracy PIP mgr. Ryszarda Celedę, który był przewodniczącym a ja pełniłem wówczas funkcję Okręgowego Inspektora Pracy w Łodzi. Tak to się zaczęło, że posiadałem dużą wiedzę w zakresie ochrony pracy i byłem zapraszany na różne spotkania organizowane przez organizacje związków zawodowych i społecznej inspekcji pracy.

Nie ukrywam, że byłem zapraszany również przez Uniwersytet Łódzki (Katedra Prawa Pracy) na coroczne podsumowanie skali naruszeń prawa pracy przez zakłady pracy, w którym brali udział profesorowie wraz asystentami. Tematyka prawa pracy była przedmiotem prac dyplomowych wśród studentów. Byłem świadkiem burzliwych dyskusji, co należy zmienić w przepisach i poziomie kształcenia, aby była widoczna poprawa.

Podobne miałem kontakty z Politechniką Łódzką - Wydział Organizacji i Marketingu organizując konferencje naukowe, których tematem była ochrona pracy pracowników niepełnosprawnych. W wyniku tych konferencji powstało wiele projektów

technicznych dotyczących organizacji stanowiska pracy dla osób niepełnosprawnych. W tym czasie w Okręgu Łódzkim było zarejestrowanych kilkadziesiąt spółdzielni pracy zatrudniających osoby niepełnosprawne.

Kierowałem Stowarzyszeniem w Oddziale Łódź od 2011 r. do 14. 09. 2023 r. W tym okresie była przedłużona kadencja spowodowana pandemią (obowiązywał zakaz spotkań wydany przez władze rządowe). Miałem świadomość, że członkami stowarzyszenia były przede wszystkim osoby zatrudnione na stanowiskach inspektorów bhpw zakładach pracy więc zagrożenia występujące na stanowiskach nie były im obce. Ale w tym czasie nastąpiło wiele zmian w przepisach i obowiązkach pracodawców o których nie zawsze był informowany nadzór i pracownicy a więc zagrożenia zawodowe nie były likwidowane. Aby zwiększyć świadomość zagrożeń u członków organizowałem okresowe spotkania na terenie działania pracodawców z deklaracją bliższej współpracy (Targi SAWO, Nadleśnictwo Państwowe k/Sulejowa, Pokaz środków ochrony indywidualnej przy pracy na wysokości, Stacja gazu ziemnego skroplonego (LNG) itd.) Spotkania kończyły się dyskusją i wnioskami. Doszedłem do wniosku aby członkowie SOP aktywnie działali muszą sami być przekonani o istocie zagrożeń zawodowych na stanowisku pracy i aktywnie je likwidować. Dobrym przekazem dotyczącym zagrożeń są filmy i pokazy na ekranie.

Organizowałem co roku spotkanie z Okręgowym Inspektorem Pracy w Łodzi, których tematem były wyniki kontroli w zakresie zagrożeń zawodowych połączone z dyskusją członków stowarzyszenia (przerwa w okresie pandemii).

W 2016 r.za wybitne zasługi w dziedzinie prewencji zagrożeń zawodowych, nadzoru i kontroli przestrzegania prawa pracy na wniosek Zarządu

Głównego SOP otrzymałem nagrodę Państwowej Inspekcji Pracy im. Haliny Krahelskiej. Muszę podkreślić, że była to dla mnie ogromna satysfakcja z uwagi na to, że nie byłem już pracownikiem Państwowej Inspekcji Pracy (emerytura) i byłem pierwszym z pracowników PIP, który tę nagrodę otrzymał.

Refleksje na temat inicjatyw Oddziału w Łodzi - do przemyślenia i do dyskusji nowej kadencji.

Uważam, że w chwili obecnej po wielu próbach znalezienia zakresu merytorycznego wraz ze źródłami finansowania, które pozwalały by wykorzystać potencjał Stowarzyszenia, kluczową kwestią dla jej egzystencji staje sprawa finansowania organizacji związanej z ochroną pracy.

W okresie swoich kadencji próbowałem nawiązać kontakt z wieloma instytucjami państwowymi na terenie działania Oddziału i otrzymywałem odpowiedź, że w swoim budżecie nie posiadają takich środków na wsparcie, ale ich centrale mogą posiadać.

Uważam, że Zarząd Główny SOP powinien nawiązać kontakt z ZUS (dzięki działaniu SOP zmalała liczba wypadków i chorób zawodowych i wysokości odszkodowań utraty zdrowia), Kancelarią Sejmu, która finansuje PIP a także Radą Ochrony Pracy. Sądzę, że taka inicjatywa powinna wyjść od ZG SOP biorąc pod uwagę wysoki walor użyteczności publicznej Stowarzyszenia.

Czesław Kowalczyk

Od redakcji

Pan Czesław Kowalczyk uczył się i zawsze pracował w Łodzi. W 1965 r. po ukończeniu Studium Nauczycielskiego, podjął pracę w szkole zawodowej przy ZDZ w Łodzi. Jednocześnie studiował wieczorowo na Wydziale Mechanicznym miejscowej politechniki, tytuł inżyniera uzyskał w roku 1972.

Rok później na zlecenie Instytutu Kształcenia Zawodowego opracował program nauczania przedmiotów zawodowych w zakresie technologii budowy maszyn. Program ten został wyróżniony i wprowadzony jako obowiązkowy dla szkół zawodowych o profilu mechanicznym.

W 1974 r. ukończył naukę w Ośrodku Szkolenia PIP we Wrocławiu. Od tego czasu – był inspektorem pracy, najpierw związkowej (branżowy inspektorat drogowców – E. Kołodziejczyk, s. 244), następnie Państwowej Inspekcji Pracy.

W drugiej połowie lat 80-tych ubiegłego wieku prowadził zajęcia i pełnił „funkcje społeczne w Towarzystwie Wolnej Wszechnicy Polskiej, łódzkim Oddziale NOT”. Był „tam m.in. rzeczoznawcą ds. bhp i ergonomii.

Współorganizował konferencje i seminaria z zakresu ergonomii w Politechnice Łódzkiej, a z zakresu prawa pracy w Uniwersytecie Łódzkim oraz konferencje naukowe poświęcone ergonomii dla niepełnosprawnych.

Zwłaszcza te ostatnie owocowały „ciekawymi opracowaniami, np. stanowisk komputerowych dla osób niewidomych. Jest autorem książki, kilkunastu artykułów w czasopismach fachowych. Zwykle dotyczyły one oceny stanu bhp w zakładach, czyli tematu zbliżonego do tytułu jego rozprawy doktorskiej.

Jako dojeżdżający wykładowca we wrocławskim OSPIP stosował oryginalne metody pracy, żywo zapadające w pamięć słuchaczy, ponieważ zajmował się „metodyką pracy inspektora, którą można (...) przekazywać w różny – zwykle nudny – sposób. Tymczasem Czesław często odwołuje się do psychodramy i z upodobaniem stosuje ją, zwłaszcza na egzaminach. Oto wchodzącemu do sali kandydatowi proponuje konwencję - pan jest inspektorem, a ja pracodawcą, zgoda? I po chwili innym tonem: panie inspektorze, tu jest dwieście złotych na śniadanie. Później nie musi się pan pojawiać. - Albo w innej wersji - twardszej: co, jeszcze jeden urzędas? A wyp... mi, bo psami poszczuję - wciela się w rolę dzikiego kapitalisty. Pierwsi słuchacze zwykle baranieli, teraz „giełda” upowszechniała informacje na temat oryginalnych metod dydaktycznych Kowalczyka. (Kto jest kim. Czesław Kowalczyk, „Atest 8/1999”).

Od 1991 r. – Okręgowy Inspektor Pracy w Łodzi (E. Kołodziejczyk – s. 297, Kto jest kim. Czesław Kowalczyk, „Atest 8/1999”). W 1998 r. jego Okręg „był gospodarzem międzynarodowej „sesji tekstylnej” zorganizowanej przez Międzynarodowe Stowarzyszenie Inspekcji Pracy”.

W 1999 r. obronił pracę doktorską na temat „Metoda oceny bezpieczeństwa pracy w zakładach produkcyjnych”. W grudniu tego roku otrzymał od Głównego Inspektora Pracy nagrodę specjalną, a 28 stycznia 2000 r. – został odwołany ze stanowiska Okręgowego Inspektora Pracy (E. Kołodziejczyk – s. 331).

Za działalność zawodową i społeczną został wyróżniony dziesięcioma odznaczeniami państwowymi, głównie regionalnymi i z zakresu ochrony pracy.” (Kto jest kim. Czesław Kowalczyk, „Atest 8/1999”).

oprac.: RoAd

NOWE LUB (Z)NOWELIZOWANE PRZEPISY Z DZIEDZINY OCHRONY PRACY

- tekst jednolity (dalej: t.j.) Dz.U. 2023 poz. 2780
Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 7 grudnia 2023 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa. Obowiązuje od dnia: 2023-12-27
- t.j. Dz.U. 2024 poz. 17
Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 7 grudnia 2023 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy - Kodeks karny. Obowiązuje od dnia: 2024-01-04
- Dz.U. 2023 poz. 2159
Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 12 września 2023 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy czyszczeniu powierzchni, malowaniu natryskowym, napyłaniu i natryskiwaniu cieplnym. Obowiązuje od dnia: 2024-01-10
- t.j. Dz.U. 2024 poz. 44
Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 7 grudnia 2023 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. Obowiązuje od dnia: 2024-01-12
- t.j. Dz.U. 2024 poz. 54
Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 7 grudnia 2023 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy - Prawo ochrony środowiska. Obowiązuje od dnia: 2024-01-16
- t.j. Dz.U. 2024 poz. 90
Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 16 stycznia 2024 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników. Obowiązuje od dnia: 2024-01-25
- t.j. Dz.U. 2024 poz. 97
Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 24 stycznia 2024 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o Państwowej Inspekcji Pracy. Obowiązuje od dnia: 2024-01-26
- t.j. Dz.U. 2024 poz. 145
Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 16 stycznia 2024 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o Policji. Obowiązuje od dnia: 2024-02-06
- t.j. Dz.U. 2024 poz. 156
Obwieszczenie Ministra Zdrowia z dnia 25 stycznia 2024 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy. Obowiązuje od dnia: 2024-02-08
- t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 220
Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 9 lutego 2024 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o czasie pracy kierowców. Obowiązuje od dnia: 2024-02-23
- t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 248
Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 24 stycznia 2024 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o obronie Ojczyzny. Obowiązuje od dnia: 2024-03-08
- t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 236
Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 9 lutego 2024 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy - Prawo przedsiębiorców. Obowiązuje od dnia: 2024-03-10
- t.j. Dz.U. 2024 poz. 275
Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 20 lutego 2024 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o ochronie przeciwpożarowej. Obowiązuje od dnia: 2024-03-29

WSPOMINAMY

WŁODZIMIERZ WŁODARCZYK zatrudniona była we włókiennictwie a ojciec Kazimierz „Włodek urodził się 9 maja 1934 we wsi Pożdżenice. Matka Bolesława z Kosików przez wiele lat był piekarzem. Kiedy ma 5 lat – w 1939 roku – rodzina przenosi się do Zelowa, małego miasta oddalonego 50

od stolicy regionu, Łodzi.

W Zelowie spędza dalsze chłopięce lata, okres okupacji hitlerowskiej, a po wyzwoleniu czas szkoły podstawowej. Okres jego życia w Zelowie to kontakt z Czechami, którzy tam mieszkają od początku XIX wieku, osadnikami wyznawców Jana Husa na terenach polskich. To także zetknięcie się z takimi wyznaniem jak: ewangelicko-reformowane, ewangelicko-augsburskie, chrześcijan baptystów, świadków Jehowy. Ta różnorodność miała swój wpływ na późniejsze ukształtowanie się niektórych cech charakteru i poglądów, w szczególności tolerancji i zdolności do empatii. Cechy te ugruntowały się w nim w okresie pobytu w Pabianicach (czas szkoły średniej) i Łodzi (studia wyższe). Miał wówczas kolegów pochodzenia czeskiego, niemieckiego, żydowskiego. W Domu Studenckim jakiś czas mieszkał obok Koreańczyków, a w grupie studenckiej miał kilkuletni kontakt z Albańczykiem.

Powracając do chronologii jego życia. Ponad 5-letnia okupacja to trudny czas dla jego rodziny, bowiem Zelów, jak większa część ziemi łódzkiej, został wcielony do III Rzeszy. Rodzina Włodarczyków została wysiedlona z zajmowanych mieszkań a z dobytku domowego pozwolono zabrać tylko tyle, ile można było zapakować do osobistych tobołków. Ojca wywieziono na roboty przymusowe, z których powrócił po wyzwoleniu, wiosną 1945 roku. Matce z synem i babcią udało się pozostać w Zelowie w innym, wynajętym mieszkaniu. Jego matka była dobrą i mądrą kobietą. Bardzo ją kochał. Dzięki jej pracowitości i zaradności przetrwali okupację. Urodzony w tym czasie jego brat Tadeusz zmarł niestety jako maleńkie dziecko.

W 1945 roku Włodek poszedł do I-szej klasy szkoły powszechnej mając nie 7 lecz 11 lat. W czasie okupacji na terenie tzw. Wartenlandu szkoły dla Polaków zostały zamknięte. Przez kolejne wakacje „nadganiał” zapóźnione klasy. Po ukończeniu szkoły z dobrymi wynikami, za radą wychowawcy i zgodą matki, pojechał do Pabianic, do Szkoły Ogólnokształcącej im. Jędrzeja Śniadeckiego. Pierwszy rok przebywał w bursie dla uczniów, potem na prywatnej stacji. Po zdaniu matury w 1953 roku rozpoczął studia na Wydziale Chemicznym Politechniki Łódzkiej. Jak opowiadał – studiował jeszcze na innym, drugim fakultecie. Ten drugi „fakultet życiowy” – jak go określał – stanowiły doświadczenia zdobyte podczas robót zleczanych Studenckiej Spółdzielni „Puchatek”. Ten praktyczny „uniwersytet” okazał się później przydatny w pracy inspektorskiej. Studia chemiczne

ukończył przedkładając pracę doświadczalną dotyczącą optymalnych warunków otrzymywania kredy strąconej i zdając egzamin z wynikiem dobrym uzyskał tytuł magistra inżyniera chemii.

Jako stypendysta – bo rok czasu pobierał zakładowe stypendium – zatrudniony został w Zakładach Przemysłu Gumowego „Stomil” w Wolbromiu na stanowisku technologa oddziałowego, a stamtąd przeniósł się do Kombinatoru Obuwniczego „Podhale” w Nowym Targu, gdzie pracował w zakładowym laboratorium.

W kwietniu 1962 roku jadąc do rodziców w odwiedziny na Święta Wielkanocne, spotyka w poczekalni na dworcu PKP w Szczakowej panią Bronisławę Kotułę, mieszkankę Sławkowa. W drodze powrotnej zatrzymuje się tam i oboje - va banque - postanawiają się pobrać. Podsumowując: po 3 dniach od spotkania biorą ślub cywilny, a po niecałych 2 miesiącach, kościelny. Kto wie, może byłaby to najkrótsza znajomość przedślubna w Księdze Rekorów Guinnessa. Na ślubie cywilnym dowiedzieli się o sobie wielu rzeczy: dokładnych dat urodzenia, imion rodziców, itp., a po podpisaniu dokumentu po raz pierwszy pocałowali się. Ich przyjaciele znają szczegóły i okoliczności zawarcia tego małżeństwa. I okazuje się, że ów związek okazał się niezwykle trwałe - na całe życie. Oczywiście, jak w każdym małżeństwie, bywały blaski i cienie, ale cienie nie tego rodzaju by ten związek zburzyć.

Ponieważ żona pracowała w Katowicach, Włodek przenosi się na Śląsk. Kilka miesięcy mieszkają w wynajętym pokoju w Bytomiu, a potem bardzo długo w Siemianowicach Śląskich – 7 lat w dzielnicy Michałkowice i blisko 28 lat w Bytkowie opodal Katowickiego Ośrodka Telewizyjnego. W 1963 roku urodziła się jedynaczka – córka Dorota, ukończyła stomatologię w Śląskiej Akademii Medycznej, wyszła za mąż i zamieszkała w Cieszynie. Jak mawiał, najlepsze co w życiu mu się zdarzyło, to żona i córka.

Niemal całe życie zawodowe Włodka związane było z inspekcją pracy. Do roku 1981 z branżową inspekcją pracy podporządkowaną związkowi zawodowemu, potem z Państwową Inspekcją Pracy. W 1963 roku po ukończeniu szkolenia specjalistycznego we wrocławskiej Szkole Inspekcji Pracy, zostaje technicznym inspektorem pracy Związku Zawodowego Chemików w Katowicach. Awansuje od inspektora terenowego w okręgu do kierownika Inspektoratu Pracy Zarządu Głównego Związku Zawodowego Chemików w Katowicach. Stanowisko to obejmuje w 1976 roku, po namowach sekretarza Za-

ządu Głównego. Włodek nie był entuzjastą kierowniczego stanowiska, ale skoro już został szefem chemicznej inspekcji, to starał się jak najlepiej wywiązywać z obowiązków przypadających temu stanowisku.

Angażuje się w prace organizacyjne i koncepcyjne dla udoskonalenia funkcjonowania krajowego zespołu chemicznej inspekcji. Dba o podnoszenie kwalifikacji inspektorów. Rozwija kontakty ze służbami bhp resortów i zjednoczeń przemysłowych. Jest także inicjatorem lub współinicjatorem działań w obszarze bezpieczeństwa, higieny i ochrony pracy.

Kiedy branżowa inspekcja pracy zostaje w 1981 roku przekształcona w organ państwowy i powstają na terenie kraju okręgowe inspektoraty Państwowej Inspekcji Pracy, zostaje powołany przez Głównego Inspektora Pracy na jednego z zastępców Okręgowego Inspektora Pracy w Katowicach. Jednakże osobiście nie satysfakcjonuje go nadzorowanie i korygowanie pracy innych. Woli raczej obciążać siebie samego i odpowiadać za swoje osobiste działania i decyzje. Po blisko rocznych staraniach o zwolnienie z funkcji kierowniczej, niekorzystnie wpływającej na jego zdrowie, jego kilkukrotne prośby zostały uwzględnione i w 1985 roku przechodzi na stanowisko starszego inspektora pracy – głównego specjalisty. Był to dość rzadki w jego środowisku przypadek rezygnacji z kierowniczego stanowiska z własnej woli.

Teraz gromadzi informacje, analizuje przyczyny niedostatków bezpieczeństwa pracy, zbiera przydatne nowości techniczne z dziedziny bhp. Tę wiedzę przekazuje w obieg za pośrednictwem inspektorów pracy oraz behapowców, projektantów, społecznych inspektorów pracy, kierowników. Niejednokrotnie po wysłuchaniu relacji pracownika, który uległ wypadkowi przy pracy, czy zapoznaniu się ze sprawą związaną z chorobą zawodową i kłopotach w dochodzeniu odszkodowania, angażuje się osobiście interweniując aby doprowadzić do otrzymania należnych poszkodowanym świadczeń. Cenił sobie zbiorek listów z podziękowaniami za pomoc udzieloną w załatwianiu ich spraw. Nie był suchym, beznamietnym urzędnikiem, ale człowiekiem życzliwym ludziom, cierpliwie i ze zrozumieniem ich wysłuchującym.

Tą jego różnorodną wiedzę zawodową wykorzystują przełożeni kwalifikując go do reprezentowania katowickiej inspekcji pracy na kilku konferencjach naukowych oraz targach bhp. Prezentował także swoje referaty na dwóch sympozjach między-

narodowych. Przez wiele lat publikował swoje artykuły w śląskim periodyku „Ochrona Zdrowia Pracownika”, a także od czasu do czasu gościł na łamach miesięczników ogólnokrajowych „Atest – Ochrona Pracy”, „Bezpieczeństwo pracy – nauka i praktyka”, „Przyjaciel przy pracy”. Był wieloletnim członkiem Oddziału Śląskiego Polskiego Towarzystwa Ergonomicznego, w tym wiceprzewodniczącym Oddziału oraz członkiem Śląskiej Organizacji Technicznej.

Włodek Włodarczyk przechodzi na emeryturę

Włodek tak w inspekcji branżowej, jak i po 1981 roku w inspekcji państwowej był doceniany za swoje zaangażowanie w pracę zawodową i jej efekty. To uznanie znalazło swój wyraz w szeregu wyróżnień, mianowicie:

- wyróżnieniach związkowych: Srebrna i Złota Odznaka Honorowa Związku Zawodowego Chemików oraz Medal „70 lat Ruchu Zawodowego Chemików;
- wyróżnieniach resortowych: odznaki zasłużonego dla przemysłu chemicznego, dla przemysłu szklarskiego i ceramicznego, dla przemysłu celulozowo-papierniczego;
- wyróżnieniach państwowych: Srebrny i Złoty Krzyż Zasługi, Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski, Odznaka Honorowa „Zasłużony Pracownik Państwowy;

□ wyróżnieniach inspektorskich: Odznaka Honorowa „Za Zasługi dla Ochrony Pracy” oraz szczególne uhonorowanie, bowiem zostaje laureatem Nagrody imienia Haliny Krahelskiej, którą Główny Inspektor Pracy za wybitne osiągnięcia w dziedzinie ochrony człowieka w procesie pracy przyznaje przedstawicielom świata nauki, przemysłu, reprezentantom organów nadzoru i kontroli warunków pracy, w tym zawodowej i społecznej inspekcji pracy. W grudniu 1994 roku, w wieku 60 lat, doznaje poważnego zawału serca i prawie do końca stycznia przebywa w Szpitalu Nr 1 w Siemianowicach. Zwiastuje to koniec jego pracy zawodowej i przejście na emeryturę.

Włodek mając wykształcenie techniczne był równocześnie humanistą, książki stanowiły największą jego pasję. Stale je kupował. Dużo czytał. Interesowały go nie tylko treści zwarte w książkach, ale również walory edytorskie – format, kształt druku, grafika. Interesowała go historia polskich kresów wschodnich i zachodnich, literatura faktu XX wieku. Zplejady ulubionych pisarzy między innymi wymieniał Ksawerego Pruszyńskiego, Melchiora Wańkowicza, Edmunda Osmańczyka, Wilhelma Szewczyka, Gustawa Herling-Grudzińskiego, Ryszarda Kapuścińskiego. Był wiernym, bo blisko 30-letnim, czytelnikiem miesięcznika „Odra”.

Przed przeprowadzką w marcu 1998 r. z Siemianowic do Cieszyna (do mieszkania o metrażu ponad połowę mniejszym) przekazał swojej pierwszej szkole podstawowej w Zelowie prawie $\frac{3}{4}$ domowego księgozbioru (około 600 książek). Do przeprowadzki skłoniły Włodarczyków względy rodzinne. W maju 1997 r. urodziła się w Cieszynie wnuczka Zuzia. Włodek – teraz już dziadek Włodek – był bardzo dumny z urodzivej wnuczki. Wiele razy spacerował z Zuzią w wózku po parku, a jak podrosła uczył jazdy na rowerku. Radowały go jej pozytywne wyniki w szkole, radowały wykazywane przez nią różne umiejętności. Cieszył się że ma dobry zmysł obserwacyjny i wierzył, że da sobie radę w życiu czego serdecznie Zuzi życzył.

Włodek zawsze lubił teatr. W okresie studiów dużo spektakli „zaliczył” w łódzkich i warszawskich teatrach. Powtórnie systematycznie zaczął oglądać spektakle teatralne na emeryturze, kiedy stał się abonamentowym widzom Sceny Polskiej Těsinkeho Divadla w Czeskim Cieszynie. Podczas studenckich wakacji i pracy w Wolbromiu chętnie uprawiał turystykę pieszą, zbierał znaczki rajdowe, a w okresie zatrudnienia w inspekcji – znaczki i plakietki

zakładów.

Był człowiekiem z poczuciem humoru. Umiał opowiadać dowcipy, kawały, dykteryjki. Niektórzy przyswoili sobie jego powiedzonka, śmieszne odzywki, co go bardzo cieszyło.

Nie był zazdrosny o czyjeś sukcesy zawodowe czy materialne. Nie różnicował ludzi na to skąd pochodzą, jakie prezentują wyznanie, jaki ich status społeczny. Ważne było ile w kim człowieczeństwa. Był otwarty na ludzi, chociaż zdarzało się, że na tym tracił. Prawie wszyscy go lubili i szanowali. Niewielu miał wrogów lub takich co go lekceważyli. Można rzec, że zostawił po sobie dobre wspomnienia.

PS: Autorem tekstu jest mój Tato, przygotował go celem ewentualnego wykorzystania podczas jego „ostatniej drogi”. Nieco go skróciłam na potrzeby ceremonii pogrzebowej, ale wszystko co istotne pozostało. Przesyłam tekst w wersji edytowalnej z prośbą by nie ingerować zbyt w jego treść a jeśli taka ewentualność miałaby nastąpić, proszę o kontakt.

Chciałabym jeszcze dodać, że w ostatnich latach jego życia niezgoda Taty na to, co dzieje się w przestrzeni publicznej uczyniła go demonstrantem. Codziennie o godzinie 17.00, póki pozwolił mu na to stan zdrowia, dreptał na cieszyński Rynek, by wyrazić swój sprzeciw. W uczestnikach „codziennicy” (tak ją sobie nazwał a określenie się przyjęło) znalazł grono nowych przyjaciół, którzy licznie przybyli na pogrzeb, by się z nim pożegnać.”

Córka, Dorota Włodarczyk-Zastawnik

P.S. Adam Beluch: Z Włodkiem byłem mocno związany, tak wtedy, kiedy był moim szefem, jak i później. Warto wspomnieć o jego udziale w kapitułach Międzynarodowych Targów BHP w Katowicach o ZŁOTY LAUR GŁÓWNEGO INSPEKTORA PRACY, gdzie opiniował i wygłaszał laudacje laureatom, czy o niekonwencjonalnych zainteresowaniach związanych z bezpieczeństwem i zdrowiem w pracy. Brałem z nim udział w rozmowie (wywiadzie) z profesorem Tadeuszem Natansonem w Akademii Muzycznej we Wrocławiu, Zakładzie Muzykoterapii (dziedzina posługująca się muzyką lub jej elementami w celu przywracania zdrowia lub poprawy funkcjonowania osób z różnorodnymi problemami...). Był osobą otwartą, życzliwą. Kontakty nawiązywał niezwykle łatwo, z wieloma osobami był po imieniu,

wzbudzał zaufanie, swoje opinie przedstawiał w sposób prosty, a jednocześnie ścisły/dokładny, piękną polszczyzną.

P.S. redaktora IOP: Włodek był tym inspekcyjnym mentorem, który wprowadzał mnie w klimat i wartości, jakimi kierowała się Inspekcja Pracy w latach 90-tych, gdy Głównym Inspektorem Pracy był dr Tadeusz Sułkowski. Nie zapomnę jego słynnych powiedzonek: „w wyniku wyjaśnienia sprawa się zaciemniła”, czy „wszystko ma swoje zady i walety”... Jako bibliofil

zgromadził m.in. znaczny zbiór publikacji o Polakach spod Znak Rodła oraz o Ziemiach Odzyskanych. Jego część przekazał na emeryturze do biblioteki Okręgowego Inspektoratu Pracy w Katowicach, która funkcjonowała – również z pożytkiem dla studentów zarządzania BHP, którym rekomendował ją dr Marcin Krause – przy archiwum zakładowym. Niestety, niefortunnymi decyzjami ówczesnego kierownictwa, po przeprowadzce do nowej siedziby, biblioteka została zlikwidowana, a wraz z nią – owa część zbiorów W. Włodarczyka...

ODESZLI - ALE PAMIĘTAMY

W I kwartale roku zmarli pracownicy Okręgowego Inspektoratu Pracy w Katowicach:

1. Szczotka Franciszek 16. 03. 1979 r. – 45 rocznica
2. Remisz Józef 11. 02. 1986 r.
3. Charłamp-Charłamow Jan 14. 03. 1999 r. – 25 rocznica
4. Dudziński Roman 02. 01. 2002 r.
5. Biela Jan 03. 02. 2007 r.
6. Pluta Zenon 02. 2007 r.
7. Drabczyk Marian 01. 2008 r.
8. Szczerbiński Jan 30. 01. 2008 r.
9. Rychlik Władysław 11. 01. 2009 r. – 15 rocznica
10. Scheibel Renata 10. 02. 2009 r. – 15 rocznica
11. Lenartowicz-Wierzbička Ewa 10. 01. 2011 r.
12. Bąk Edmund 19. 02. 2011 r.
13. Wolny Franciszek 19. 03. 2012 r.
14. Wyciślak Leszek 28. 03. 2020 r.
15. Wydmański Jerzy 04. 01. 2020 r.
16. Poloczek Ignacy 21. 03. 2022 r.
17. Włodarczyk Włodzimierz 01. 01. 2024 r.
18. Prostack Piotr 22. 02. 2024 r.

oprac.: Jerzy Hamróż

Renata Łucja Scheibel była zasłużonym pracownikiem Okręgowego Inspektoratu Pracy w Katowicach. Urodziła się 13 grudnia 1938 r. w Katowicach. Pracowała tam od 1954 r. jako referent w Zakładach Piekarniczych. Od 1958 r. była sekretarką w Związku Zawodowym Pracowników Przemysłu Spożywczego i Cukierniczego, a od 1974 r. – kierownikiem sekretariatu Wojewódzkiego Inspektoratu Pracy w Katowicach. W 1981 r. została starszym radcą ds. osobowych OIP w Katowicach. Przeszła na emeryturę w 2001 r.

Roman Adler

(zamiast) KALENDARIUM OCHRONY CZŁOWIEKA W ŚRODOWISKU PRACY

O poetce z inspekcji pracy – Marii Przedborskiej

Maria Przedborska (wł. Felicja Maria Przedborska) to szerzej niezbyt znana, ciekawa postać związana z historią Łodzi lat 30-tych XX w.

Według *Słownika biograficznego Żydów łódzkich oraz z Łodzią związanych* urodziła się

30 października 1888 roku. Córka Ludwika Przedborskiego, lekarza, i Puliny (Perły) z Konów. Jej ojciec był polskim laryngologiem, znanym w Łodzi działaczem oświatowym i filantropem pochodzenia żydowskiego. Urodził się w Warszawie, ale od 1885 r. – dwa lat po uzyskaniu dyplomu lekarskiego na Uniwersytecie Warszawskim i praktykach we Wiedniu – zamieszkał w Łodzi, gdzie był ordynatorem tymczasowego szpitala dla Żydów założonego przez

Izraela Poznańskiego, a potem Żydowskiego Szpitala im. małżonków Izraela i Leony Poznańskich

Został też sekretarzem Towarzystwa Doraźnej Pomocy Lekarskiej, jak wówczas nazywano pogotowie ratunkowe, założone w Łodzi w 1899 r. jako trzecie na ziemiach polskich i czwarte w Europie. Jako członek zarządu Towarzystwa Krzewienia Oświaty, był zasłużonym organizatorem oświaty ludowej, utalentowanym popularyzatorem wiedzy, przewodniczącym Sekcji Pedagogicznej Oddziału Łódzkiego Warszawskiego Towarzystwa Higienicznego.

Nic więc dziwnego, że wyrastająca w takiej atmosferze rodzinnej Felicja Maria od wczesnej młodości angażowała się w działalność społeczną. Podczas rewolucji 1905 r. wzięła w Łodzi udział w strajku szkolnym, walczyła o polską szkołę.

Kiedy ukończyła Uniwersytet Jagielloński w Krakowie i obroniła doktorat z filozofii, podczas I wojny światowej służyła w Czerwonym Krzyżu. Swoje doświadczenia opisała w *Pamiętniku siostry Czerwonego Krzyża*, który drukowano w 1919 r. na łamach PPS-owskiego „Robotnika” w nakładzie 8-10 tys., a następnie w tomiku poezji z lat wojny zatytułowanym *Czerwony Krzyż*, wydanym w 1922 r. nakładem „Księgarni Polskiej”.

Na początku lat 20-tych pracowała w warszawskim gimnazjum żeńskim Fanny Poznerowej, gdzie uczyła propedeutyki filozofii. W tym czasie pod pseudonimami „Maria” i „M-a P-a” publikowała wiersze i recenzje z warszawskich teatrów w „Sfinksie”, „Widnokręgu”, „Głosie Porannym”.

W 1926 r. – prawdopodobnie po „przewrocie majowym” Piłsudskiego – została inspektorką pracy i wkrótce przeniosła się do rodzinnej Łodzi. W latach 30-tych pracowała też w komisji rewizyjnej Stowarzyszenia „Urlopy Pracownicze”.

Co znamienne mieszkała przy ul. POW 4. Kontynuując tradycje rodzinne wchodziła w skład zarządu Towarzystwa Krzewienia Oświaty

To właśnie Przedborskiej udało się przekonać łódzkie robotnice do opowiedzenia swoich historii: o warunkach pracy i życia, o wykorzystywaniu seksualnym kobiet w fabrykach. Zebranymi materiałami dzieliła się z Haliną Krahełską – w latach 1927–1931 zastępczynią Głównego Inspektora Pracy, znienawidzoną przez łódzkich fabrykantów autorką opracowania z 1927 r. *Łódzki przemysł włókienniczy wobec ustawodawstwa pracy*, a ona – część z nich włączyła do napisanego wspólnie z M. Kirstową i S. Wolskim zbioru „Ze wspomnień inspektora pracy”,

wydanego w 1936 r.

W „Głosie Porannym”, wydawanym w Łodzi od 1929 r. piśmie o orientacji socjaldemokratycznej, już pod imieniem i nazwiskiem ukazywały się w latach 30-tych artykuły-sprawozdania M. Przedborskiej o sytuacji w łódzkich fabrykach, m. in. *Samowola majstrów wobec robotnic* („Głos Poranny” 1932 nr 106), *Robotnica łódzka w świetle faktów i wspomnień* („Głos Poranny” 1938 nr 146) czy – opublikowany w 1939 r. w Księdze pamiątkowej Syndykatu Dziennikarzy Łódzkich – raport *Kobieta w łódzkim przemyśle*. Na łamach „Głosu Porannego” w latach 1932-1936 publikowano cykl jej wierszy *Wśród kominów Łodzi*.

Maria Przedborska. Zdjęcie zamieszczone przy jej artykule w „Głosie Porannym” w 1938 r.

Dotychczas snuto różne domysły na temat jej losów podczas niemieckiej okupacji. Marta Madejska, autorka bloga „Aleja Włókniarek”, tak pisała o swoich poszukiwaniach tropów archiwalnych o Marii Przedborskiej: „Część materiałów na jej temat jest w zbiorach po Eugeniuszu Ajnenkielu w Archiwum Państwowym w Łodzi (...) Chyba każdy badacz i badaczka łódzkiej kultury robotniczej co najmniej raz w życiu kieruje ciepłe uczucia w stronę nieboszczyka Ajnenkiela, syna szewskiego, polityka, historyka ruchu robotniczego. Z namaszczeniem odwiązałam teczkę, otworzyłam i zobaczyłam całkowicie pustą kartę ewidencji użytkowników. Spytałam pracownika archiwum, czy ktoś wcześniej z tego korzystał (może się nie wpisał, może poprzednia karta ewidencji zaginęła?). Nie. Teczka trafiła do archiwum w latach 90. do obiegu dla użytkowników weszła w roku 2001. Nikt przede mną jej nie szukał (oburzenie, wzruszenie, rozedrganie, nagle obudzony instynkt odkrywcy).

Okazuje się, że Ajnenkiel poznał Przedborską osobiście w latach 30. w Łodzi, kiedy prowadziła inspekcyjno-dziennikarską kampanię przeciwko wyzyskowi i wykorzystywaniu seksualnemu robotnic. Opisuje ją dość szczegółowo – widać, że zrobiła na nim wrażenie. (...) Ajnenkiel spotkał ją po raz kolejny podczas II wojny światowej w Krakowie, gdzie wysiedlono wiele osób z łódzkiej inteligencji.

Później Maria za rodziną swojej siostry powędrowała do getta warszawskiego.” Ten trop potwierdza wzmianka o niej w *Pamiętnikach z getta warszawskiego. Październik 1940 - styczeń 1943* Henryka Makowera, że w czasie II wojny światowej prowadziła w getcie warszawskim kursy maturalne dla uczniów szkół średnich.

Prawdopodobnie zginęła w warszawskim Getcie, lub po ucieczce z niego. Edward Kołodziejczyk (autor *Tryptyku warszawskiego. Wypędzenie. Dulag 121. Tulaczka*, Wyd. MON, 1984) w swojej monografii *Inspekcja Pracy w Polsce 1919-1999* (Wydawnictwo KOLPRESS, Warszawa 2003, s. 140) wśród inspektorów pracy, którzy polegli lub zmarli podczas II wojny światowej jednoznacznie stwierdza: „dr Maria Przedborska – podinspektorka ds. kobiet i młodocianych w III okręgu (Łódź), zamordowana w Gettcie Warszawskim”.

Nieznane jest miejsce jej pochówku.

Jak pisała M. Madejska, „wygląda na to, że Ajnenkiel od 1949 r. przygotowywał się do wydania opracowania o Przedborskiej, być może tomiku wierszy ze wstępem. Całateczka zawiera jej skrótową biografię, nekrolog doktora Ludwika Przedborskiego – ojca Marii, wnioski z rozmów z jej znajomymi i przyjaciółmi przeprowadzonymi już po wojnie, trochę notatek ze statystykami z międzywojnia, artykuły prasowe, cały cykl *Wśród kominów Łodzi* i kilka wierszy biograficznych, które samozwańczy kronikarz wypisał z zeszytów pożyczonych od przyjaciela Przedborskiej.”

Jeden z nich brzmiał tak:

„Wuj czy stryj mego dziadka został powieszony na gałęzi, w swym długim żydowskim chałacie, przez Moskali – nie wydał, z jakiej przyszli strony powstańcy. Kochał Polskę w jej krwi majestacie. Lata szkolne. Dostałam od kogoś wzbroniony tom wierszy Krasińskiego. „Tamten”... W poemacie zakochałam się... Sybir... i męczeńskie zgony... Kochałam Polskę w łez Jej cichym majestacie. Pokój. Wstrząs! Na warszawskim ratuszu czerwony sztandar. – „Proletariacką dłoń daj siostrze, bracie!

Po prawa swe sięgają nędzarzy miliony!” Kochałam Polskę w prac Jej twórczych majestacie Zbir w „gazrurkę”, kastety i nóż uzbrojony, pismak jadem ziejący w swej brukowej szmacie kraczą – „Precz z Polski!” – czarne nad padliną wrony. Nienawidzę tej Polski – – – W żydowskim chałacie został

stryj mego dziada

w nocy powieszony

przez Moskali. I Polska w swej żałobnej szacie stanęła przy nim łkając – „Oplwany, wzgardzony synu mój!”... Łza jej płonie dziś w żółtej mej łacie...

Zbir z „gazrurką” i pismak odnoszą się do fali antysemityzmu w II RP, o której nigdzie wcześniej otwarcie nie pisała. „Żółta łata”, czyli żółta gwiazda Dawida, to oznakowanie, do którego noszenia zmuszeni zostali Żydzi na terenach okupowanych i wcielonych do Rzeszy” - pisze M. Madejska.

W swojej monografii E. Kołodziejczyk przytacza takie wspomnienie: „W inspekcji zetknęłam się z ludźmi bez reszty oddanymi sprawie robotniczej – podkreśla Danuta Głodek, która pracowała w łódzkim okręgowym inspektoracie pracy także w latach powojennych. – Od ludzi takich jak Maria Przedborska (...), Wacław Wyrzykowski (...) i inni – nauczyłam się tego, co w późniejszych latach, po wojnie, pozwoliło mi na wdrażanie z całym przekonaniem, jako inspektorowi pracy, przepisów z zakresu ochrony pracy, szczególnie dotyczących kobiet i młodocianych. To była dobra szkoła, na najwyższym poziomie życiowym” („Inspekcja Pracy w Polsce 1919-1999”, j.w., s. 95-96).

Wspomniany Wacław Wyrzykowski był owym przyjacielem, właścicielem zeszytów M. Przedborskiej, do których po wojnie dotarł E. Ajnenkiel, a które M. Madejska uznała za zaginione, ponieważ W. Wyrzykowski – od 1927 do 1939 r. okręgowy inspektor IV Okręgu Inspekcji Pracy w Kielcach – zmarł w latach 50-tych XX w.

Według M. Madejskiej „niektóre z wierszy Przedborskiej zostały opublikowane w tomach zbiorowych, ale nikt nigdy nie pokusił się o wydanie jej dzieł zebranych, czy chociaż zbioru *Wśród kominów Łodzi*. Krytycy literaccy zarzucali jej monotematyczność, ale dobrze widać, że nie z myślą o nich pisała. Bez żadnej cenzury w poezji oddawała wszystkie swoje obserwacje, które dotyczyły łódzkiego środowiska robotniczego w czasach wielkiego kryzysu lat 30., w szczególności kobiet. Wiersze opublikowane w roku 1934 w nr 354 „Głosu Porannego” zadedykowała:

ROBOTNICY ŁÓDZKIEJ

– jej pracy, zmaganiom i męce,
jej modlitwom, zawodom i przekleństwow
jej życiu, konaniu i śmierci
jej bohaterstwu kobiecemu.”

W opracowaniu Z. Skibińskiego, B. Stelmaszczyk-Świontek: *Kwiaty łódzkie. Antologia poezji o Łodzi* (Łódź: Wydawnictwo Łódzkie, 1982) zamieszczone zostały cztery wiersze autorstwa M. Przedborskiej: Doły (s. 126-127), Dzień powszedni i święto (s. 125-126), [Nie ma jej na Piotrkowskiej] (s. 124-125), Pokolenia (s. 127-128).

Poniżej przykłady jej „inspektorskich” wierszy, odnalezione przez M. Madejską:

„WŚRÓD KOMINÓW ŁODZI, 1932-1936

[przy przepisywaniu zachowałam zgodną z oryginałem pisownię, ortografię, etc.]

„Głos Poranny”, nr 272/1932

Nieszczęśliwe wypadki

Skaleczone, przebite, ucięte, zmiażdżone
palce, dłonie, ramiona w chwycie maszyn ślepym...
Ciemno oczy, ogłuchłe uszy, poparzone
nogi, biodra, strzaskane piersi i czerepy...
Gryzącymi płynami potwornie wyżarte,
sprasowane przez dźwigi, naciągnięte na wał,
rażono prądem, podczas eksplozji rozdarte,
silne, nagle zamarłe, biedne ludzkie ciała...
Nieszczęśliwe wypadki... Jak z badań wynika,
nieuniknione – mimo ochron i ostrzeżeń:
w sześćdziesięciu procentach wina robotnika,
Może... pewnie... tak... (Skąd się tyłu winnych
bierze)

A w czterdziestu?! – Zginajcie, prostujcie się, pręćcie
ślizgajcie przez cień groźną, w pyle, dymie, parze:
dzień kaźden gwiazdy wasze – szczęście czy nie –
szczęście — na stropie sali nieci, o losu nędzarze!
Pręty, siatki, poręcze, koryta, kaptury,
manometry, sygnały, maski, rękawice
– i jeden krótki moment: błysk gromowej chmury,
Krzyk straszny... Po nim cisza.., W nich dwie
tajemnice.

Płoną gwiazdy czy gasną? – Wy ich nie widzicie,
chleb wszak trzeba zdobywać dla siebie i dziecka!
Nie zatrwoży nic tego, kto już wie, iż życie
jest stokroć podstępniejsze, niżli śmierć zdradziecka...

„Głos Poranny”, nr 357/1932

Młodociani

Spis młodocianych z fabryk: łącznie wszystkie działły

dobrych kilka tysięcy wchłonęły ich w siebie,
Dzieci? – Nie, to dorośli: dorośli – w potrzebie.
jedyńi żywicieli często rodzin całych.
Bładzi chłopcy, w ślusarskich zimnych lochach czarni
od żelaznego pyłu w bielniku zmoknięci
przy rajgerze we dwoje pod żarówką zgięci,
nad igłami przyrośli do miejsc w pończoszarni...
Dziewczęta, pośród kobiet w przędzalniach rozsiane,
w ciągłym begu wilgotny żar i pył bawełny
wchłaniające bolesnym oddechem niepełnym,
aż płuca w suchotniczą zamieniają się ranę...
Po ukończeniu pracy – wieczorowa szkoła,
stosownie do ustawy – że nauka winna
być wliczona w czas pracy – to rzecz całkiem inna
kalkulacja jej żadna wytrzymać nie zdoła!
Nad doksztalaniem czuwać – z tem, jak z każdą formą
upora się kierownik, gdy uporać trzeba.
Więcej żądać od niego? – Nikt za darmo chleba
nie chce dawać: nie przepis, lecz życie jest normą
Życie! życie! Tak – życie! życie bezlitosne... – –
Czerwone ciężkie mury pod strażą kominów... —
Kto i kiedy rwał pęki róż, kiście jaśminów?
kto i kiedy wymyślił cudną, złotą, wiosnę?...

„Głos Poranny”, nr 242/1934

Wiek robotnika

Inspektor świadków w fabryce bada:
– „Agnieszka Struś” – „Lat?” – „Trzydzieści jeden”,
Inspektor patrzy: twarz sucha, biała,
poryta – wszak to zwiędła kobieta!
– „Nowicki Jan” – „Lat?” – „Czterdzieści cztery”.
Inspektor pisze – i na arkuszu
skaczą zdziwione drobne litery:
ten szkielec który zdziera piszczele?
– „Chodź tu! Nazwisko?” – Marja Zalewska”.
– „Lat?” – „Siedemnaście” – „Nie! Być nie może!”
To wątłe dziecko z piersią jak deska?
– „Gdzie wykaz?” – „Proszę! Jest i metryka.”
Jaka moc rzuca tu swoje czary,
jawnie fałszuje wszystkie dowody?
ludzi złośliwie zamienia w mary
i życie niszczy w jego rozkwicie?!
– Praca nadmierna w pyle i żarze,
w smrodzie i brudzie w stuku i huku,
wciąż z bezrobociem idąca w parze:
dwie siły, które w rytm swój chwyciły
czas.”

Więcej na: <https://alejawlokniarek.wordpress.com/2017/02/12/maria-przedborska-poetka-z-inspekcji-pracy/> dostęp 29. 02. 2024

oprac. Roman Adler

SŁOWNICZEK INSPEKTORA BHP: K (cz. 4)

KIEROWCA

– 1) osoba uprawniona do kierowania pojazdem silnikowym. Według ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. o czasie pracy kierowców. (Dz. U. nr 123, poz. 1354); 2) operator odpowiedzialny za przemieszczanie się maszyny, który może być transportowany przez maszynę lub towarzyszyć jej pieszo albo kierować nią zdalnie, w szczególności przy użyciu przewodów lub fal radiowych. Według rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 21 października 2008 r. w sprawie zasadniczych wymagań dla maszyn (Dz. U. nr 199, poz.1228).

KIEROWNIK DO SPRAW BEZPIECZEŃSTWA

– to osoba wyznaczona przez organizatora, reprezentująca go w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa uczestnikom imprezy masowej. Według ustawy z dnia 20 marca 2009 r. o bezpieczeństwie imprez masowych (Dz. U. Nr 62, poz. 504).

KIEROWNIK ROBÓT

– wyznaczony przez polecniodawcę pracownik – posiadający ważne świadectwo kwalifikacyjne na stanowisku dozoru – do koordynacji prac, gdy w jednym obiekcie energetycznym jednocześnie pracuje więcej niż jeden zespół pracowników. Według rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 17 września 1999 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy urządzeniach i instalacjach energetycznych (Dz. U. nr 80, poz. 912).

KIERUJĄCY MEDYCZNYMI DZIAŁANAMI RATOWNICZYMI

– osoba oddziałująca na podległe jednostki systemu zgodnie z przyjętymi procedurami, w celu wykonania medycznych działań ratowniczych. Według ustawy z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym. (Dz. U. Nr 191 poz. 1410 z późn zm.).

KIERUJĄCY ZESPOŁEM PRACOWNIKÓW

– wyznaczony przez polecniodawcę pracownik posiadający ważne świadectwo kwalifikacyjne na stanowisku eksploatacji, kierujący zespołem pracowników. Według rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 17 września 1999 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy urządzeniach i instalacjach energetycznych (Dz. U. nr 80, poz. 912).

KLAMRA

– element konstrukcyjny trwale umocowany do maszyny lub urządzenia, umożliwiający stawianie stóp oraz chwytanie dłońmi przy pokonywaniu różnicy poziomów. Szerokość klamry powinna wynosić co najmniej 300 mm. Odległość pionowa między klamrami nie powinna być większa niż 300 mm.

KLAPA DYMOWA

– urządzenie zamykane (otwierane) ręcznie lub automatycznie, kierunkujące przepływ dymu i gorących gazów.

Za: E. Kołodziejczyk, K. Żurawski "Słownik bhp" na portalu SEKA S.A.

Redakcja zaprasza do przesyłania informacji o wydarzeniach związanych z ochroną człowieka w środowisku pracy: tych, które miały miejsce w mijającym kwartale, które będą miały miejsce w nadchodzącym, a zwłaszcza tych, w których członkowie i sympatycy Stowarzyszenia brali udział. Podziękowania za uwagi dotyczące "Informatora..." - zarówno e-mailowe, jak i telefoniczne. Proszę pamiętać o możliwości prenumeraty kwartalnika "Informator Ochrony Pracy".

NASZA SPECJALNOŚĆ: SZKOLENIA I OUTSOURCING BHP

SEKA S.A. to jedna z największych firm w Polsce, zajmujących się szkoleniami i outsourcingiem bhp, obecna na rynku od 1988 roku.

Główne obszary działania firmy to:

- outsourcing w zakresie nadzoru nad warunkami pracy (bhp) i ppoż.,
- e-learning bhp,
- doradztwo w zakresie prawa pracy oraz w sprawach personalnych,
- szkolenia z dziedzin:
  - prawa pracy i ubezpieczeń społecznych,
  - umiejętności miękkich,
  - bezpieczeństwa i higieny pracy,
  - rachunkowości i finansów
  - szkolenia zawodowe,
- doradztwo w zakresie projektów unijnych, przygotowanie projektów szkoleniowych, inwestycyjnych,
- doradztwo w zakresie ochrony środowiska.

Zaufaj
doświadczeniu!

www.seka.pl

SEKA Spółka Akcyjna ul. Pasa 37, 04-386 Warszawa

tel.: 22 517 88 88, fax.: 22 517 88 87, www.seka.pl, www.efs.seka.pl

Oddziały: Białystok, Bydgoszcz, Gdańsk, Gorzów Wielkopolski, Katowice, Kielce, Kraków, Lublin, Łódź, Olsztyn, Opole, Poznań, Rzeszów, Szczecin, Warszawa, Wrocław.